

Nuoširdžiai su Jumis --
ALĖ RŪTA

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Lėdėjai: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

RELIGINIAME GYVENIME

★ VIENO ELEMENTO TROKSTA mūsų dingame ir nuostabiame iš-tobulintis ir trapios civilizacijos me-
chanizmas — pareiškė Paulius VI tikintiesiems audiencijos metu. Tai paaiškėja, kai tas mechanizmas pa-sisako už ginklavimąsi ir už nežmo-nišką gimimų mažinimo programas. Tas trūkstantis elementas yra re-liginis: Dievo baimė, religinė gy-vy-ni-m-o samprata, Evangelijos įjungimas į žmonių gyvenimą. Jis sutiko, kad yra daug pozityvių veiks-nių, bandančių spęsti vis naujas problemas, tačiau taipgi yra veiks-nių, kurie siūlo klaidingus sprendi-mus ir stato pavojų visą žmonią.

★ KETVIRTASIS PASAULIO VYSKUPŲ SINODAS Vatikane pir-mokąją dalyje svarstė Evangelijos skelbimo uždavinį šio meto pasauly-jė. Iš viso buvo 88 katechetiniai bend-ruose posėdžiuose, o 20 sinodo atsto-vų pateikė savo mintis raštu. S. Ame-rikos ir Europos atstovai daugiausia rodė susirūpinimą K. Bendrijos ne-pajėgumu pasiekti savo tikinčiuosius, kurie tik iš vardo yra katalikai. Afri-kos ir Azijos atstovai buvo susirūpi-nę tautiniu-kultūrinio religijos ele-mento, kad religija jų kraštuose neatrodytų europietiško kolonijizmo liekana. Po pirmųjų dienų bendrų diskusijų sinodo salėje sinodo na-riai išsiskyrė tolimesniems diskusio-joms į tautinius ir kalbinius vienetus, kad būtų galima geriau išsiaiš-
kinti bei išryškinti visa tai, kas buvo bendrai kalbėta. Tos kalbinės grupės gildeno šias pagrindines sritis: 1. vidinis gyvenimas, mąstymas ir atsivertimas; 2. vietinė Bendrija ir vietinės problemos; 3. mažųjų bend-ruomenių reikšmė; 4. populiariusis religingumas ir religingumo bei reli-ginių vertybių troškimo išraiškos moderniame pasaulyje; 4. sielovadi-nis rūpestis atsilusiais katalikais; 6. pokalbis Evangelijos skleidimo šviesoje su kitais krikščionimis, pa-gonimis ir netikintaisiais (jų tarpe ir komunistais); 7. žmogiškųjų laisvė: kur rūpestis visiška asmens laisvė sutampa su žmogaus rūpesčiu sa-vuotų išganymu; 8. jaunimo evange-lizavimas; 9. įjungimas apaštaliniam darbininkų, intelektualų, politi-
kų ir būsimų politinių bei valsty-bės vadovų; 10. pabrėžimas pagrindi-nių asmens teisių, kurios apima religinę laisvę, sąžinės laisvę ir pi-lietinių veiksmus. Popiežius daly-
vavo beveik visose bendrose disku-sijose.

★ K. BENDRIJOS AUTORITETAS glūdi ne vien popiežiaus ir vyskupo asmenyje ar tuose žmonėse, kuriuos jie delegavo, pareiškė anglas benediktinas vysk. Christopher Butler metinėje Thomas V. Moore paskai-toje, kurios tema šiais metais buvo "Autoritetas ir krikščioniškoji sąžinė". Jis aiškino, kad yra tam tikras autoritetas rimtame teologijos mokslume, nežinint, kad kad teologai nesudaro šventiniais paremtos atski-ros pakopos hierarchijoje. Taipgi autoritetas pasireiškia tėvose savo vaikų atžvilgiu. Tas autoritetas krikš-
čionuose tėvose yra dar ir tuo ypatingas, kad jis nėra vien natūra-lusis autoritetas, bet taipgi atstovau-ja K. Bendrijos autoritetą vaikams. Be to, yra krikščionies mokytojo au-toritetas ir aplamai autoritetas vy-resniųjų jaunesniesiems. Šis neofia-cialusis autoritetas nesiriboja grynai praktiniais dalykais, bet apima ir krikščioniškosios doktrinos bei teolo-ginio mokyimo sritis. Nežinint religio-mingos termino vartosenos, "moka-nčioji Bendrija" II Vatikano santary-bos šviesoje nėra vien tik popiežius ir vyskupas, o "mokomoji Bendrija" nėra vien visi kiti pakrikštytieji as-menys. Iš tikro kiekvienas K. Bendrijos narys — nuo popiežiaus iki mažiausio vaiko — priklauso moko-majai Bendrijai ir turi gauti pamokymų iš kitų Bendrijos narių. Taipgi kiekvienas narys, pasėkęs tam tikro subrendimo laipsnį, turi pa-reišką kurio nors metu kitus mokytį ir tuo būdu įsijungti į mokačiosios Bendrijos eiles. Subrendęs krikščio-nis turi visada prisiminti, kad au-toritetas K. Bendrijoje yra išplauka dieviškojo autoriteto, įsikūnijusio Jėzuse Kristuje. Logiškai imant, ši tokios prigimties autoritetas K. Bendrijoje reikalauja tokio tikinčiųjų klusnumo, koks būtų rodomas Kristui, o ne kokią reiktų rodyti žemiškam vadovui bei jo valdžios aparatui. Iš kitos pusės popiežius ir vyskupas turi drausminį autoritetą visiem tikintiesiems, kuris eina iš vienybės išlaikymo bei puoselėjimo bendruomenėje. Pastaroji tik tada yra tikra, kai yra organizuota ir jos drausminis autoritetas palenktas or-ganizuotumo išlaikymo kryptimi. Šis vienijantis K. Bendrijos vadovybės vaidmuo turi taipgi ir doktrininį ele-

Teisingai yra sakoma: nedė-kingumas yra visuomenininko atlyginimas. Yra žmonių, pa-šventusių visą gyvenimą savo tautai, dėl to praradusių savo sveikatą ar net gyvybę, tačiau jų vardų nematome nei istorijos, nei enciklopedijos puslapiuose, nes jiems rūpi ne savo asmens jamžinimas, bet savos tautos išli-kimas, gerovė, garbingas jos vardas. Vietoj teigiamo įvertinimo, jie dažnai susilaukia aštrios kritikos ar net visiško pasmerki-kimo. Tai ypač pasakytina apie nepriklausomas Lietuvos pro-vincijos veikėjus, o čia — didelių pasiaukojimą rodančius mažųjų apylinkių darbuotojus. Šiai grupėi priklauso ir tos viešumoje mažai matomos darbo skruzdės, dirbančios tarp dulkių popie-rių arba keliaujančios nuo na-mo prie namo, besibeldžiančios į tautiečių duris ir širdis. Tai spaudos darbuotojai. Jie neretai dirba neapmokamus antvalan-džius, o laikraščio steigimo me-tu kartais ir visai be atlyginimo. Vargiai rasime jų vardus (išsky-rus gal tik redaktorius) istorijos ir enciklopedijos puslapiuose, bet bei jų nebūtų nie spaudos. O tai jau reiškia, kad jie darbo ne-paprastai svarbų darbą ir už tai mes turime juos vertinti, nors nuoširdų aciu jiems pasakyti.

Nugirsta kritika
Kaip kiti visuomenininkai, taip ir spauda susilaukia tam tik-rus kritikos. Organizacijų vado-vai susilaukia kritikos tik iš sa-vo narių ir savos apylinkės. Lie-tuviškoji spauda lanko viso pa-saulio lietuvių ir todėl kritikai dirva yra daug platesnė. Atsi-švelgiant į tą platumą, minimoji kritika laikytina nežymia. Sakoma, kad ji esanti neobjektyvi, per daug konservatyvi bei atsiliku-si ir todėl nepatraukianti jau-nimo, perversai pasiekianti skai-tytojus ir t. t. Yra populiarius posakiai: "Spauda per daug įsi-vaizduoja. Jėgu ji mažiau iš-vaizduoja, gautų daugiau para-mos". Čia turima galvoje tai, kad įvairių asmeninių švenčių aprašymai ar neįgudusių kores-pondentų žinutės metami į krep-

Ištvermingi lietuvių židiniai

Bostonas, Kennebunkportas, Providence, Putnamas po ilgos eilės metų

(Tęsinys iš praėjusio numerio)
Stovyklavietė "Neringa"
Putnamiškės seserys rūpinasi ne tik vyresnio amžiaus žmo-nėmis, bet ir jaunimu. Jos nuo 1943 m. rengia mergaičių va-saros stovyklas. Pradžioje jos buvo organizuojamos vienuoly-no aplinkoje, panaudojant ir bendrabutį, bet ilgainiui pasi-gesta erdvesnės aplinkos. Prieš keletą metų N. Pr. Marijos vi-
nuolija įsigijo stovyklavietę Vermonto kalnuose — apie 120 mylių nuo Putnamo. Ten dabar rengiamos vasaros stovyklos. Su-kun. St. Yla teko aplankyti "Ne-
ringą" tuo metu, kai joje sto-
vyklavo moksleiviai ateitininkai — mergaitės ir berniukai. Plo-tas didelis, apsuptas tankaus miško, ir tai gana augštoje vietoje. Gražiai įrengti name-liai, besienė salė, valgykla ir visi kiti patogumai. Stovyklos komendantas — torontišks Un-derys. Taktinamas kitų parei-gūnų, valdė jis savo "respubli-
ką". Skundėsi, kad sunku gauti stovykloms kapelionus — jaunų kunigų nedaug, o vyresnio am-žiaus kunigai nebesirytža va-žiuoti į stovyklas. Šį kartą pa-maldas atlaikė ir dvasingą, už-degantį žodį tarė kun. St. Yla, o sekmadienį turės atvykti kun. V. Zakaras, atlikęs pareigas Putname. Taip visa eilė dienų praslinko be kunigo talkos.

Jaunimas buvo suvažiavęs iš JAV ir Kanados miestų. Jis čia žaidė, ilsejosi gamtoje, maudė-si, skaniai valgė, meldėsi, klausė paskaitų, rengė kultūrinius vakarus, vaidinimus, mokėsi rankdarbių... Tuo būdu stiprėjo fiziškai, dvasiškai, morališkai ir tautiškai.

Mokslo žmonės
Nuošaliame Putnamo lietuvių židinyje gyvena visa eilė moks-lo žmonių. Ramybė, seserų sve-tingumas ir kiti motyvai, matyt, juos paviliojo čia įsikurti.

Visų pirma minėtinas kun. prof. St. Yla, vienuolyno kape-lionas, čia įsikūręs nuo pat pir-mųjų dienų Amerikoje. Fizinė savo išvaizda nėra milžinas, bet savo kūrybiškumu nepralenkia-mas. Nors nacių kacetas gerokai palažė jo sveikatą, tačiau nesu-naikino jo kūrybiškumo. Savo talentus jis bandė ir istorijoje, ir teologijoje, ir filosofijoje, ir pe-dagogikoje, ir poezijoje, ir tapy-boje, ir architektūroje, ir žurnalis-tikoje, ir visuomeninėje veikloje. Visur jis paliko žymių pėdsakų. Jo parašytų knygų, ir tai stambių, eilė jau gana ilga. Ji te-beauga. Pastaruoju metu jis rašo antrą dalį veikalų "Vardai ir

DANILIŪNAS

šį. Korespondentai nusiskun-džia, kad esą spauda jų neverti-na, per daug brauko rankraščius ir t. t. Apie redaktorių ir kores-pondentų vargus plačiau kitą kartą. Daugeliu atveju čia yra tik paprastas interesų susikirti-mas. Redaktorius stengiasi tobulinti savo laikraštį, o korespon-dentams pirmoje eilėje rūpi ke-liama idėja ar populiarinama or-ganizacija, žodžiu, sava apylinkė ar savi interesai. Priekaištas, kad laikraštis perversai pasiekia skaitytojus, netaikytinas spau-dai. Tai grynai blogos pašto tar-nybos išdava. Tuo man pačiam teko įsitikinti. Reikala galima pagreitinti užsisakant laikraštį pirmos klasės ar net oro paštu. Teko stebėti "T. Žiburių" ope-racijas ir įsitikinti, kad jų darbo tempas ir organizacija prilygsta kanadiečių modernių įstai-gų operacijoms. Lietuvių spauda nuolat jaučia lėšų stoką, be ku-rių neįmanoma išgyti moderniškų mašinų, laikraščio tobulinti taip, kaip norima. Mūsų spauda negali išsiversti iš skelbimų, kaip kanadiečių spauda. Mūsų-
kai reikalinga plačiosios visuo-menės parama. Juo daugiau ją remsimės, juo t o b u l e s n e savo spaudą turėsime!

Daugiau blogo ar gero?
Dažnai spaudą kritikuojame, bet ar pagalvojame, apie jos nuopelnus mūsų tautai ar mums patiems? Ar pagalvojame, kaip atrodytų mūsų gyvenimas be lie-tuviškos spaudos? Žmogus įverti-na sveikatą tik tada, kai jos netenka. Taip yra ir su spauda. Užtenka pašto streiko, ir mes tuoj pasigendame spaudos — be jos gyvenimas pasidaro vienišas ir nuobodus. Spaudos vaidmuo išvičioje yra svarbesnis, negu savame krašte, turinčiame radio ir televizijos informaciją. Ar-gi be mūsų spaudos būtų imano-ma suorganizuoti tautinių šokių ir dainų šventes, bei pasaulio jaunimo kongresus dabartinio mastu? Laiškai pasiektų tik ke-lis asmenis, bet jie neišjudintų masės. Be spaudos mes pakrik-

tume ir tautiškai greit sunyk-tume, kaip dykumoje paklydę paukščiai.

Spauda sustiprina (pakeldama nuotaiką) ir sujungia viso pasa-lo lietuvių į vieną didelę ir pa-jėgią šeimą. Tai yra pats svar-biausias jos nuopelnas mūsų tautai, pagrindinė jos misija, kurios negali atlikti niekas. Už visa tai mūsų spauda užsitar-nauja ryškios vietos išvičios istori-jos puslapiuose. Nuo Kražių skerdynių ir knygnešijų laikų ligi mūsų laikų spaudos pionie-riai vedė ir tebeveda didvyrišką kovą už spausdinto žodžio, o tuo pačiu ir lietuviybės išlaikymą. Todėl spauda nėra vien Toron-to, Montrealio, Čikagos ar ku-rios kitos vietovės rūpestis, bet yra mūsų visų reikalas, užsitar-naujias visų lietuvių paramos. Dėl nuolat kylančių kainų spau-da šiandien išgyvena savo lem-tingas valandas "Būti ar nebū-ti?" Tad stenkimės ateiti jai į pagalbą, kol dar ji egzistuoja. Jai susilukivdavus, bus jau per-vėlu ką nors daryti. Pradėkime spaudos rėmimo sąjūdį! Argi nėra įmanoma kiekvienoje apy-linkėje kasmet suruošti po vieną renginį spaudos naudai? Beveik visur tai yra įmanoma, o jei kur renginys neįmanomas, tai pinig-inė rinkliava visur yra tikrai įma-noma. Grūdas prie grūdo ir bus pūras spaudai sustiprinti. Tokia finansinė parama būtų kartu ir moralė pakelianti. L o n d o n o, Ont., spaudos balius parodė, kad visuomenė nėra nuo spau-dos nusigrėžusi, tik yra reikala truputi primiršusi. Linkėtina, kad kiekvienoje apylinkėje atsira-stu iniciatorių renginių ar rinkliavai organizuoti. Pasijus-kime kaip viena šeima ir atei-kime į talką spaudai, kovojančiai gerąją mūsų tautos kovą.

Tenka sveikinti iškilųjį Kana-dos lietuvių spaudos reprezen-tantą "T. Žiburius", daugelio vi-suomenininkų nuomone, stip-riausią mūsų savaitraštį laisva-
me pasaulyje, spalio 27 d. šven-čianti savo sidabrinę 25 m. spau-dos darbo sukaktį. Ištvermės ir tokio pat pažangumo ateities darbuose!

Skautijos viršūnės suvažiavimas

C. SĖNKEVIČIUS

Š.m. spalio 25-26-27 d.d. Pri-sikėlimo patalpose Toronte po-sėdžiaus LSS taryba, pirmą kar-tą šiame kontinente susirinkusi į akiivaizdinį suvažiavimą. Prieš tai visi klausimai būdavo nagri-nėjami, pasisakymai susumuo-jami, balsavimai atliekami ir sprendimai skelbiami korespon-denciniu būdu. Daugelio metų praktika atrinko geriausius me-todus, ir tie korespondenciniai ryšiai visą laiką nenutrūkstamai veikė, buvo būtini sąjungos rei-kalams aptarti. Ta procedūra bus ir ateityje naudojama, tik šį kartą pabandoma rinktis gy-vajam posėdžiui. Tokie tam tik-rais tarpais, manoma, yra rei-kalingi.

LSS tarybą sudaro 33 vado-
vai-vės, kurie kas treji metai yra renkami visuotinio vadovų-tingas suvažiavimo. Tai atliekama taip pat įprastu korespondenci-niu būdu. Taryba pagal dabar veikiančią statutą yra augščiaus-
sias sąjungos valdomasis orga-nas, kuris rūpinasi lietuvių skautijos gerove ir augimu, pri-ma ir keičia LSS statutą bei sprendžia kitus organizacijos reikalus. Taipgi ji išrenka tary-bos pirmininką ir tvirtina jo pa-kviestus pirmijos narius. Šiuo metu tarybos pirmininku yra v. s. A. Saulaitis, ilgametis nepr. Lietuvos "Skautų Aido" redak-torius ir žinomas skautų veikė-jas, gyvenęs Oakvilij, Conn.
Suvažiavimo programoje nu-matyta svarstyti: lietuvių skau-

SUVAŽIUOS LIETUVIAI STUDENTAI

Siaurės Amerikos L i e t u v i ų Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 28-29 die-nomis Toronte, Royal York vieš-buty (miesto centre). Suvažiavi-me bus svarstamos studentų klubų sąjungimas į vieną stip-rią ir reikšmingą organizaciją — SALSS.

Paskaitas skaitys dr. I. Gražy-tė-Maziliauskienė, dr. M. Ramū-nienė, dail. T. Valius. Ketvirta-dienio ir penktadienio vakarais bus ir linksmoji dalis — susipa-žinimo vakaras, "rock" šokiai. Šeštadienį bus iškilmingas ba-lius studentams ir visai lietuviš-
kai visuomenei. Baliaus progra-moje dalyvaus rašytojas Aloyzas Baronas ir Toronto miesto bur-mistras David Crombie.

Veiks šiltas ir šaltas bufetas (iš 25 patiekalų). Sokiams gros "Dave Woods" CBC televizijos muzikantai. Įskaitant bufetą, įėjimas vienam asmeniui — \$15, dviem — \$28.

Prašome visus, kurie nėra stu-dentai ir planuoja dalyvauti šeštadienio balijū, iš anksto užsi-sakyti bilietus pas Liliją Zenke-vičiūtę (tel. 281-1492) arba pa-Giedrę Vasiliauskaitę (tel. 251-5126).

Stalai nebus rezervuoti, todėl tiems, kurie lauks iki paskutinės minutės pirkti bilietus, gali pri-trūkti vietų.

Prašome visuomenę atsilanky-ti linksame bei įdomiame va-kare ir tuo būdu paremti studen-tus. Taip pat prašome, kad orga-nizacijos, kurios iki šiol nepa-skelbė savo renginių, neruoštų jų tą patį vakarą. Studentija laukia visuomenės atsilankymo.

Suvažiavimui rengti komitetas

JULIJAI NARAKIENEI

tragiškai žuvus, jos dukras — GRAŽINĄ

PETRAUSKIENĘ, REGINĄ GUDELINĘ bei jų šei-

mas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdiame —

L. F. Pociai

London, Ont.

URTEI JANKUTEI

po ilgos, sunkios ligos iškėliavus amžinybėn, se-

seris ELŽĘ ir EDĘ bei kitus artimuosius nuoširdžiai

užjaučia —

Mažosios Lietuvos Moterų Draugija Toronte

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIROUS KILIMAI • Saldytuvai

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RASOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

MEDUS -
reikalingas
sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induše ar koriuose. Iš butyno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

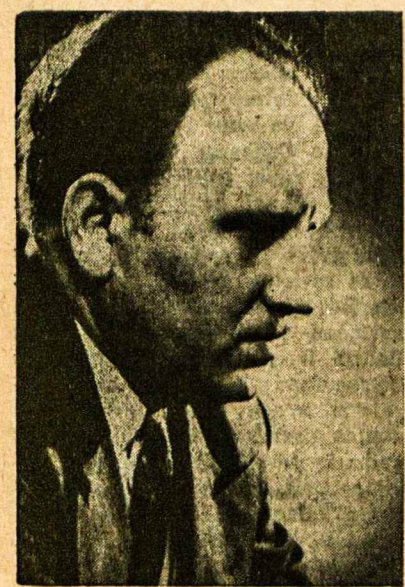
NAUJA VAGA BUS SUNKI...

Pasiduodu jūsų sprendimui... Naują vagą vartyti bus labai sunku... Vešiu visomis jėgomis — rašė dr. A. Šapoka

B. SAKALAS

Šių metų gruodžio mėnesio pabaigoje sueina 25 metai nuo pirmo "Tėviškės žiburio" numerio pasirodymo. Tai bus didžiulė sukaktis. Tokia progą vertėtų prisiminti tuometines lietuviško gyvenimo nuotaikas ir svarbesnius momentus, kai "Tėviškės žiburiai" kūrėsi.

1948-49 metai Kanadoje buvo vieni gausiausių imigrantais. Taip pat ir lietuviais. Torontas pasižymėjo turbūt didžiausiu naujųjų ateivių skaičiumi. Tokio antplūdžio gal pagrindinė priežastis buvo ta, kad šis miestas jau ir tada buvo daugiau kosmopolitinis, negu kiti Kanados miestai. Be to, turėjo daug lengvosios pramonės, kuri viliojo darbininkus. Ši indėnisko vardo miestas daugelis naujai atvykusių europiečių vadino dideliu kaimu, nes tada jis nežavėjo nei savo architektūra, nei kokių kitu grožiu, tačiau įsikūrimo salygoms jame nebuvo sunkios. Tuo metu čia jau gyveno nemažas skaičius senesnės kartos lietuvių ir pagal savo jėgas bei galimybes reikėsi lietuviškame darbe. Gausus "dypukų" antplūdis ne tik Toronte, bet ir kituose Kanados miestuose lietuviškąjį gyvenimą labai pagyvino ir praplėtė. Steigėsi naujos parapijos, įvairios organizacijos, mokyklos, tautinių šokių grupės, chorai ir kt. Ypatingai išryškėjo lietuviška veikla Toronte, kuris darėsi viso mūsų judėjimo centru.

B. SAKALAS-SAKALAUSKAS, pirmininkas pirmajai KLK Kultūros Draugijos valdybai, kuri organizavo "T. žiburio" leidimą.

Tarp jau veikiančių ir naujai besikuriančių lietuviškų židinių buvo visdėlto pasigendama glaudesnio ryšio bei informacijos. Tuo metu Montrealyje jau buvo leidžiamas Kanados Lietuvių Centro Tarybos savaitraštis "Nepriklausoma Lietuva", kurios pirmas spausdintas numeris pasirodė 1947 m. Kalėdoms. Tada šis laikraštį redagavo agr. P. Rudinskas. Buvo tikėtasi, kad šis spausdintas lietuviškas žodis pasieks visus bei apjungs bendram darbui. Tačiau šios viltys nepasitvirtino. Vinguotu keliu pasikeitus redaktoriams, pasikeitė ir šio laikraščio linija. Jo populiarumas pradėjo blėsti.

Šią naują kryptį dar daugiau išryškino įvykęs Montrealyje 1949 m. pavasarį suvažiavimas, kuriame suvažiavę Kanados Lietuvių Tarybos skyrių (14) atstovai, tarp kitų savo darbų, pakeitė šios organizacijos vardą į Kanados Lietuvių Sąjungą ir išrinko naują centro valdybą. Šiam nutarimui KLC nepakluso ir kartu su leidžiamu laikraščiu pasuko kairėn. Pirmas didesnis lietuvių suvažiavimas-seimas Kanadoje vieningo sutarimo bendram darbui nerado. Naujai išrinktos Kanados Lietuvių Sąjungos centro valdybos nutarimai "NL" buvo net nebe-spausdinami. Išleistame savo biuletenyje KLS centro valdyba tada rašė, kad ji "dabar yra atstumta nuo laikraščio. "Nepriklausoma Lietuva" ne tik ne-spausdina jos kreipimosi į savo skyrius bei narius, bet dar prieš ją pradeda mai net negraži kampanija, turinti tikslą dezorientuoti lietuviškąją visuomenę ir suardyti organizaciją, susiformavusią natūralios raidos keliu..."

Sitokioms nuotaikoms vyraujant, Toronte buvo pradėtas rimtai svarstyti naujo laikraščio leidimas. 1949 m. rugsėjo 24 d. buvo sušauktas pirmas Toronto vielesnių lietuvių pasitarimas Kanados lietuvių spaudos reikalui. Jame dalyvavo 17 asmenų.

Po ilgesnių diskusijų jie padarė sekančius nutarimus: 1. leisti savaitraštį Toronte; 2. steigti spaudos bendrovę šerų pagrindais laikraščiu leisti; 3. vyr. redaktoriui iš Montrealio kviešti dr. A. Šapoką. 4. laikraštis neturėtų leistis į gincus, o eiti daugiau kūrybos keliu. 5. laikraščio leidimo dėtalemis išaiškinti sudaryti komisiją iš 7 asmenų, ku-

ri artimiausiu laiku ištirtų visas laikraščio leidimo galimybes ir referuotų šiam posėdžiui. Pareigomis pasiskirstė taip: pirm. B. Sakalauskas, išdininkas V. Užupis ir administracijai tvarkyti dr. A. Juozapavičius. Kiti liko nariais talkininkais. Šios komisijos darbas nebuvo lengvas. Visi jos nariai buvo be didesnės partijos spaudos darbų reikalau-se. Be to, svetimame krašte ir su kalba dar nebuvo lengva. Visur reikėjo laužti pirmuosius ledus, dar gerai nesusilūs kojų šiame krašte ir neturinti lėšų.

Dr. A. Šapoka duodamas savo sutikimą būti naujo laikraščio vyr. redaktoriu būsimiems leidėjams rašė: "... pasiduodu Jūsų sprendimui... naują vagą vartyti bus labai sunku. Bet žinau visdėlto viena, kad jau ko ėmėsis vešiu visomis jėgomis... Pirmoji laikraščio gyvavimo sąlyga yra medžiaginis - piniginis pagrindas. Be pinigų nieko neišėis..." Tokie jo žodžiai mus gerokai gąsdino, nes pinigų mes tikrai dar neturėjome. Tame pa-laisme laisše būsimasis redaktoriui labai aiškiai pasisakė ir dėl laikraščio tipo arba krypties: "Naujas laikraštis turi būti katalikų leidimas (jo pabrūkta) lietuvių išeivių laikraštis, kuris stovi visu lietuviškųjų tradicijų (jų tarpe juk tikyba pirmąja) sargyboje, stovi sargyboje visu lietuviškųjų moralinių vertybių ir lietuviškos kultūros puoselėjimo bare. Jis turi būti toki, kad galėtų patenkinti ir tokį žmogų, kuris religiniams klausimais nesidomi, bet kuriam rūpi visa, kas lietuviška. Žinoma, niekad nedarant nuolaidų, kurios įžeistų kataliką". Tiek leidėjų, tiek ir būsimojų redaktorių mintys dėl laikraščio linijos sutapo. Jau pirmame steigėjų pasitarime buvo aiškiai sutarta, kad naujasis laikraštis turėtų stengtis pasiekti visus išeivijos lietuvius, gyvenančius vakarų pasaulyje. Tai neparapijinis, nepastoracinis ar kurios nors vienos grupės laikraštis. Tai daugumos lietuvių aidas svetimajame padangėje, šauksmas dėl okupuoto krašto ir ramstis išlikti lietuviu.

Patyrus, kad numatytos spaudos bendrovės suorganizavimas užims ilgesnį laiką, laikraščiu oficialiai leisti buvo įkurta Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija su numatomais skyriais didesnėse lietuvių kolonijose. Šiai draugijai vadovauti valdybos pareigas pasiima ta pati 7 asmenų komisija, o bendrovės organizavimas šerų pagrindu pavedamas kitiems. Pradžioje redakcija, administracija, leidėjai ir ekspedicija įsikūrė mažame ir tamsiame Sv. Jono Kr. parapijos rūsių kambaryje. Dabar, iš perspektyvos žiūrint, atrodo, kad ir laikraščio vardo parinkimas tada labai atitiko turėtas sąlygas, nes visada reikėjo žiburio pradėtiems darbams. "Tėviškės žiburis" pirmas numeris skaitytų pasiekė 1949 m. Kalėdų švenčių laikotarpį. Tai buvo prasminga prošaivstė lietuviui tremties horizonte.

Stebint nueitą "Tėviškės žiburio" 25 metų kelią, tenka pasidžiaugti, kad užsibrėžta plati kryptis — stovėti pilnutinio lietuviškumo sargyboje ir puoselėti lietuviškąsias tradicijas bei papročius liko pastovi ir nesvyruojanti. Tai visų lietuvių noras ir viltis. Džiaugiantis nuveiktais darbais, reikia neužmiršti ir laikraščio ateities, kuri vis daugiau kelia rūpesčius, ypač dėl jaunosios kartos rasytojų ir skaitytojų. Ir vieni, ir kiti apspres sekančius ateinančius laikraščio 25 metus. Tikėkime, kad čia gimusi jaunoji karta lietuviškam spausdintam žodžiui ne-leis išblėsti.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West

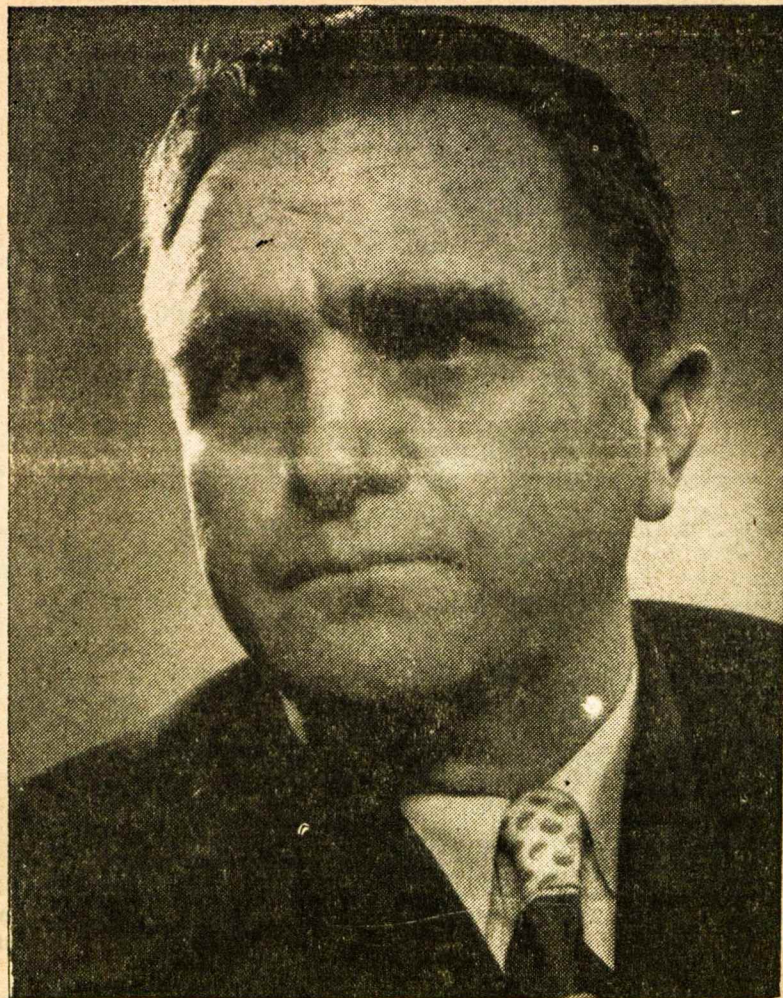
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvų

Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontaktai lęšiai (contact lenses).

ČESNAKAS - SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vartojamas tikstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugeliu metų kaip maistą, turintį natūralios maisto savybių. ADAMS GARLIC PEARLS turi savybę gyvams česnaką alyvos. ADAMS GARLIC PEARLS buvo padovinėjami per 35 metus ir patenkino tūkstančius vartotojų. Dar šiandien nusipirkti ADAMS GARLIC PEARLS ir pamatyti, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks. Kapsulės pavaldė neturi nei kvapo nei skonio!

Dr. Adolfas Šapoka, žymusis Lietuvos istorikas ir pirmasis "Tėviškės žiburio" redaktorius, miręs 1961. III. 9

Posėdis, lėmęs laikraščio atsiradimą

PRANYS ALSĖNAS

Zvelgiant į "T. žiburio" gimimą prieš ketvirtį šimto, verta pašvelgti į steigiamąjį posėdžio protokolą, surašytą sekretoriaus Stasio Dargio, pasirašytą pirmininkavusio teisininko Viktoro Užupio. Jame rašoma:

1949 metų rugsėjo mėnesį 24 dieną, 8 val. v. įvyko pasitarimas lietuviškosios parapijos patalpose (941 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada) dėl naujo laikraščio leidimo ir spaudos bendrovės steigimo Toronte. Pasitarime dalyvavo šie asmenys: Alekna, kun. P. Azubalis, Alšėnas, Bajorinas, Čepas Silvestras, Čirūnas, Dargis, Dervinis, kun. dr. Gutauskas, Yokubynas, dr. Jasevičiūtė, Rinkūnas, Sakalauskas, Saulis, Užupis, dr. Juozapavičius ir Kastytis.

Kad pasitarimas sėkmingai vyktų ir jame išnešti nutarimai būtų užrašyti, p. Užupis, atidavęs šį pasitarimą, siūlo išrinkti dienos pirmininką ir sekretorių. Visų susirinkusių noru pasitarimui vadovauti paliekamas p. Užupis, o sekretoriauti pakviestas St. Dargis.

Norint paruošti diskusijoms bazę, p. Alšėnas skaito referatą, iškeliantį mintį leisti naują laikraštį Toronte, o tam sumanyti įgyvendinti sukurti pirmą spaudos bendrovę šerų pagrindais. (...) P. Alšėnas teigia: Montrealis giriasi skaičiumi, kai tuo tarpu ten maža kultūrinio jėgų. Torontas gi mažiau lietuvių turi, bet už tai daug sugebanti dirbti visuomeninė bei aplamai kultūrinį darbą. Torontas auga kaip ant mielių — tvirtina kalbėtojas. Lietuvių kaskart daugiau atvyksta į Torontą. Todėl pasikaitininko manymu ir skaitytojų ir bendradarbių galima būsiu nemažiau rasti čia pat vietoje. "N. L." stokoja bendradarbių ir todėl laikraštis užpildomas sena bei skaitytojams žinoma iš kitos spaudos medžiaga.

Ko gi mes susirinkome, klausia prelegentas? O gi kurti spaudos bendrovę ir leisti laikraštį, kuris būtų priimtinas visiems Kanados lietuviams — atsako pats klausimą iškelusysis. Redaktoriui pramatytas p. prof. dr. A. Šapoka, kuris jau davė savo sutikimą. Dėl abejonės, kad nepajėgime laikraščio prirašyti, prelegentas yra optimistas. Reikia tik kurti bendrovę. Jai gi pagrindas geras. P. Alšėno žiniomis vienas asmuo tuoju tam dalykui duodąs 1000 dolerių. Bendrovę reikia organizuoti šerai, taip kaip ir "N. L.". Iš Montrealio galima gauti tos bendrovės statusus ir su juomi susipažinti. Redakcijai patalpos numatytos. Toliau paliečiamas pats laikraščio vardas ir lietuviško raidyno reikalingumas. Kalbėtojas siūlo atnaujinti Vokietijoje ėjusius "žiburius", nes jie pažįstami daugeliui lietuvių ir todėl tas palengvins surasti prenumeratorių. Leidimas galimas gauti iš buvusių redaktorių, kurie jau šlapus vandenyno randasi. Daug yra Amerikon atvykę ir "žiburio" bendradarbiai.

Baigdamas savo referatą prelegentas siūlo pateiktas mintis išdiskutuoti ir dideliu ryžtu žengti į naujo lietuviško laikraščio leidimo darbą Kanadoje.

Po referato prasidėjo gyvos diskusijos. Pateikta bei pareikšta įvairių nuomonių, sumanymų ir abejonų. (...)

Dienos pir-kas sutraukia pareikštąs mintis: taigi leidžiame laikraštį, kaip dauguma pareiškė. Reikia tad steigti bendrovę, kuri tą laikraštį leistų, organizuoti lėšas, o tam darbui atlikti būtina išrinkti komisiją.

Steigti bendrovę šerų pagrindais, kaip "N. L." bendrovę. Vieno šero suma pasiūloma 10 dol. Reiką apdrausti tą bendrovę nuo nuavairavimo, tvirtina vienas. Ta visa reikala padės išspręsti advokatas. Visus praktinius klausimus išspręs išrinktoji komisija. Tuoj pradėsama siūlyti ir vardas spaudos bendrovei bei

laikraščiu. Tačiau nutraukiama paliekant tą reikalą išspręsti komisijai. Pirmą geriau išnagrinėti patį bendrovės steigimo klausimą, o tik vėliau vardą. Komisija turės visus klausimus, kaip tai kapitalo didis, šėrininkų skaičius, bendrovės apimtis bei teisės ir t. t. išspręsti.

Dienos pirmininkas vėl reziumuoja spaudos bendrovės steigimo klausimą iškeltas mintis: reikia šį vakarą išrinkti komisiją, kuri ištirtų spausdintvės sąlygas, pasitartų su advokatu, išdirbtų kitas detales bei su tuomi susijusius reikalus išspręsti ir greitai laiku apie tai praneštų visiems pasitarimo dalyviams. Ta komisija turi pranešti šį nutarimą ir prof. dr. A. Šapokai, kad jis susigvyventų su Toronte apsigyvenimo bei redagavimo mintimi.

Išrenkama komisija iš 7 asmenų: Alekna, gaves 16 balsų, Sakalauskas — 16, Užupis — 15, dr. Juozapavičius — 15, Čepas Silvestras — 15, kun. Azubalis — 13, dr. Jasevičiūtė — 13. (...)

Po ilgų ir įtemptų diskusijų visi pasitarimo dalyviai skirstėsi į namus pilni pasiryžimo taip klinkiai, bet taip pat ir sunkiam lietuviško žodžio palaikymo darbui.

Važiuojam pas dr. Šapoką

Apie pirmąjį "T2" redaktoriaus įsteigimą įdomiai yra rašęs kun. dr. J. Gutauskas ("T2" 1969. XI. 27), su kuriuo ir man teko keliauti Montrealin:

"Sustota prie vieno kito asmens, bet dauguma pasitarimo dalyvių pasisakė už dr. Adolfą Šapoką — jis ir mokslo žmogus, buvęs universiteto profesorius, žinomas istorikas, jis ir patyręs redaktorius, re d a g a vęs mokslinius ir nemokslinius leidinius, jis ir nuosaikus, protingas vyraš, išaugęs iš ateitininkų eliliu, nors baigęs mokslus humanitariniam fakultete ir ten vėliau dėstęs Lietuvos istoriją".

"Tuo metu dr. A. Šapoka gyveno Montrealyje ir dirbo o nelengvą fizinį darbą. Iniciatorių paprašyti, Pr. Alšėnas ir rašantis šias eilutes apsiėmė nuvykti į Montrealį, išdėstyti torontiškų sumanymą ir kviesti jį būti naujo laikraščio redaktoriu Toronte".

"Išdėstė jam (dr. A. Šapokai — Pr. Alš.) kaip mokėdami reikalą, negailėdami šviesesnių spalvų. O jis, žinai, žmogus nekarštakošis, apsisvarstęs, du kartus atmatuojąs ir tik trečią kartą įpjaunąs, nors grynas augštalitis, nepuolė prie jam pasiūlyto sosto. Gal jam atrodė, kad viso to sumanymo pamatai silpnoki. Tikrumoje taip ir buvo. Juk sukurkti beveik iš nieko laikraštį, įsigyti spausdinimo priemonės, surasti užtenkamą skaičių skaitytojų — ne juokų darbas. Bet visdėlto principu pasiūlymą priėmė, pažadėjo kaip galima greičiau keltis į Torontą".

"Ir į Torontą laiką atsiokė, ir laikraštį sumaniai bei gražiai tvarkė, negailėdamas nei laiko, nei jėgų, tik vieną mažytę klaidą padarė, jeigu iš viso tai klaidą galima vadinti, kad numirė peranksti..."

Laikraščio veidas

"Tėviškės žiburiai" yra vienas iš didžiausių išeivijos leidžiamų savaitraščių, dabar įsikūręs lietuviškajam Anapilyje. Jis yra didelis savo formatu, gausus puslapių skaičiumi ir teikiamos medžiagos bei žinių kiekiais. Jis yra subūręs po savo sparnus šimtus gerų bendradarbių, kurie, kilnaus tikslo vedini, nuolat "T. žiburius" informuoja apie mūsų tautiečių gyvenimą ne tik Kanadoje, bet ir plačiame pasaulyje.

Dvidešimt penkerių metų žiburiai

A. RINKŪNAS

mo proga 1949 m. rugsėjo mėnėnėsi. Įdomią to suvažiavimo nuotrauką matome "Lithuanians in Canada" 50 psl.: penkiolika kunigų iš Kanados ir svečias iš JAV-bių, ano meto JAV Liet. Kunigų Vienybės pirm. kun. K. Vasys.

Tame pasitarime buvo priimta naujojo laikraščio linija maždaug tokia, kokia buvo vėliau išdėstyta dr. A. Šapokos jau minėtame straipsnyje, nors pats dr. A. Šapoka, anuo metu gyvenęs Montrealyje, posėdyje nedalyvavo. Taip pat nedalyvavo ir dabartinis "T2" redaktorių kun. dr. Pr. Gaida, tada gyvenęs Belgijoje. Priimdami laikraščio tautinius ir religinius pagrindus, steigėjai nutarė, kad laikraščio religinis aspektas nebūtų siaurai parapijinis, kad jis nebijotų ir kitokių minčių. Tam principui pabrėžti sutarta laikraščio titule įrašyti "Kanados lietuvių savaitraštis", o ne Kanados lietuvių katalikų savaitraštis. Sustota tame pasitarime ir prie laikraščio pavadinimo. Ant greitųjų jo nesuradus, kun. Vasys padėjo ant stalo \$10 kaip premiją laikraščio vardo konkursui, kuri vėliau laimėjo dr. A. Šapoka.

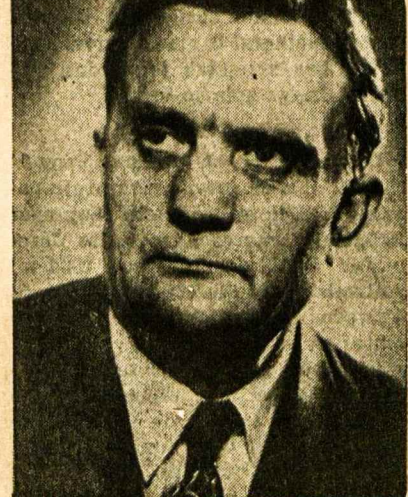
Ar pajėgime?

Minėtame pasitarime dalyvavęs kun. K. Vasys, remdamasis savo JAV-bių patirtimi, pradėjo konkrečią klausimą: "Ar turite redaktorių?" Mat, per ilgus metus, steigiant betkurį laikraštį JAV-bėse, pagrindinė problema buvo ne tiek pinigai, kiek redaktorių. Ir mes, posėdžio da-

pats kun. dr. J. Gutauskas "T2" 1969 m. 48 nr. Po ilgesnių svarstymų dr. A. Šapoka ryžosi pasiūlymą priimti.

Kitas klausimas, iškilęs posėdyje, buvo finansiniai reikalai. Ji iš vietos pajudino pagrindinių parapijų klebonai — kun. P. Azubalis, kun. dr. J. Tadauskas ir kun. J. Bobinas. Jie paaukojo po keletą šimtų dolerių. Kiti kunigai, patys būdami neturtingi vikarai ar kapelionai, aukojo smulkesnėmis sumomis, visas pradines aukas pakeldami iki \$2000. Toli suma, nors ir ano meto finansinėmis sąlygomis, buvo apgailėtina maža laikraščiu pradėti. Ir jeigu jis buvo pradėtas, tai tik pasitiktų gerai išestetu ir iki šiol vykdomu ano meto jaunųjų pažudu didele laikraščio naštos dalį nešti nemokamai. Būtų gera, kad kas galėtų duoti pilną ano meto jaunųjų entuziastų sąrašą. Mano galvoje liko šie: J. Andrusis, P. Bražukas, A. Bumbulis, St. Dargis, J. Kaknevičius, V. Kolyčius, V. Krikščionas, J. Prakapas, Dielminkaitytė, Vanagaitė, Jakimavičiūtės. Tų visų savanorių dėka bene porą metų vienintelis klučiai apmokamas laikraščio tarnautojas buvo redaktorių Šapoka, dirbęs nesuskaitomas darbo valandas, neretai iki rytmečio aušros, drėgname ir tamskame klebonijos rūsyje arba savo kukliame bute. Kurį laiką laikraštis neturėjo net pastovaus apmokamo administratoriaus. Taip buvo tik dėlto, kad apmokėjus vieno numerio išlaidas reikėjo sukli galvas, iš kur gauti pinigų sekančiam numerii apmokėti. Bet laikraštis visdėlto išsilaikė.

Ar likome ištikimi steigėjų minčiai?

A. RINKŪNAS, vadovavęs "T. žiburio" spausdintvės organizavimui ir ilgą laiką pirmininkavęs spaudos bendrovei "žiburiai"

Su džiaugsmu ir objektyviai reikia pasakyti, kad taip. Per ištisus 25 metus laikraštis buvo ir tebėra tautinės minties krikščioniškos moralės žiburys, visą laiką tiek pirmojo, tiek dabartinio redaktorių rankose likęs atviru betkuriai kitai minčiai, išskyrus demagogiją, provokaciją ir drabstymąsi purvais. Tamsioje tėvynės okupacijos naktįje jis nešė ir tebešaukia švyturį laisvės kovoję, nevengdamas tiesos, nors ji būtų nemaloni ir pavojinga tiek okupanto, tiek jo užsisėmusių agentų atžvilgiu. Stengdamasis objektyviai vertinti išeivijos kultūrinės bei visuomeninės pastangas, laikraštis ir savo bendradarbių tarpą subūrė daugelį atskirų sričių specialistų autoritetų, pavesdamas jiems, o ne mėgėjams, profesionaliai narplioti kartais gana karštas problemas. Besiskaldančius tautiečius "T2" visą laiką šaukė ir tebešaukia į vienybę, tos vienybės pagrindą laikydami Lietuvių Bendruomenę, kuri užjūriuose, pirmiausia Kanadoje, įgavo organizacines formas. Norėčiau tvirtinti ir savo nuomonę ginti, kad per praėjusius 25 metus jokis kitas laisvojo pasaulio lietuvių laikraštis, įskaitant ir Bendruomenės oficiozą "Pasaulio Lietuvį", neradė daugiau už "T. Z." bendruomeninius klausimais. Pagaliau ir lietuviškoje informacijoje, savoje savaitraščių klasėje, "T2" neabejotinai pirmąja, o laikraščio informaciniai skyriai apie lietuvių gyvenimą laisvajame pasaulyje ir okupuotoje tėvynėje pirmąja visoje mūsų spaudoje.

Rašinio rėmai liepia šioje vietoje statyti tašką, paliekant tolimesnius prisiminimus bei svarstymus kitai progai.

SOLISTĖ DANUTĖ STANKAITYTĖ, kuri koncertuos "T. žiburio" 25-rių metų sukakties bankete Toronte Anapillo salėje spalio 27, sekmadienį

PLUMBING and HEATING

J. LISKAUSKAS,

valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.

Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. 532-5191

Jis spausdina straipsnius višiem lietuviams rūpimais klausimais, duoda literatūrinio ir kultūrinio gyvenimo vaizdą bei stengiasi, kad laikraščio skaitytojai kiekviename numeryje rastų ką nors naujo, įdomaus. Laikraštis nuolatos leidžiamas 8, dažnai 10 ir daugiau puslapių dydžiu. Linkėtina "T2" ir toliau taip gražiai šviesti bei rodyti kelią pasiilgtos Tėvynės link, kaip ligi šiol.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARTINIAI LAURAI

Augščiaušiejo Maskvos sovieto prezidiumas nepasiekė partinių laurų poetui Eduardui Mieželačiui, spalio 5 d. sulaukusiam 55 metų amžiaus. Prezidiumo įsakų jis buvo paskelbtas „socialistinio darbo didvyriu“, apdovanotas Lenino ordinu, auksiniu „Pjautuvo ir kūjo“ medaliu. Oficialiai šie partiniai laurai yra susieti ne su jo gimtadieniu, bet su maskvinės Rašytojų Sąjungos keturiadesimtmečiu. Prezidiumo įsake taipgi pabrėžiami E. Mieželačio „dideli nuopelnai, vystant tarybinę literatūrą, aktyvi visuomeninė veikla“. Tokio pagerbimo susilaukė ir grupė kitų sovietinių rašytojų, bet E. Mieželačiui yra vienintelis okupuotos Lietuvos atstovas. Apdovanojimo proga ilgą pasikalbėjimą su E. Mieželačiu rugsėjo 29 d. paskelbė „Tiesos“ korespondentas D. Šniukas. Jame yra vienas idomus klausimas: „Buržuazinės estetikos apologetai dažnai puola mūsų literatūrą būtent už „ieskolinį“ stoka. Kaip Jūs žiūrite į pačių šių estetų „ieskolinį“? Sovietiniai laurais pasipuošusio E. Mieželačio atsakymas: „Man niekad nebuvę gaila piktų ir nedorų žmonių. Ju tarpe tu, kurie savo teorijas sodina ant antikomunistinio kūno, kurie, beje, pagimdė ir net užaugę mūsų Nemuno krašte, nenori matyti Tarybų Lietuvos laimėjimų. Bet man gaila klystančių. O jų tarpe būna daug talentingų žmonių. Deja, rėksniai, reklaminių triukų meistrai, tuščiažiedžiai Vakarų pasaulio dažniausiai sugeba prasibrauti į apšviestą apžvalgos lauką, tikros, taurios ir turiningos asmenybės palikdami šėšėlį. Aš kartais pamastau apie kai kuriuos emigracijoje gyvenančius lietuvių literatus, dailininkus. Savo gimtojoje žemėje jie būtų galėję suvoti ir sava kūryba pakelta galva įžengti į tuos kraštus, kuriuose dabar turi tenkintis kuklios „emigrantinės literatūros“ skraiste...“ I t. kuklia skraiste papuoštus mūsų šios literatūros kraštus pats E. Mieželačiui niekada neižengs ir ne labai nulenka galva. Krenčiaus suteikti laurai juose neturi jokios reikšmės.

ANTRASIS PASITRAUKIMAS

Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės ilgametis narys ir paskutinis jos kapitonas Modestas Paulauskas antrą kartą oficialiai pasitraukia iš šios sporto srities. Pirmasis pasitraukimas įvyko 1973 m. vėlyvą rudenį, kai minėtoji rinktinė Europos čempionate Ispanijoje telaimėjo bronzos medali. Amerikiečių žurnalai tada rašė, kad rinktinės nariams buvo pavėžta prie kaimo dėl iš užsienio atsiųstų gėrybių, matyt, užkliuvusių pas muitininkus. Kol rinktinė laimėdavo aukso medalius, tokių prieštų jie nesusilaukdavo. Aiškus kartėlis buvo jaučiamas M. Paulausko pareiškime, kurį „Komjaunimo Tiesos“ 1973 m. 214 nr. paskelbė V. Ivaška: „... Šis Europos čempionatas man buvo atsisveikinimo čempionatas. Atsisveikinti ketinau po olimpiados (1972 m. Miunchene — V. Kst.), bet federacija paprasė mano pagalbos. Atrodo, daug blogo nepadariau...“ Susidaro įspūdis, kad vis dėlto šiek tiek blogo buvo padaryta, nes Maskva, sportininkų laimėjimus siejanti su politika, turėjo tenkintis bronzos medaliu. M. Paulausko pres-

tižą vėl atstatė šią vasarą Portorike surengtos VII pasaulinės krepšinio pirmenybės, kurioms nebuvo suskubta paruošti naujos rinktinės. Ši kartą M. Paulausko vadovaujama rinktinė Maskvon grįžo su aukso medaliu, išlyginusi Ispanijoje padarytas klaidas. Gerokai optimistiškesnį M. Paulausko pareiškimą TASSo korespondentams A. Gorbunovui ir V. Kuksinui ta pati „Komjaunimo Tiesa“ paskelbė rugpjūčio 20 d. laidoje: „Galvoju iš pagrindų keisti gyvenimą. Noriu pakeisti viską — ritmą, darbą, režimą, kad galėtų atskleisti visi „potencialai“. Klausimas, ar palikti sportą, galutinai dar neįspręstas. Tačiau žmona jau pasiruošusi išeiti rožių puokštės atsisveikinant mano treneriams — Bimbai „Zalgiriję“ ir Baškiniui šalies rinktinėje. Ketinu dirbti Kauno A. Sniečkaus politechnikos instituto fizinio lavinimo katedroje. Šioje katedroje atliekami moksliniai darbai, nagrinėjamos specialios sporto temos. O mano specialybė — esu baigęs Kūno kultūros institutą — kaip tik ir numato tiriamąjį darbą. Ar treniruosiu krepšininkus? Manau, iš karto šito darbo imtis negalima. Treneris — ypatingas darbas, visiškai kita specialybė, visai kitokia pažiūra į žmones. Jei turiu tokių gabumų, gal būt, ir dirbsiu su komanda...“ Toliau M. Paulauskas pasisako už nuolatinius bilietus į stadionus sporto veteranams ir sporto klubus, jungiančius ne tik aktyvius sportininkus, bet ir tuos, kurie varžybose jau nedalyvauja.

AKADEMIKUI PAGERBTI

Lietuvos Mokslo Akademijos nario, Žemės ūkio akademijos prof. Jono Krikščiūno atminimą nutarta įamžinti velionies biustu Norėičiškės, kur dabar yra įsikūrusi Lietuvos žemės ūkio akademija. Bitininkystės kabinetui ir vienai gatvei Dotnuojų bus suteiktas jo vardas, paruošta knyga apie jo veiklą.

PAMINKLAS UTENOJE

Utenos miesto J. Basanavičiaus ir M. Melnikaitės gatvių sankryžoje paminklo susilaukė Sovietų Sąjungai iškilmingai tarnavęs karo vadas Jeronimas Uborevičius, gimęs 1896 m. Andrijaus kaimo. Skulptoriaus P. Vaivados ir architektės D. Juchnevičaitės sukurta paminkla atidengė vilniskės augščiaušiosios tarybos prezidiumo pirm. M. Šumauskas po trumpo Utenos rajono partinio komiteto I sekr. V. Tvarijono kalbos. Pats M. Šumauskas, nušviestasdamas J. Uborevičiaus nuopelnus Sovietų Sąjungai, nutylėjo esminį faktą, kad už šią tarnybą lietuvių karininkas 1937 m. susilaukė Stalino išskytos kulkos ir pakaušį. Iš Andrijaus, kuri dabar priklauso „Stumbro“ kolchozui, buvo atvežtas ir paminklo padėjęs pasodintas ažuoliukas. Jį iškilmingai dalyvams parūpino kolchozo partinės organizacijos sekr. L. Stundžienė. Apie J. Uborevičiaus karinį talentą kalbėjo ir buvusieji bendradarbiai — plk. V. Suchorukovas ir gen. lt. I. Gubinas, atsargos karininkai, išlikę gyvi Stalino laikais. Utenos kultūros namuose buvo surengtas J. Uborevičiaus atminimui skirtas vakaras su koncertine dalimi. Padėkos žodį tarė jo anūkas vyr. lt. Stanislovas Uborevičius, lankantis Frunzės karo akademijoje Maskvoje. V. Kst.

LONDON, ONTARIO

SUKURTA LIETUVISKA ŠEIMA. Lietuviškos šeimos sukūrimas — jau šių dienų retenybė. Todėl beveik kiekvienas susipratęs lietuvis nu-džiunga tokį laimingą atvejį išgir-dęs. Tokio pobūdžio džiaugsmo šven-tė įvyko ir š.m. rugsėjo 28 d. Edmunda L. Kudirka vedė hamiltonietę Ramutę T. Rybytę. Jungtinių apiegos įvyko Aušros Vartų šventovėje Hamiltone. Jas atliko mons. dr. J. Tadarauškas, asistuojamas kun. L. Januškos. Turtinga vestuvėnė puota įvyko Hamiltono Jaunimo Centre, dalyvaujant per 300 svečių. Kaikurie jų atvyko net iš tolimųjų Kanados provincijų ar JAV. Tarp sveikinučių buvo mons. dr. J. Tadarauškas ir sol. V. Verikaitis, apgailestaves pavyzdingos „Aido“ choro narės Ramutės netekimą. Sveikinimo žodį tarė ir jaunioji dėdė dr. Kudirka iš JAV, pirmasis pajaujęs jaunųjų brolis, pirmoji pamergė Vyšniauskaitė iš Delhi ir kt. Linksmajai daliai artėjant prie galo, jaunieji išpūdingai

Ai atn. nos sost. neje Buenos Aires buvo labai gražiai priimtos Windsor „Aušros“ kvarteto narės vietiniai tautiečiai. Dešinėje matyti kvarteto vadovė V. Tautkevičienė, p. Mičiūnas ir linksmai nusistekusios ausritės

“Whitlam hangs in Brezhnev's pouch” — skelbia baltiečiai Toronte, reikšdami protestą prieš Australijos vyriausybę, pripažinusią Pabaltijo valstybes sovietams

RUDENS ŠOKIAI

ir KLB vietinės apylinkės įsteigimo 25 metų sukakties paminėjimas LONDONE

- Bufetas, baras, gera muzika
- Pradžia — 7.30 valandą vakaro

Visus dalyvauti maloniai kviečia rengėjai — KLB Londono apylinkės valdyba

spalio 26, šeštadienį, parapijos salėje (1414 Dundas Street E.)

HAMILTON ONT

MALONIS TAUTIEČIAI,

St. Catharines, Ont.

KLB ST. CATHARINES APYLINKES visuotinis metinis susirinkimas šaukiamas lapkričio 10, sekmadienį, tuojau po pamaldų, vienuolyno patalpoje, 75 Rolls Ave., St. Catharines. Po pranešimų bus renkama nauja apylinkės valdyba ir revizijos komisija. Maloniai visus prašome susirinkime dalyvauti. Apylinkės valdyba

“THE ST. CATHARINES STANDARD” yra vienas politiškai įtakingiausių dienraščių Kanadoje. Neseniai jis išspausdino vadimą apie Baltijos valstybes, pažymėdamas, kad žmogaus teisės yra „burning issue“ ne tik likusiosios kėlosios kolonijose, bet ir Sovietų Sąjungos neseniai įsteigtoje. Toliau primena, kad Lietuva, Latvija ir Estija tapo pirmomis sovietų agresijos aukomis. “They were swallowed up by the Soviets. Some of their citizens managed to escape, others were summarily executed, and tens of thousands were marched off to Siberia”. Dienraštis priminė, kad Australija, pasketa N. Zelandijos, yra pirmoji iš laisvojo pasaulio valstybių, atidavusių Baltijos tautas Sovietų Sąjungai. Esą tai yra padaryta prekybos sumetimais. Gale nurodė, kad žmogaus teisės bei laisvo apsipirndimo principas turi būti vienodai taikomi visose pasaulio ir Europos dalyse.

St. Catharines lietuviai galėtų laikraščiui padėti bent šitaip: “Thanks, Mr. Editor, for your editorial about Baltic States”. Adresas “The St. Catharines Standard” — City. Kor.

LIETUVOS KARIUOMENĖS SVENTĖ rengiama lapkričio 16 d., 6 v.v., slovakių salėje, Welland-Page gatvių sankryžoje. Bus turtinga programa, šokiai ir užkanda su gėrimais. Laukiami svečiai iš Wellando, Hamiltono, Toronto, Delhi ir kitur.

VANCOUVER, B.C.

LIETUVOS ŽYDAS — SKULPTORIUS. “The St. Catharines Standard” dienraštis rugsėjo 25 d. išspausdino plačią CP spaudos agentūros informaciją apie Vankuveryje gyvenantį Sidney Sarkin, kilusį iš Ukmergės. Redakcija pridėjo antraštę “Skulptorius atkuria žmones, kuriuos pažinojo Lietuvos mieste”. Informacijos rašoma, kad S. Sarkinas yra mėgėjas skulptorius, išdrožinęs 165 kūrinius. Iš profesijos esąs siuvėjas sukirpėjas. Jis pats ir žmona esą gimę Ukmergėje. I D. karo pradžioje rusai išvydė žydus. Tada Sarkinas persikėlė į Vilnių (klaidingai rašoma, kad tai Latvijos miestas). Ukmergėn žydai grįžė vokiečių okupacijos metu ir radę liūdną vaizdą. Sinagogos buvusios vokiečių paverstos arklidėmis. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, žydų ir lietuvių santykiai buvo įtempti, nors pogromų nebuvę. Kanadon Sarkinai atvyko 1920 m. Pradžioje gyveno St. John, N.B., paskui Montrealyje. Žmona dėstė prancūzų kalbą Viktorijos kolegijoje, o Sarkinas dirbo savo profesijoje. 1940 m. pastarasis neteko vienos kojos. Po operacijos, išsėdamasis Kvebeko kalnuose, pradėjo drožinėti skulptūras. Vėliau persikėlė Vankuverin. Pasitraukęs į pensiją, parašė knygą žydų kalba. Tai esąs paminklas miestui, jo gyventojams, jų kultūrai, kuri nebeegzistuoja. “Aš parašiau ją, norėdamas papasakoti apie savo kancias ir malonias dienas” — pareiškė Sarkinas, turįs 72 m. Kor.

MERGAICIŲ CHORAS “AIDAS” išsirinco sekančiam sezonui naują valdybą: pirm. L. Zubaitė, R. Gedminaitė, G. Vitkevičiūtė, R. Šiūlytė ir J. Sakaitė. “Aidas” sėkmingai koncertavo spalio 12 d. Baltimorėje, o sekmadienį, spalio 13 d., prel. Mendelio vadovaujamas lietuvių parapijos šventovėje giedėjo pamaldų metu. Aidietės ir sol. V. Verikaitis publikos buvo labai gražiai priimt. Lietuviškos dainos mylėtojai, kurių buvo per 300, savo gausiu plojimu prašė vis kartoti. Baltimorės Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriui tenka didelė padėka. Jis pakvietė “Aidą” jau antrą kartą koncertui. Šiuo metu “Aidas” ruošiasi didžiam koncertui lapkričio 30 d. Čikagoje. Kviečia BALFAS, švenčias 30 metų veiklos sukaktį. Visos choristės yra prašomos lankyti repetitijas, kad galėtų tinkamai pasiruošti šiam koncertui. J. P.

ISLEISTUVES. Rugpjūčio 17 d. susirinkome per 30 jaunimo pas K. Gudinskų ir suruošėme staigmeną jų sinui ir mūsų draugui Antanui. Smagiai pasilinksminome, vis pazerindami jį dėl pasirinkto gyvenimo stiliaus. Sekantį rytą jis išvažiavo į Kingstono RMC pradėti inžinerijos studijų griežtoje karininkų mokyklos atmosferoje. — Antanas dvejas metus buvo moksleivių ateitininkų pirmininkas, o prieš tai redagavo moksleivių leidinį “Moksleivio Balsas”. Taip pat eilę metų šoko tautininkų šokių, pėnai dalyvavo “Gyvatar” gastrolių Kolumbijoje. Jis taipgi žaidė Kovo krepšinio komandoje ir praleidė porą vasarų lietuvių jaunimo stovyklose kaip vadovas. Sėkmingai baigė 10 skyrių Vyskupo Valandžiaus šeštadieninės mokyklos ir dvejų metų lituanistinius kursus Toronte. Linkime jam geriausios sėkmės. Draugai

Ottawa, Ontario

NUOSIRDŽIAI DEKOJU Otavos Dr. V. Kudirkos šeštadieninės mokyklos mokiniams ir jų tėvams už gražią dovaną mano 50 metų mokytojavimo sukakties proga. P. Ancevičienė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas “TALKA”
830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadienis — ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$5,000,000

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) — 6%
santapas — 9¼%
term. depozitus 1 m. 10%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas. 12%
nekiln. turto pask. 11½%

Mėsos ir purkšas dešros gaminiai

Skanėstai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E.,
HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST.,
HAMILTON — 389-4113

GUELPH LINE prie PROSPECT,
BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE,
HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB KRASTO VALDYBA įgaliavo savo ryšininką su Valstybės Departamentu Algimantą Gurecką išeiti memorandumą Vašingtone viešėjusiam Australijos premjerui G. Whitlamui. Kal A. Gureckas nuvyko Australijos ambasador, premjeras G. Whitlamas atsakė su juo susitikti. A. Gurecką priėmė ambasados patarėjas M. J. McKeown. Buvo jaučiamas aiškus diplomatinis šaltumas, šiltesnio sutikimo A. Gureckas susilaukė N. Zelandijos ambasadoje, nunešęs panašų memorandumą naujamajam šios valstybės premjerui. Čia ji priėmė ministro titulu turintis R. B. Atkins. Abiejų ambasadų pareigūnai nebandė ginti savo vyriausybės elegesio, memorandumo bei pasikalbėjimų mintis pažadėjo perduoti premjerams.

AMERIKOS BALTIEČIŲ KOMITETO delegaciją Vašingtone priėmė prez. G. Fordo asistentas dr. T. Marrs. Lietuviams šioje delegacijoje atstovavo komiteto pirm. dr. Jonas Genys. Su juo buvo ir Edvardas Šumanas. Pusantros valandos trukusiam pokalbyje ypač plačiai buvo paliestas žmogaus teisių pažeidimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Amerikos vyriausybė buvo paprašyta siekti lengvesnių sąlygų norintiems emigruoti iš Pabaltijo, remti “Radio Liberty” laidas lietuvių, latvių ir estų kalbomis. Per dr. T. Marrs prez. G. Fordui buvo išeiti trys specialūs raštai, liečiantys aktualiuosius baltiečių bei Pabaltijo klausimus. Lietuvių atstovai dr. J. Genys ir E. Šumanas taipgi lankėsi ir pas valstybės sekr. H. Kissingerio saugomo tarybos asistentą S. Kraemerį, su juo kalbėjosi Lietuvos ir Pabaltijo reikalais. Užsukę į JAV kongresą, jie du padėjo atstovų rūmų nariui L. Williams už įteikimą rezolucijos, smerkiančios Sovietų Sąjungą už Pabaltijo okupaciją.

SPALI LĖSŲ TELKIMO MĖNESIU paskelbė BALFO centro valdyba, raginama specialų vaju organizuoti savo skyrius, įgalotinius bei talkininkus. Nors per 30 metų šelpiančių šaulius sumažėjo, bet jų vis dar netrūksta įvairiuose pasaulio kraštuose, komunistinėje Lenkijoje, sovietų okupuotoje Lietuvoje ir net Sibire. Pagrindinė lėšų dalis yra skiriama tautiečiams anapus geležinės uždangos. Visi lietuviai prašomi jungtis savo auka į šalpos darbą. BALFO adresas: 2606 West 63rd St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 312-776-7582. BALFO valdyba taipgi yra patyrusi, kad kaikurie JAV lietuviai gauna kvietimus atvykti imigracijos įstaigoms ir duoti žinių apie savo gyvenimą 1939-45 m. Tokie asmenys prašomi atsiųsti minėtų kvietimų kopijas arba telefonu painformuoti BALFA.

GARBES NARIO VARDĄ JAV LB krašto valdyba suteikė kongresmanui R. P. Hanrahanui už jo didelį nuopelnus Simo Kudirkos išlaisvinimui. Visuomeninių reikalių tarybos pirm. inž. A. Gečiū atsiųstų laišku jis padėjo už tokį gražų jo pastangų įvertinimą.

ČIKAGOS LIETUVIŲ SPAUDOS KLUBAS buvo įsteigtas rugsėjo 22 d. Steigėjų laikinąją valdybą sudarė: dr. Zenons Danilevičius, “Naujienų” red. Martynas Gudelis, “Laisvosios Lietuvos” red. Valerijonas Šimkus, prof. Metys Mackevičius ir Petras Stravinskis, nuolatinis “Naujienų” bendradarbis. Ši valdyba paruoškė klubo įstatus, kurie steigiamajame susirinkime susilaukė keleto pataisų ir galutinai turės būti patvirtinti sekančiame susirinkime. Lietuvių Spaudos Klubas valdybos išrinkti: P. Stravinskis, M. Gudelis, dr. V. Šimkaitis, dr. K. Sidlauskas ir V. Šimkus; revizijos komisijon — K. Povilaitis, A. Repšienė, A. Cepulis. Pasak “Naujienų”, susirinkime M. Gudelis aiškino, kad iniciatyvos priverstė imtis mažos grupelės vykdomas Bendruomenės skaldymas, rinkimų klastojimas, ilgamečių lietuviškos organizacijos šmeizimas. Tai mintys, kurios dažnai buvo skelbiamos “Naujienose”, “Laisvojoje Lietuvoje”. M. Gudelis, V. Šimkus, P. Stravinskis išrinkti klubo valdybos sudaro išpūdį, kad jame kaip tik ir bus laikomasi tų dviejų laikraščių ligiolinės linijos. Klubas įstatys bei ideologinius nuostatus žadama paskelbti vėliau. Kaip žinome, Čikagoje yra Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba, vadovaujama pirm. kun. J. Vaišnio, SJ. Pastarasis yra susilaukęs daug priekaištų “Naujienų” puslapiuose. Sekanti Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba taip pat bus renkama iš Čikagoje gyvenančių jos narių.

Urugvajus

LIETUVOS ATSTOVYBĖ suorganizavo iškilmingas savo spaudos atstovo a.a. Kazimiero Čižbio laidotuves. Jo palaikus priglaudė E. Jusio panteonas Montevideo kapinėse. Kadangi velionis nebuvo palikęs testamentą, jo nedidelį turta perims sveimieji.

KANDOS LIETUVAICIŲ kvarteta “Aušra”, atvykusį į Montevideo, globojo Aldonos ir Stasio Gudu, Onos ir Antano Zupku, Birutės ir Romo Mačanskų, Stefanijos Stendelytės šeimos. Lietuvos atstovas A. Grišonas joms surengė priėmimą atstovy-

bėje, specialų susipažinimo vakarą — Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija. Kvarteto narės buvo apdovanotos V. Dorelio išaustomis juostomis. Koncertas susilaukė tiek dalyvių, kad kaikuriem teko stovėti, nors tą dieną buvo blogas oras. “Aušros” dainos visus sužavėjo. Po oficialaus atsisveikinimo U. L. Kultūros Draugijoje sekančią dieną būrys tautiečių Kanados lietuviškas palėdė į aerodromą, iš kur jos išskrido koncertuoti į Braziliją, Sao Paulo miestą.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS sostinėje Buenos Aires pavaršį sutiko rugsėjo 21 d. specialiu pobūviu ir madų paroda, kuriai vadovavo Vladė Survilienė. Įvadinį žodį šiame pobūvyje tarė AL Centro vicepirm. inž. J. Ruplėnas, programai vadovavo J. Delbene. Parodos rengėjom, ypač daug pasidarbusiai Adelei Mišinienei, padėjojo AL Centro pirm. A. Ruplėnas. Pavaršio karalaite buvo išrinkta Denice Jokūbauskaitė, princėse — Monika Fervadio, princu — Luis Mičiūnas. Vaikų metu buvo pravaista laikmiais gausi loterija. Madų paroda pavaršis rugsėjo 28 d. buvo sutiktas ir Susivienijimo Lietuvių Argentinai rūmuose Buenos Aires. Čia ji taip pat baigta vaišėmis ir šokiais. Tą pačią dieną pavaršio sutikimą Berise suorganizavo Mindaugo Draugija su specialia vakariene, susilaukusia pilnos salės dalyvių.

Australija

DR. KAZIO KEMEŽIO ILGA LAISKA, smerkianti darbiečių premjero G. Whitlamo įvykdytą Pabaltijo išdavimą Sovietų Sąjungai, rugpjūčio 20 d. paskelbė sostinės dienraštis “The Canberra Times”. Laiško autorius taipgi paličia iš šio dienraščio vedamajį, taip pat pasisakiusį už faktų pripažinimą po 30 metų. Skaitytojus jis supažindina su Lietuvos sovietine okupacija, savo dėdės žurnalisto pokorimu Kaune, pokarinėmis partizanų kovoms, kurias liudija ir Australijoje rodytas V. Zalakevičiaus filmas “Niekas nenorėjo mirti”. Dr. K. Kemežys griežtai atmeta premjero G. Whitlamo bei kaikiurių žurnalistų Pabaltijo atidavimą sovietams sulyginimą su oficialiu komunistinės Kinijos, S. Korėjos, S. Vietnamo ir R. Vokietijos pripažinimu. Visus šiuos kraštus valdo jų pačių žmonės. Kinija turi savo ambasadą Kanberoje, bet ambasada čia neturi Baltijos valstybės. Komentuodamas dienraščio vedamajį, pasisakiusį už ryšių palaikymą su visais kraštais, dr. K. Kemežys pritaria šiai minčiai. Australijos ambasados turėtų būti atidarytos Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, bet tokių ambasadų Kanberoje reikia ir laisvosios Lietuvos, Latvijos, Estijos valstybėms. Premjeras G. Whitlamas parodė savo moralinį dviveidysumą, pripažindamas Portugalijos suteiktą nepriklausomybę jos Gvinėjos-Bissau kolonijai ir tuo pačiu metu reikalaujamas Rusijos kolonijizma, jos praktikuojama baltųjų vergija. Negi darbiečių vyriausybė Baltijos kraštų nepriklausomybę remtų tik tokiu atveju, jeigu juose Gvinėjos-Bissau pavyzdij būtų atnaujintos partizanų kovos? — klausia dr. K. Kemežys, baigdamas savo laišką.

Vokietija

IZABELE RADZEVICIUTĖ-OLISKAUSKIENE po sunkios ligos mirė Hannoverio ligoninėje. Velionė buvo gimusi 1928 m. Varenos apskrityje Vargakiemyje, gyveno Leobenste. Čia ji pasižymėjo visuomeneine veikla kaip uoli katalikė, moterų draugijos steigėja, ilgametė VLB apylinkės pirmininkė. Palaidota Leobenste kapinėse, dalyvaujant kun. K. Gulbinui, kun. V. Sarkai, klebonui kun. R. Schmidui, gausiam tautiečių būriui. Prie kapo pasakyta daug atsisveikinimo kalbų, padėta daug vainikų. Velionės dukra Nijolė yra išteketėjusi už veiklaus lietuvi V. Merkevičiaus, o sūnus Arvydas mokosi Vasario 16 gimnazijoje.

VASARIO 16 GIMNAZIJA naujusios mokslo metus rugsėjo 9 d. pradėjo pamaldomis, kurias katalikams laikė kapellonas kun. J. Dėdinas, evangelikas — dijakonas Fr. Skėrys. Susirinkus visiems gimnazijos salėje, direktorius V. Natkevičius pirmiausia pasidžiaugė pirmokais, gimnazijon atėjusiais su gerais pažymiais. Jis taipgi konstatavo mokinių polinkį praėjusiais metais įteikti prieštaravimų su mokytojaus bei juos dramatiškai, pasisakydamas prieš tokią žalingą taktiką, nes juk visi mokytojai savo auklėtiniams trokšta tik gero. Mergaičių bendrabučio vedėjos pavaduotoja Herta Motgabienė, sulaukus pensininkės amžiaus, pasitraukė iš šių pareigų. 1954 m. atsikėlusį Huettenfeldan, ji taipgi buvo ir rankdarbių mokytoja. Bendrabutyje dabar ją pakeitė JAV lietuvių dr. Violeta Jonaitė, o istoriją ir anglų kalbą dėstys iš Toronto atvykusi Birutė Bilkšytė. Naujusios mokslo metus gimnazija pradėjo su 70 mokinių, kurių 14 yra naujų, jų tarpe — du iš JAV ir vienas iš Kanados. Taigi, užjūrio lietuviams gimnazijoje dabar atstovauja 4 mokiniai iš JAV, po vieną iš Kanados, Brazilijos ir Kolumbijos.

Toronto baltiečių jaunimas demonstruoja prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Pabaltijo valstybes Sov. Sąjungai Nuotr. S. Dabkaus

Nauji mokslo metai – nauji veidai

Su šiuo "T2" nr. išeina pirmasis šių mokslo metų "Jaunimo Žiburių" skyrius. Jis yra mėnesinis ir stengiasi atspindėti jaunųjų rašytojų mintijimą, nuomones, rūpesčius bei interesus. Su naujųjų metų darbu pradžia raginame visus, kurie anksčiau yra bendradarbiau šame puslapyje, tęsti pradėtą spaudos darbą; tuos, kurie tik kelis kartus pasireiškė, prašome stengtis šiais metais daugiau pasireikšti; tuos, kurie dar ne kartą nepasireiškė, raginame būtinai pasirodyti. Kiekvieno jūsų nuomonė yra svarbi ir verta kiti dėsio. Kiekvienas pasisakymas praturtina mūsų puslapį ir vienas kito galvojimą, kad ir nesutikimams su išreikšta nuomone. Mat, su ja nesutikdami jau judame, jau veikiam. Taigi, ypatingai raginame tuos, kurie nėra išdrįsę paimti plunksnos ir rankas ar dėl drąsos trūkumo, ar dėl bijojimo, kad lietuvių kalbą nepakankamai gerai moka, — praturtinti mūsų "Jaunimo Žiburių" savo nauju veidu. Drąsa įgaunama su praktika, o lietuvių kalba redakcijos visada išlyginama, stengiantis minčių nepakeisti.

Šių metų "J2" redakcija tikisi susilaukti bendradarbių iš kitų Kanados dalių ir net iš kitų kraštų. Nenorime padaryti šio puslapio Toronto žinių skyriumi. Tam išvengti reikia visų jūsų pagalbos. Taigi, kai bus kreipiamasi į jus, neatsisakykite, o dar geriau — pasisūlykite parašyti. Mūsų "šnipai" mums jau pranešė, kad šį skyrį labai seka ir jo daugiau nei jaunimas laukia vyresnįjį! Užtat turime gerai pasirodyti ir gyvai atspindėti mūsų jaunimo galvojimą!

Pranešame, kad skyrus pasirodys maždaug kartą į mėnesį. Norintys, kad jų rašiniai patektų į kurio nors mėnesio numerį, turi pateikti savo medžiagą "Jaunimo Žiburių" redakcijai iki paskutinės mėnesio savaitės pirmadienio. Nespėjus tai padaryti, galima siųsti tiesiai "Tėviškės Žiburiams", kad redakcija gautų iki mėnesio pirmos dienos. Pageidaujama, kad visi rašiniai bei poezija būtų rašyti mašinėle.

Laikime pasirodant naujų veidų ir tikimės, kad visi bendradarbiai vėl pagyvins puslapį savo kūryba!

"J2" redakcija

Kas svarbiau – akcija ar reakcija?

Jaunimo pažūra į Australijos ir N. Zelandijos išdovystę

Neseniai paskelbtas Australijos ir Naujosios Zelandijos pripažinimas sovietų okupacijos Baltijos valstybių atkreipė jaunųjų ir vyresniųjų dėmesį. Taip ir pridera, tačiau reikia pastebėti, kad buvo ir skirtumų galvose, kaip elgtis tokiomis atvejais. Teko kalbėtis su keliais vyresniaisiais šiuo reikalu. Laikraščio skelbtas VLIKo prašymas siųsti protesto laiškus bei telegramas Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybėms bei konsulatams susilaukė vyresniųjų pritarimo ir, atrodo, tie laišukai buvo parašyti bei telegramas išsiųsti. Tačiau kitokių reakcijų susilaukė raginimas rašyti taip pat savo krašto valdžioms, pvz. Kanadoje ministeriui pirmininkui Trudeau arba mūsų užsienio reikalų ministeriui A. MacEachen. Kanada dar nėra pripažinusi sovietų okupacijos Pabaltijo kraštuose, tad nėra ko kištis ir pasidaryti įkyriais. Kai išgirsime, kad Kanada konferencijoje (Sveicarijoje) jau pradeda tuo klausimu pasisakyti, tada reaguosime. Tada, atseit, bus laikas, nes Kanada tada tuo reikalu rūpintis ir jai bus degantis reikalas. Tačiau, kaip jau daugeliu atvejų matome, taip neatsitinka. Dažniausiai apie tokius sprendimus sužinom *post factum* (po įvykio). Tik tada, kai sprendimas jau padarytas, apie jį paskelbiama. Taip ir buvo Australijos ir N. Zelandijos atvejais. Čia mes ir tegalėjome reaguoti. Iš mūsų susirūpinusių baltiečių galėjo pasirodyti tikrai reakcija, o ne akcija, kuri turėtų daugiau lemti mūsų įtakos šiais reikalais, nes būtų vedama prieš sprendimą įvykstant.

Šiuo atveju kaip tik pasitaikė puiki proga akcijai. Kadangi Australijos ir N. Zelandijos sprendimai yra jau įvykę faktai, jais remiantis galėjome kreiptis į Kanados valdžią, parodyti jai, kad mes nesame apsnūdę pasauliniuose įvykiuose, bet žinome, kad vyksta konferencija, kurioje svarstoma mūsų arba mūsų tėvų krašto likimas. Nors viešojoje angliškoje spaudoje apie tai nedaug terašoma, mes turime savuosius informacijos šaltinius, kurie mus informuoja mums rūpimais klausimais. Štokie informuoti piliečiai Kanadai yra svarbūs kaip tik dėlto, kad jie iš anksto

tokiais reikalais rūpinasi bei seka užsienio reikalų ministerijos veiklą. Tai parodo, jog Pabaltijo kraštų žmonės, kad ir Kanados piliečiai būdami, nepamiršta iš kur yra kilę arba iš kur jų tėvai yra kilę ir yra pasiryžę savo norus reikšti. Kaip tik šiuo atveju buvo ir yra būtinais kreipimais į savo valdžią, prieš jai darant sprendimą. Kai ji žino, kad jos užsienio reikalais aktyviai domisi didelė dalis jos piliečių, jai yra sunkiau daryti nepalankius sprendimus, pagrįstus tikta savąja nuomone. Jinai tada turi atkreipti didesnį dėmesį į jau išreikštas nuomones. Jos sprendimai tada pasidaro atsakingesni. Tai yra lyg ir užbėgimas už akių, prieš dalykui įvykstant. Tokiu būdu sudaroma didesnė galimybė jam sustabdyti.

Studentai, atrodo, yra linke daugiau ir akcija, negu reakcija šiuo atveju. Pvz. Toronto Lietuvių Studentų Klubas (TULSK) savo žiniaraštyje atspausdino raginimą rašyti laiškus tv dviejų kraštų vyriausybėms bei Kanados valdžiai ir atspausdino pavyzdinį laišką, kad nariams lengviau būtų išsiųsti savo reakciją politiniui reikalui. (Dažnai politiniai reikalai delsiama pasisakyti, nes nežinoma kaip išsireikšti; atrodo, kad politika labai komplikuoja dalykas ir geriau veiklą palikti išmanantiems apie ją). Tai yra girtinas žingsnis, nes valdžiai turėtų turėti didelę įtaką laiška, gauti iš jaunųjų, jau čia gimusių kanadiečių, reaguojančių ir tarptautinio masto problemas, kurios juos ypatingu būdu liečia. Tai parodo, kad jie tuo rūpinasi, nėra užmiršę savo kilmės ir palaiko ryšį su savaisiais.

Mums ateityje reikia daugiau pasinaudoti tokiomis įvykiais, kurie mums gali vesti į akciją, o ne tik į reakciją! Čia trūksta ir informacijų prieš panašiom diskusijom vykstant, kad galėtume mums savo balsą kolektyviai išreikšti ir tuo būdu turėti daugiau įtakos ir mus liečiančias derybas. Taip pat pasigendama daugiau direktyvų, kaip elgtis politiniams įvykiams riedant, į ką kreiptis, kaip, kokiais faktais remti savo laiškus ir t.t. Darbo yra daug, ypač tada, kai norime pereiti į akciją.

Gabija

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Gabija Juozapavičiūtė ir Ramutė Birgelytė, talkinamos kolektyvo

P. Amerika smarkiai ruošiasi kongresui

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga (KLJS) neseniai sulaukė naujų žinių apie III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą ir ruošos darbus Brazilijoje, Urugvajuje, Argentinoje. Šiomis žiniomis norime pasidalinti su visų Kanados ir JAV jaunimu, kurio ypatingai laukia atvykstant kongresan.

Brazilijoje jau pradėtas vairs rinkti kandidatams į Brazilijos atstovus III-jame kongrese. Viena iš sąlygų, kurias kandidatas turi atitikti, tai mokėjimas lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti kongresui prasidėjus. Šiam tikslui pasiekti kongreso studijų savaitės komisija kandidatams talkins parūpindama lietuvių kalbos pamokas ir pokalbius apie lietuvių kultūrą ir panašiai. Iš šių kandidatų paskui bus renkami atstovai kongresan.

Rugsėjo 7 d. įvyko devintoji jaunimo studijų savaitė prie pajūrio netoli Sao Paulo. Šiose studijų savaitėse dalyvauja komisijų nariai, kurie rūpinasi kongreso programos ruošą, bei visi kiti susinteresuoti jaunuliai. Jose informuojami dalyviai lietuviškais klausimais, diskutuojamos temos, kurios Šiaurės Amerikos jaunimui dažnai girdėtos, bet Pietų Amerikos jaunimui — dar ne. Taip pat šalia šitokio pobūdžio kursų vyksta planavimo sesijos ryšium su kongreso programa, organizavimu ir kitais reikalais. Kiekvieno studijų savaitę turi pagrindinę temą. Šios savaitės tema buvo: "Iš įvairių kraštų atvykusių ir kongresą lietuvių jaunimo bendravimas". Studijų savaitėje, šalia jaunimo, dalyvavo Alf. Petraitis, Alg. Sliesoraitis, J. Valavičienė ir nuolatinių studijų savaitės rengėjai — kun. A. Saulaitis, J. Lukoševičius ir kiti talkininkai.

Jaunimo bendravimo tema suskirstyta į sekančius klausimus: 1. Kuo skiriasi Šiaurės Amerikos ir kitų kraštų jaunimas nuo mūsų? 2. Kas būna sunku jaunuoliui, atvykusiam į Braziliją? 3. Galima pasiroditi padėti kitiems pasirodžius, kad kongreso metu visi kuo gražiausiai bendrautų?

Tema kilusi iš to, kad per pirmuosius du jaunimo kongresus, kaip ir kitų kelionių proga, buvo matyti kultūriniai, socialiniai ir kiti skirtumai tarp lietuvių jaunimo iš Pietų, Šiaurės Amerikos ir kitų kraštų. Šie skirtumai, gerai suprantai ir pažinti, gali praturtinti jaunimo bendravimą. Jų nesupratimas trukdo draugiškumą ir kartais net pačią programą.

Pirmasis rūpestis — turistinis. Rengėjai suprato, jog kitų kraštų jaunimas reikalingas talkos, kad galėtų lengviau judėti Brazilijoje. Studijų dienos dalyviai užtat nutarė prieš kongresą išleisti mažą knygėlę apie įvairius turistinius reikalus: kaip gauti taksi, kaip važiuoti autobusu, skambinti telefonu, išsiųsti laiškus, kokie vietiniai pinigai, apie kongreso laikotarpio klimatą ir aprangą. Būtų ir mažas eilinių išsireikšimų bei posakių žodynėlis. Šiaurės Amerikoje rengti kongresai, deja, neatkreipė pakankamai dėmesio į šitokių dalykus. Tai sudarė sunkumų daugeliui iš kitų kraštų atvažiuojusių.

Dėl bendravimo pasisakytą, kad drąsėsi turėtų stengtis ir pasikalbėjimus įtraukti savo ar kito krašto nebrąsesnius. Tuo būdu tikimasi, kad įvairių kraštų jaunimas daugiau maišysis ir bendraus, užuot likdamas savo senų pažįstamųjų tarpe.

Dalyviai svarstė ir lietuvių kalbos vartojimo klausimą. Pietų Amerikoje tai sudaro nemažą problemą, nes dauguma jaunimo yra jau trečios ar ketvirtos kartos lietuviai. Rašoma, kad ši studijų diena beveik visą praejo lietuvių kalba. Tai pirmas kartas, kad lietuvių kalba jaunimo tarpe buvo taip plačiai vartojama. Buvo anksčiau nustatyta, kad iki metų galo visos studijų dienos ir susirinkimai vyks lietuvių kalba. Pabrėžta, kad iki kongreso dar yra laiko nemokantiems pramokti esminius posakius, kad galėtų kitų kraštų jaunimą priimti šeimoje, palydėti ekskursijoje, krautuvėse, sutikti aerodromuose ir panašiai. Gera būtų ir Šiaurės Amerikos jaunimui, galvojan-

čiam važiuoti į kongresą, savo lietuvių kalbą taip pat apšluofuoti, nes tai vienintelis būdas, kuriuo bus galima susikalbėti su kitais atvykusiais iš skirtingų kraštų. Anglų kalba P. Amerikoje mažai tevartojama, o per tokį trumpą laiką ispanų ir portugalų kalbų tikrai neišmoksimė!

Brazilijoje taip pat jau išplatinta 800 anketų, kuriomis kreipiamasi į visuomenę, teiraujančią, kaip kiekvienas galės prisidėti prie kongreso. Tikimasi tuos duomenis turėti iki sekančio mėnesio galo.

Taip pat svarstyta, kokios būtų tinkamiausios dovanos atvykstantiems iš kitų kraštų. Aplamai, mes, kurie Šiaurės Amerikoje esam įpratę matyti atliekant vadovavimo darbą prityrusius žmones, turėtume iš Pietų Amerikos jaunimo pavyzdžio pasimokyti. Šis kongresas bus pirmasis ne Šiaurės Amerikoje. Jo ruošos darbą tenka atlikti nepatyrusiems tokio masto organizaciniam darbe. Jis ruošiamas didele dalimi antros ir trečios kartos lietuvių jaunimo, kuris kongreso proga stengsis šiek tiek lietuvių kalbos pramokti. Iš žinių apie šią paskutinę Brazilijos jaunimo suruoštą studijų savaitę tikrai matyti jų ryžtas šį milžinišką darbą atlikti ir nuosirdžiai su dovanomis ir savo atvirumu svečius priimti taip, kad jie jaustųsi kaip namie lietuvių tarpe. Daugeliui Pietų Amerikoje gyvenančių šis kongresas nėra tik paprastas visuomeninis organizacinis įvykis. Jiems tai yra įvykis, reikalaujantis asmeniško angažavimosi, ryžto pramokti kalbos, kad galėtų užmegzti ryšius. Ar iš mūsų buvę kongresai reikalavo tokio asmeniško angažavimosi? Manau, kad dauguma mūsų važiuome tik kaip stebėtojai ir likome stebėtojai kongresui pasibaigus. Šiame kongrese gal visi būsime aktyvūs dalyviai ir geriau išsimeksime susikalbėti savo gimtąja kalba, kuri bus mums tarptautinė — bendras raktas visų kraštų lietuvių jaunimui.

Gabija

Lietuviai studentai kryžkelėje

vo vertę. Vien tik toks tikslas reikalauja, kad TULSK pagrindinis uždavinys būtų veikti studentiško amžiaus lietuvių jaunimo eilėse, nors jie ir nebūtų studentai. Pirmenybę tuomet tektų pasilinksminimams. Šita pažūra mano, kad platesnės kultūrinė veikla atstums studentus nuo klubo veiklos ir kad tada jie neturės progų vieni su kitais dažniau bei artimiau susitikti.

Tada kyla klausimas, kokia turėtų būti TULSK veiklos apimtys?

Ankstynesniam TULSK pasisakyme "Tėviškės Žiburiuose" buvo pažymėta, kad klubas turi apjungti tik jaunimą, siekiant augstojo mokslo. Yra visiems žinomas faktas, kad nemaža dalis lietuvių jaunimo studentų amžiaus nesiekia augstojo mokslo. Ar to jaunimo organizavimas neturėtų priklausyti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai? Perplati TULSK veiklos bazė susilpnintų klubo efektingumą kaip studentų organizacijos.

Jeigu TULSK pirmaeilis uždavinys yra organizuoti studentus, tai kokia žmonės paplįsti pažūra į studentus? Per amžiaus žmonės žiūrėjo į studentus kaip į triukšmadarius, revoliucionierius ir girtuoklius... Klausimas, ar ir šandien studentai tik tokie yra? Keičiasi laikai, keičiasi ir reikalavimai. Žmonės dažnai užmiršta, kad šandieniniai studentai bus rytojaus visiškai subrendę, jie mokslinti lietuviškosios visuomenės nariai, kurie užims sprendžiamas pozicijas tiek Kanados, tiek ir savoje visuomenėje. Tada jų pareiga bus išsaugoti lietuvių kultūrą, tautines tradicijas ir vadovauti mūsų tautiniam uždaviniam, kurių svarbiausias yra ir bus — laikyti Lietuvos laisvės siekimus gyvus pasaulinėje arenoje ir puoselėti lietuviškąją kultūrą.

Žmonės taip pat dažnai užmiršta, kad studentai yra akademikai, kurie kiekiausiu darbu siekia augstojo mokslo. Mažiausia 3-4 metus jie mokosi akademikai galvoti. Tai nėra įmanoma gimnazijoje. Racionalus galvojimas pasidaro natūralus dalykas, nesvarbu ar tai

būtų politika, literatūra, menas, inžinerija, medicina ar kiti mokslai. Tačiau tokio lygio galvojimas neturėtų baigtis universitete. Šiandieninis komplikuotas gyvenimas kelia ir komplikuotus klausimus, kuriuos dabartinis jaunimas turės spresti ir tuose sprendimuose gyvenanti. Ar jis arba ji savo sąžinėje gali laisvai kritikuoti tuos sprendimus, jeigu neprisiėmė prieš esminį klausimų iškelimo ir jų sprendimo?

Lietuvių visuomenės šandien yra atsidūrusi svarbių įvykių eigoje, kaip pavyzdžiui Australijos ir Naujosios Zelandijos gėdingi sprendimai. Reikia jau šandien įsijungti kelių ir priemonių, kad galėtume iš anksto užblokuoti panašius Amerikos, Kanados ir kitų valstybių vyriausybių sprendimus. Jeigu studentai aktyviai nedalyvaus šioje akcijoje, ar tokiu būdu jie tyliai nepripažinti Lietuvos laisvės išdavimui? Pasyvumas tokiu svarbiu momentu neleistinis. Jeigu mes, studentai, tylėsime, tai kaip mes save galėsime laikyti pozityviais lietuvių visuomenės nariais?

Kaikas gali sakyti, kad čia valdybos uždavinys spresti tokius klausimus organizacijose. Bet jų balsas yra tik kelių žmonių, nors ir išrinktų atstovų, tačiau daug įtakingiau ir išpuodingiau, kai kalba visi studentai.

Aišku, TULSK darbo programa turi būti išbalansuota. Po būviai yra svarbus dalykas — jie bus tęsimi. Pasilinksminimuose studentai dažniau gali susitikti, vienas kitą arčiau pažinti ir išplėsti asmeninius santykius. Per tokius pobūvius studentai tampa vienetai.

Lietuvių studentai negali krypti į kraštutinumus. Atsakingumas negali būti kieno nors iš šalies premitas, nes atsakingumas studentui yra kasdieninis reikalas.

Studentai! Didžiokimės savo istoriniu uždavinium! "Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus", bet neužmirškime, kad

"Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būti!"

Algis Senkus, TULSK pirmininkas

"Australija, buvusi kolonija, remia sovietinį kolonizimą" — skelbia baltiečių jaunimo plakatai torontiškoje demonstracijoje Nuotr. S. Dabkaus

Studentų suvažiavimo šūkis – vienybė!

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga (SALSS) ruošiasi suvažiavimui, kuris įvyks 1974 m. lapkričio 28-30 d. Toronte, Kanadoje. Šiame suvažiavime dėsims kreipiamasi į Lietuvių studentų universitetų klubus Šiaurės Amerikoje, siekiant glaudesnių ryšių, stipresnės veiklos ir pasireikšimo gyvenamose vietovėse, apjungiant juos viena stipria centrine valdyba. Ši valdyba rūpintųsi tarpklubiniams ryšiams, atstovautų visiems studentų klubams ir padėtų atskirtiems klubams lėšomis ir informacijomis. Suvažiavime siūloma svarstyti klubų veiklą, kaip ji gali būti pagerinta, išplėsta ir sustiprinta.

Pažvelgus į SALSS istoriją, matyti, kad apie 1950 m. Šiaurės Amerikos universitetuose buvo nemažas būrys lietuvių studentų. Iš dažnų susibūrimų, diskusijų išsivystė studentų klubai. Lietuvių Studentų Sąjunga (LSS) buvo įsteigta JAV, ir tenai studentų klubai daugiau ar mažiau LSS priklausė. LSS turėjo savo studentų šalpos fondą (dabar veikia atskirai) ir padėjo įsteigti žurnalą "Lituanus".

1960 m. ir Kanados studentų klubai prisijungė prie LSS, kuri tapo SALSS. Sąjunga ruošdavo metinius suvažiavimus, per kuriuos diskutuodavo ateities veikimą, kviesdavo žymesnius asmenis paskaitoms ir ruošdavo susipažinimo vakarus. Taip pat 1966 m. daug prisidėjo prie pirmojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos.

Po kongreso lietuvių studentų klubų, SALSS ir aplamai daugelio jaunimo organizacijų veikla susilpnėjo. Daug kur studentų klubai visai išnyko.

1970 m. studentai vėl sukruto. Klubai pradėjo iš naujo steigtis. 1972 m. įvyko SALSS suvažiavimas, kurio tema buvo: "Priekelti miegantį milžiną!" SALSS pradėjo leisti informacinį laikraštį "Ašis" anglų ir lietuvių kalbomis, bandė palaikyti ryšius su klubais. Deja, geri norai tik iš dalies išsipildė, nes SALSS neturėjo formalaus sutarimo su klubais, ir paskirti ryšininkai dažnai dingdavo. Taip pat nebuvo sutarimo dėl bendros veiklos. Norint to išvengti šiame suvažiavime, yra būtinai, kad šie kartą aktyviai dalyvautų visų egzistuojančių studentų klubų pirmininkai arba jų atstovai, nes bus stengiamasi sudaryti stiprią SALSS, prie kurios klubai tiesiogiai priklausytų. Į suvažiavimą taip pat kviečiami pavieniai asmenys iš vietovių, kur dar nėra studentų būreliai susiorganizavę.

Kokia nauda iš klubų susivienijimo?
Studentų klubai, atrodo, dažnai "mirdavo" dėl įvairių priežasčių, pvz. finansinės problemos, nežinajimo ką veikti ir t.t. Idėjos ir patarimai nesklidavo. Nebuvo glaudesnių ryšių, kuriais vieni kitiems galėtų padėti. Dėlto komunikacijos funkcija centrinėje valdyboje galėtų daug padėti. Centrinis organas galėtų perduoti studentų klubams

Negalim sakyti, kad šiais metais Montrelio studentai ateitininkai nebuvo aktyvūs. Įvyko keletas idomių susirinkimų. Vienam jų vadovavo pats pirm. Jonas Abromaitis. Jis pateikė keletą gilių minčių apie pažūrą — kaip jos bresta kartu su žmogaus brendimu. Buvo minėti trys pažūrų aspektai: pasaulėvaizdis, kurį mes kiekvienas susidarome apie pasaulį; pasaulėžiūra, kurią mes kiekvienas susidarome apie pasaulį; gyvenimožiūra, t.y. kaip mes žiūrime į gyvenimo ir žmogaus paskirtį. Vykę gyvos diskusijos. Taip pat viename susirinkime dalyvavo viešnia, kuri mus supažindino su sekminkų są-

bams idėjų pvz. Vasario 16 paminėjimą universitetuose. Jei klubui trūksta ko nors, galėtų nurodyti kur gauti ir kaip. Jei lietuvių bendruomenėje įvyktų svarbų įvykį, centrinis organas greitai išsiųstų informaciją.

Šiuo laiku daugelyje vietovių trūksta nariams lietuviško studentiško entuziazmo. Mažas būrelis dažnai nesijaučia, kad jis yra reikšmingas, bet užmezgus glaudžius ryšius su kitais klubais, nebesijaustų toks mažas. Centrinio organo funkcija būtų palaikyti glaudžius ryšius tarp visų klubų.

Lietuviai studentai neturi svaraus balso, kai atsiranda lietuvių visuomenės svarbūs klausimai, reikalaujantys reakcijos. Centrinis organas galėtų pareikšti savo žodį visų klubų vardu, kuriems jis lieka atsakingas.

Centrinis organas taip pat stengtųsi padėti naujiems klubams įsisteigti finansine ir informacine pagalba.

Studentų klubai — SALSS skyriai?

Klubai įsijungti į SALSS, pasidarydami tos organizacijos skyriais. SALSS centrinio organo veikla nustatoma nutarimais per metinį suvažiavimą. Siūlymai būtų iš anksto išspausdinti ir išsiuntinėti skyriams. Balsavimai vyktų suvažiavimo metu, po kurio centrinis organas atstovautų klubams lietuvių visuomenėje ir dirbtų pagal suvažiavimo nutarimus.

Skyriai veikia savarankiškai savo vietovėse. Centrinis organas į juos galėtų kreiptis, kviesdamas prisidėti prie bendrų įvykių, pvz. suruošti demonstracijas, siųsti laiškus, surengti Vasario 16 minėjimus. Visi skyriai galėtų tuo pačiu laiku suruošti šiuos parengimus savose vietovėse. Centrinis organas galėtų siūlyti darbus, veiklą, o skyriai galėtų iš jo reikalauti vienokios ar kitokios reprezentacijos ar pagalbos. Visi skyriai turėtų "ašį" ir turėtų balsą nustatant centrinio organo metinį planą. Asmenys, kurie nepriklauso klubui, galėtų tiesiogiai išrašyti į SALSS.

Dar daug minčių turės būti pateikta ir išspressta suvažiavimo metu: lėšos, konstitucija ir t. t. Juo daugiau studentų jau dabar pradės čia minėtus klausimais ir siūlymais rūpintis, juo sėkmingesnis bus suvažiavimas, nes tuomet sprendimai bus daromi jau iš anksto apgalvojus ko norima, užuot ant greitųjų sutinkant su siūlymais, kad tik tai greičiau viskas baigtųsi. Tikimasi, kad dalyvaujantys sprendimuose atvažiuos pasirodę. Užtat visi lietuvių studentai turėtų rimtai apgalvoti susivienijimo klausimą. Būtų idealu, jeigu jau veikiančiuose klubuose šis siūlymas būtų apsvaistytas, kad į suvažiavimą atstovai atvyktų jau su konkrečiomis idėjomis!

Kviečiame norinčius iš anksto pasireikšti rašyti šiuo adresu: SALSS susivienijimo klausimas, c/o Antanas Šileika, 22 Langside Ave., Weston, Ont. M9N 3E3, Kanada. Antanas Šileika

Studentai ateitininkai Montrealyje

Negalim sakyti, kad šiais metais Montrelio studentai ateitininkai nebuvo aktyvūs. Įvyko keletas idomių susirinkimų. Vienam jų vadovavo pats pirm. Jonas Abromaitis. Jis pateikė keletą gilių minčių apie pažūrą — kaip jos bresta kartu su žmogaus brendimu. Buvo minėti trys pažūrų aspektai: pasaulėvaizdis, kurį mes kiekvienas susidarome apie pasaulį; pasaulėžiūra, kurią mes kiekvienas susidarome apie pasaulį; gyvenimožiūra, t.y. kaip mes žiūrime į gyvenimo ir žmogaus paskirtį. Vykę gyvos diskusijos. Taip pat viename susirinkime dalyvavo viešnia, kuri mus supažindino su sekminkų są-

jūdžiu. Be to, turėjome metinę šventę, kuri buvo surengta 1974 m. gegužės 4-5 dienomis. Iš Čikagos buvo atvykęs Linas Sidrys, Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas, su paskaita; iš Rotesterio — studentai ir moksleiviai su Anatolijaus Kairo drama "Palikimas". Ta proga trys studentai ateitininkai — Jonas Abromaitis, Dana ir Rima Styratės davė įžodį. Be to, keletas iš mūsų narių buvo išvykę į pavaras kursus Dainavoje. Grįžome pilni išpuodžių ir atsiminimų, kuriais mes pasidaliname paskutiniam šiu metų susirinkime — Jono Abromaičio išleistuvėse.

VIDA KUDZMAITE

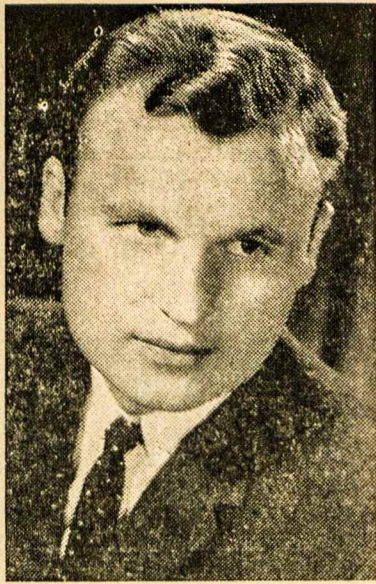

P A D Ė K A

Ata inž. Kęstutis
SIMANAVICIUS,

mylimas vyras, tėvas, mūsų mylimas brolis, švo-geris ir dėdė po trumpos nepadarytos ligos, sulaukęs lygiai 40 metų amžiaus, mirė 1974 m. liepos 5 d. Memorial ligoninėje Niujorke. Palaidotas liepos 8 d. Šv. Jono kapinėse Niujorke.

Nuosirdžiausia mūsų padėka visiems giminėms, artimiesiems, draugams, pažįstamiems už gausų lankymą laidotuvių koplyčioje, dalyvavimą gedulin-gose pamaldose ir už pa-lydėjimą į amžino poilsio vietą.

ATA Kęstutis Simanavičius

Dėkojame: už gausias paaukotas šv. Mišias Kanadoje ir Amerikoje; už įamžinimą a.a. Kęstučio Kultūros Židinyje Niujorke; už gėles, už pareiktas labai gausias užuojautos mums visiems spaudoje, per radiją, laikais ir žodžiu. Dėkojame visiems gerbiamesiems kunigams už laidotuvių apeigas: kun. P. Bulovui, kun. J. Pakalniškiui, kun. P. Baltakiui, OFM, kun. P. Barui, OFM, kun. P. Baniūniui, OFM, kun. B. Ramanauskui, OFM; kun. V. Gidžiūniui, OFM, už jautrų pamokslą V. Atsimainymo bažnyčioje Maspeth, N.Y., ir visiems parapišiams, kurie visur daug pagelbėjo. Dėkojame Niujorko vyrų oktetui už giedojimą bažnyčioje ir atliktą įspūdingą montažą savo nario a.a. Kęstučio atsiminimui per "Laisvės Žiburio" radijo programą Niujorke.

Gili padėka artimiesiems, kurie apnakvydino atvažiavusius gimines iš Kanados ir iš tolimesnių Amerikos vietų ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo ir stengėsi palengvinti mūsų skausmą bei liūdesį.

Žmona Ligija ir dukrelė Sanda

Sesuo Zuzana su šeima, New London, Conn.

Broliai: Tėv. Augustinas, OFM

Jonas-Robertas, Vladas, Algis su šeimomis

Toronte ir Vincas su šeima Chicagoje

Laiškas bičiuliams bei draugams

Mūsų mylimai žmonai ir motinai, o Jūsų nuosirdžiausi draugai Irenai iškeliausi į Amžinybės Toliaus, mūsų šeimos dešimtmečiai kurtieji namai skeveldromis subyrėjo. Mes, jos išeitę gyvenimo arimų dalininkai, gaudulio srovės nešami, iš karto net nesuvokėme, kad esame ištikti skaudžios tikrovės, kad neatnaujinamajam išviro mūsų pagrindinis namų ramstis, be kurio mes jų jau niekad neatkursime.

Jūs gi, tai suprasdami ir stengdamiesi palengvinti mūsų nedalią, giliai pajutote mūsų supulį. Jūsų gausios šv. Mišių aukos, parama kovotojams su vėžio liga, draugiškos pastangos globoti ir visokeriopai padėti jos šeimai, gausus jos lankymas laidojimo namuose, daugybė gėlių, užuojautos žodžių, raštu bei spaudoje, pagaliau paskutinis patarnavimas Priskelimo parapijos bažnyčioje bei prasmingas kunigo žodis ir palydėjimas į kapus mums tapo raminančia atgaiva.

Mes giliai tikime, kad Jūsų maldos prie karsto, Jūsų kilnus nusiteikimas a.a. Irenos atžvilgiu ir nevieno skruos-tu nuriudėjusi ašara tikrai papildė jos dvasinį lobį, kurį ji-nai krovė, visad pasilikdama tiesos ir grožio pusėje, užsta-dama silpnesnįjį, sušeldama varguolį, aplankydama, pa-guosdama ir pavaišindama nevieną paliegsią senutę... Už viską, ką Jūs jai ir mums padarėte, mes jos ir savo vardu Jums visiems visiems nuosirdžiausi dėkojame.

Atleiskite, kad nė vieno iš Jūsų neminėjome pavardė-mis. Mes jų priskaičiavome tiek, kad jų paskelbimas, ma-nome, opunkintų daugelį, įskaitant ir šio laiško skaityto-jus. Jūsų vardų niekados nepamiršime, nes juos saugosime su kitomis, nors ir kukliomis, mūsų brangios Irenos vertybė-mis, kol patys peržengsime šios nuostabią gražios, bet didžiai sopulingos žemės ribą.

Jūsų Gurevičių šeima

P A D Ė K A

A.a. Ona Langienė mirė 1974 m. rugsėjo 19 d. Toronte.

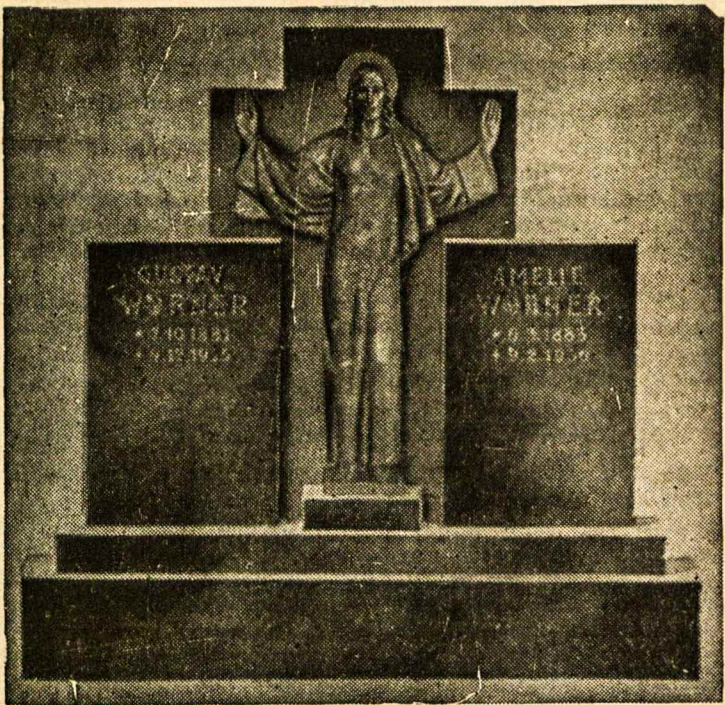
Palaidota rugsėjo 21 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiausi dėkojame visiems, kurie, mūsų brangiai Ma-mytei ir močiutei mirus, pareiškė užuojautą žodžiu bei raštu. Reiškiami giliausia padėka visiems už taip gausų atsilankymą laidotuvių namuose, palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuosirdžiausi dėkojame kun. A. Žilinskiui už tokius jautrius žodžius laidotuvių namuose, bažnyčioje ir kapinėse. Ačiū visiems, atsiuntusiems gėles, aukojusiems bažnyčioje gėlių vietoje. Ačiū P. Šturmui už vargonavimą ir brangiems karsto nešėjams.

Dėkingi nuliūdę vaikai —

**dukros: Lėna Neufeld,
Elzė Škudienė,
Lyda Riterienė,
Mėta Hermonienė,
Ela Nasch**

**sūnūs:
Jurgis,
Augustas,
Hugo
ir anūkai**

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Naujas Anatolijaus Kairio

draminis veikalas

KARŪNA

Istorinė drama — poema iš Min-daugo laikų — nuo 1237 iki 1268 me-tų — parašyta eiliuota kalba ir susi-deda iš trijų savaimingų dalių.

Pirmoji dalis — Karūnos pavasa-ris, 3 v. legenda, vaizduoja Mindau-go kovas į karūną. Antroji dalis — Karūnos žiedai, 3 v. drama, apima krikšto, karūnacijos ir jau suvieny-tos valstybės problemas. Trečioji — Karūnos vaisiai, 3 v. tragedija, spre-džia Mindaugo mirties, o kartu ir Lietuvos tragediją.

Iš viso KARŪNOJE yra 9 veiks-mai, 27 paveikslai, prologas ir epilo-gas, 318 puslapių, kietais viršeliais, didelio formato, meniškai iliustruota ir gražiai išleista knyga. KARŪNA tinka vaidinti, skaityti, deklamuoti mokyklose, parengimuose, minėjimuose, graži, taisyklinga ir vaizdi kalba. Tai vertinga dovana švenčių, vardadienių, gimtadienių, mokyklos baigimo ar betkuria kita proga savo vaikams, antukams ar draugams, lietuviško teatro darbuotojams.

KARŪNA išleido knygu leidykla DIALOGAS. Kaina \$6.50 su persniu-timu. Galima gauti "Drauge", "Dar-bininke", "Keleivijoje", "Marginiuo-se", "Vaznelių prekyboje", "Terroje", įvairiuose spaudo kioskuose ir pas platintojus arba užsisakyti tiesiai iš leidyklos tokiu adresu: Leidykla "Dialogas", 8457 S. Pulaski Rd., Chi-cago, Ill. 60652, USA.

AUKOS TAUTOS

FONDUI TORONTE

\$100: E. Aukštakalniene (mirusio brolio Aleksandro Petkūno prisimi-nimui); \$100: S. Kęstas, St. Kuznec-kas, E. I. Punkriai (10), B. Strazdas, inž. G. Sernas (10), H. Smitas; \$50: Jonas Jonikas, dr. L. Leknickienė, Br. Rakauskas; \$35: F. Barauskas; \$30: Br. Mackevičius (5); \$25: E. Aukštakalniene, inž. Baranauskas (5), G. Rautas.

\$20: B. Bakevičius, J. Baltaduonis (5), St. Dargis (10), P. Dunderas, A. Juzukonis, V. Narušis, K. Ožalas, Vincas Paulionis, J. Plučas, B. Saka-las (25), Pr. Serepinas, E. Spudas, A. Statulevičius, A. Velyvis, Al. Viskon-tas;

\$10: V. G. Balčiūnai, A. Baltrušis, J. Bilkis, A. Bričkus, T. Burokas, R. Draudvila, V. Germanavičius, S. Ja-seliūnas, Aldona Kaulius, K. Kirna, N. N., A. Paškevičius, A. Petraitis, J. Riauka, A. Saulis, V. Salmiras, J. Urbonas (5);

\$5: S. Bekeris, V. Butrimas, L. Če-sėkas, A. Eliošius (5), Iz. Gatavec-kas, Guobis, A. Kuzmarskis, A. Se-liokas, Aug. Senkus, Vl. Simanavi-čius, A. Stupis, Vl. Timošenko, G. Urbonas, S. Varanka, J. Vaškevičius (2).

\$4: K. V. Balsys; \$2: P. Jukna, Pra-kapas, A. Vingevičienė.

Sudarius šį sąrašą, aukuoja \$100: J. Matulaitis (adresas nežinomas); \$25: J. Varkavičius (25).

Už Toronto ribų gyvenantieji

\$100: S. K. Gečai, Port Sydney, Ont.; \$50: J. Masionis, Port Severn, Ont., V. Stanaitis, Cold Water, Ont.; \$30: J. Morkūnas, Trout Creek, Ont.; \$25: adv. V. R. Augaitis, Collingwood, Ont., A. Kazilis, Concord, Ont.; \$20: Alf. Gražis, Chicago, U. S. A.; \$12: A. P. Stanėnas, Thornhill, Ont.

\$10: R. Dūda, Collingwood, Ont., A. Kauneckis, Magnetawan, Ont., J. Matukas, Chicago, JAV, V. Sibulis (10), Springhurst, Ont.; \$5: P. Sut-kaitis, New Market, Ont.

Timmins, Ont., apyl. gyvenantieji

\$20: J. Slanina; \$10: V. Grikiš, A. Harwood, K. Jasaitis, J. Paransevi-čius, inž. V. Senkus; \$5: P. Gaigalas, F. Paleliūnas, N. N., N. N., Nežino-mas; \$2: F. Aleknavičius, J. Alekna-vičius, V. Bernotas, B. Grigas, P. Kasparaitis, A. Margelis, V. Vyther-tas.

Siame sąraše paskelbti asmenys au-koje iki š.m. rugsėjo 30 d. Vėliau gautos aukos bus paskelbtos sekan-čiame Tautos Fondo aukotojų sąraše. Nuosirdi padėka visiems aukuo-jusiems. Vajus bus tęsiamas. Daugeliui tautiečių yra išsiųsti Tautos Fondo laiškai, prašant aukų. Daugeliui tuo reikalu skambinta telefonu. Daugu-ma tautiečių pasižadėjo aukoti — ma-lonėkite pažadą tęsti. Čekius rašyti ir aukas siųsti: Tautos Fondas, 6 Constance St., Toronto, Ont., M6R 1S4. Tel. 535-9864. Nuosirdi padėka E. Aukštakalnienei už auką mirusio brolio vardu. Nuosirdi padėka V. Pač-kauskui už padarytą gražų adresą.

Tenelieka nė vieno lietuvių Toron-te ar apylinkėse, neatlikusio tautinės pareigos savajam kraštui — Lietuvai. Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybė

Elektros rangovas

Atom Electric Co.

Atlieku visus elektros įrengimo

darbus • 328 DUPONT St. •

Tel. 923-7194 • Namų 766-8372

Toronto, Ontario

Savininkas A. ČEPONIS

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni PIGIA KAINA.

P. Lūbya. Tel. WA 2-7981, 261-0537

BRANGŲS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI".

Sveikinu Jus su 25 metų sukaktuomėmis, linkiu šviesios ir geros ateities lietuviškos spaudos bare. Čia, Europoje, Jūs esate mums vienas iš geriausių laikraščių, greitai gaunamas (jis Londoną pasiekia pirma-dienio vidudienyje), o be to labai objektyvus. Nors neteks man daly-vauti Jūsų sukaktuvių vakare spalio 27 dieną, bet aš būsiu mintimis su Jumis.

Ilgiausių metų "Tėviškos Žiburiams", jų redaktoriams ir Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijai "Žiburiai".

S. KASPARAS,
D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės
krašto valdybos pirmininkas

GERBIAMASIS VYRIAUSIAS REDAKTORIAU,

Apgailėdamas negalįs dalyvauti "Tėviškos Žiburių" ketvirties am-žiaus atlikto darbo paminėjime, prašau bent raštu priimti mano lin-kėjimus Jums, visiems talkininkams ir leidėjams — didžiausios sėkmės testai kilyn darbą, saugoti mūsų tėviškos žiburius, skleisti jų vis stipresnę šviesą ir stiprinti svetimos pakelėse išsibarsčiusių lietuvių dvasią.

Ketvirties amžiaus sukaktį švenčia mažos ir didelės valstybės, pri-sikėlusios iš griuvėsių, nors valstybės raidoje šis tarpsnis yra nepapras-tai trumpas.

Savaitraščiui, o ypač išeivijos sąlygose, dvidešimt penkeri metai reiškia ne tik ryžtą, bet ir tęsimą atlikti didelį darbą, tobulėti be-skleidžiant šviesą, ją vis stiprinti ir žiburius padaryti šviesyriu, kuris rodo lietuviškąjį kelią, blaško siaubingą tamsą.

"Tėviškos Žiburiai" atliko didelį darbą praityje, bet dar didesni uždaviniai laukia ateityje — budėti, kad medžiagiškai prisigycenę tautiečiai dvasiškai nesunyktų ir savo tėviškių nepamirštų.

Didžiausios sėkmės linkiu "Tėviškos Žiburių" vartotojams ir talkininkams — nenuleisti sparnų ir globoti didžiąją skaitytojų šeimą.

Jūsų —
GEDIMINAS GALVA

KANADOS lietuvis jaustųsi vienišas ir atskirtas nuo kitų, jei nebūtų lietuviškos periodinės spaudos. Ontario ir kitų Kanados provincijų lietuviai gali didžiulius turėdami vieną pavyzdinčiausią pa-saulio lietuvių laikraštį — "Tėviškos Žiburius". Džiaugdamiesi jų padaryta pažanga, dvidešimtpenkerio proga nuosirdžiausi sveikiname visus "TŽ" darbuotojus ir bendradarbius, linkėdami jiems ir ateityje su tokiu pat pasibventimu ir sparta tobulinti savaitraštį bei išlaikyti jį pirmavandžio vietoje.

Sveikiname ir svarbiausių minėtos pažangos kaltininką — redak-torių kun. dr. Pr. Gaidą, sulaukusį 60 m. amžiaus sukakties, linkėdami jam sveikatos ir ilgų darbinių metų, įgalinančių praturtinti nuveiktuo-sius darbus dar naujais laimėjimais.

Visada Jūsų —
DANILIŪNAI

SVEIKINAME "Tėviškos Žiburius", linkėdami jiems gražiaus-iaus ateities, stovint pirmoje kovos linijoje už mūsų tautos laisvę. "Tėviškos Žiburiai" yra ir tėviškos žiburiai, ir viso pasaulio lietuvių šviesa.

Su tikra pagarba —
M. S. SETKAI

Tikri Ontario gyventojai

65 metų amžiaus ar vyresni dabar
turi gauti į metus mažiausiai \$2700.

Ontario provincija kaip tik ir siekia
laiduoti tokią pajamų sumą.

Jūsų Ontario vyriausybė mano, kad vyresnio amžiaus piliečiai dabar turėtų gauti garantuotas metines pajamas — \$2700 į metus nevedęs asmuo, o vedusių pora, jei turi teisę, \$5400.

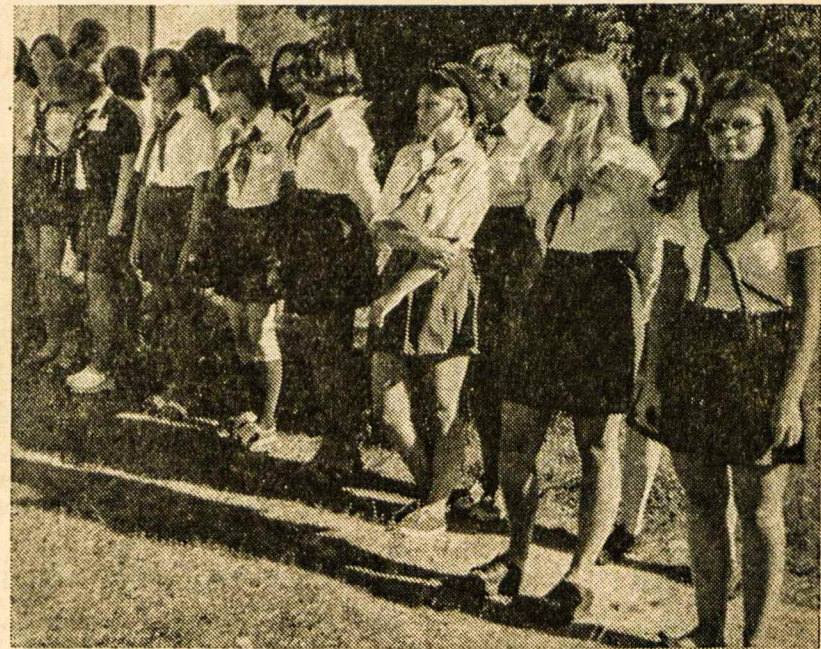
Taigi, jei esate 65 metų amžiaus ar vyresni, turįs metinių pajamų mažiau nei \$2700, gyvenęs Kanadoje bent penkerius pastaruosius metus ir Ontario provincijoje pastaruosius metus, — turite teisę į GAINS.

Government of Ontario

William G. Davis, Premier

NUOSIRDŽIAI sveikinu "Tėviškos Žiburių" redakciją reikšmin-gos 25-rių metų darbo sukakties proga. Šimtmečio ketvirtada-lis sunkiose išeivijos lietuviškos spaudos baruose yra didelis ištesė-jimas. Išeivijai gili patriotinė Jūsų laikraščio linija, kultūringas pro-blių svarstymas ir aktualių kėlimas yra didelis laimėjimas. Džiugina ir akcentas lietuviškos kultūros reikalams. Jūsų redaguojamas savaitraš-tis apima visas lietuviškojo išeivijos gyvenimo sritis ir yra pirmavau-jantis mūsų periodinėje spaudoje. Kaip nuolatinis Jūsų bendradarbis lin-kiu ištvėrmės dar per daugelį metų!

Su tikru nuosirdumu —
Jūsų PR. NAUJOKAITIS

Dalis akademikų skautų sukaktuvinėje stovykloje Dainavoje vėliavų pakėlimo metu. Nuotr. K. Sragausko

Skautų akademikų savaitė

Akademinių Skautų Sąjūdžio Studijų Savaitė buvo surengta Dainavoje. Šiltai priėmė atvykusius Dainavos ad-ministratorius ir jo štabas: Vacys Garbonkus, E. Korzonas, ASS vadijos pirmininkas, V. Sabaliūnaitė, V. Stat-kus, T. Renys, P. Salčiūnas ir A. Ra-nikas. Buvo daug paskaitų, bet netrū-ko ir lengvasnių momentų. Dienos metas buvo užimtas aktualiom ir ge-rai paruoštom įvairiom temom, ku-rias dėstė svečiai iš įvairių vietovių. Stovyklaujančių tarpe buvo fil. J. Dainauskas, vienas iš akademinių skautijos kūrėjų, kuris pateikė labai įdomių faktų bei minčių. Paskaitose gausiai lankėsi vyresnieji ir jaunū-čiai. Jose buvo gildydenai klausī-mai: šeima, lietuviškos išlaikymas, li-teratūra, čiaurionis, "Dvi bevalės žemės" — T. S. Elliott ir T. Venclo-va", religija, menas, tautodailė ir kt. Dienos metas buvo skiriamas inte-lyktualiniam klausimui, vakarai — pramogom. Kas vakarą laužuose pa-sirodydavo nauji talentai, o po laužo — kiti dalykai. Vieną vakarą kun. A. Kezys rodė savo filmą apie Jaunimo Centro statybą. Kitą vakarą įvyko kaukių ballus, kuriame stovyklauto-jai parodė savo išradinumą apran-gos srityje. Sekmadienį buvo atvykęs oktetas iš Čikagos, vadovaujamas F. Strolis. Jis labai įdomiai dainavo, o pats muz. Strolis kalbėjo apie muzi-ką. Po pasilinksminimo įvyko oficia-lijoji dalis — pakėlimai į laipsnius. Iš Montrelio atvykęs kun. J. Kubi-lius buvo pakeltas ASD garbės nariu, o fil. Dainauskas — Korp! "Vy-tis" garbės nariu. Iš Toronto į ASD ir į Korp! "Vytiš" buvo pakelti: Bumbū-lytė Vida, Gverdytė Nijolė (iš St. Catharines), Mažekaitė Rasa, Mažekaitė Saulė, Stulgytė Dana, Vaitiekū-naitė Vida, Gaputis Andrius, Seškus Algis ir Tarvydas Paulius. Geriau-sios sėkmės visiems! A. K.

GAINS reiškia Ontario "Guaranteed Annual Income System" (Garantuotų Metinių Pajamų Sistema). Jos tikslas — užtikrinti metines pajamas \$2700, išlyginant skirtumą tarp GAINS garantijos ir pajamų iš kitų šaltinių.

Per 260.000 vyresniųjų piliečių naudojasi šios sistemos teikiama parama.

Jei gaunate senatvės pensiją (Old Age Security) ir garantuotų pajamų papildą (Guaranteed Income Supplement), automatiškai turite teisę į Ontario GAINS. Jums nereikia prašyti.

Jei negaunate GAINS išmokų ir manote, kad turite teisę, paskambinkite mums.

Aklieji ir invalidai, gaunantieji paramą iš Ontario Šeimų Fondo (Ontario Family Benefits), taip pat turi teisę į GAINS.

Turite klausimų? Skambinkite mums nemokamai iš bet kurios vietovės Ontario provincijoje. Išskukite "0" ir paprašykite telefonistę duoti "Zenith 8-2000". Metropoli-niame Toronte skambinkite numeriu 965-8470.

Guaranteed Annual Income System
Ministry of Revenue
Arthur Meen, Minister

Lietuviškos kultūros strategija

Tokiu pavadinimu įvyks simpoziumas Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos suvažiavimo metu lapkričio 2 d. Toronte. Ta proga noriu pateikti keletą prielaidų, iš kurių turėtų kilti smulkesnis lietuviškosios kultūros padėties išvairoje svarstymas.

Kultūros sąvokos apibrėžimų yra daug ir labai skirtingų. Čia, kaip ir būsimose diskusijose, paliesiu tiksliai tokias kultūros apraškas, kurias mes esame linkę vadinti meninėmis.

Tautinei kultūrai sveturi tarpiti ir net išsilaikyti galimybės yra labai ribotos. Net ir kraštie, kaip Kanada, kuris, bent oficialiai, skelbiamas daugiakultūriu, mažumų, taigi ir lietuvių, tautinė kultūra yra neišvengiamai ribojama ne tiek daugumos spaudimu, kiek tautinės mažumos nepajėgumu. Ribas lietuviškai išieiviu kultūrai reikia atpažinti ir jas pripažinti, idant įvertintume kas mums yra įmanoma, kas ne. Taip išvengsime daug nusivylimo, galbūt tapsime našesniais ten, kur mūsų pastangos galėtų būti vaisingesnės plačia kultūros prasme.

Mažame savo skaičiuje negalime turėti labiau diferencijuotų kultūrinių aprašų. Nėra pakankamai nei kūrėjų, nei vykdytojų, nei vartotojų. Nėra tos kritiškos masės, kuri normaliai įgalina kultūrinį gyvenimą pagal bendruomenės, tautos ar krašto žmonių natūraliai skirtus reikalavimus. Pas mus gi visa tai, kas yra daroma, privalo apimti daugumos interesus. Taigi, visoms kultūrinėms aprašoms tenka rinktis vidurkį, kurio lygis priklauso nuo jas remiančios masės. Gausiose bendruomenėse nėra reikalo pataikauti masėms, nes remėjų paprastai užtenka įvairiausioms dalykams. Mūsų atveju vidurkis diktuoja visą lietuvišką kultūrinį veikimą. Tad mums yra svarbiau rūpintis ne tiek pačiais augščiausiais atseikimais, kiek pakelti savo žmonių kultūrinį vidurkį.

Kita reikšminga riba yra mėgėjiškumas. Mūsų kultūrinių renginių ruošėjai, dažnai ir sumanytojai, tėra mėgėjai. Taigi išieiviu lietuviškai kultūrai lemta būti tiksliai mėgėjiška. Mėgėjams yra taikomi kitokie vertinimo matai nei profesijon-

ALG. BANELIS

nalams, kurie savo profesiją laiko ne amatu, bet, pirmą kartą šio žodžio prasme, išpažinimu, pašaukimu. Mėgėjas, pavyzdžiui, vaidina, rašo, tapo ar dainuoja tiksliai iš pomėgio ar, kaip mėgstame sakyti, iš tautinės pareigos. Profesionalas — išpažinėjas kuria iš vidinio poreikio. Kaip taisyklė, mėgėjas naudoja si, seka profesionalų kūryba. Ko tikimės ir reikalaujame iš profesionalo, negalime norėti iš to, kuriam tie dalykai tėra pripuolami, daromi labiausiai dėl atsispaivavimo nuo kitų savo pagrindinių darbų. Mėgėjų kūrybinės ribos yra: tik atliekamas laikas, nereikalavimas ir net negalimybė tobulumo bei savitumo. Tokios pat ribos galioja ir išieiviu lietuviškai kultūrai.

Mėgėjiškumo lygis tiesiogiai priklauso nuo aplinkoje matomo profesinio lygio; mėgėjui yra aišku, ko jis turėtų siekti. Lietuviškame gyvenime tokio mato neturime, bet juo turėtų būti užlietuviška kultūrinė aplinka. Lietuviškos kultūros lygis kils tiksliai su įsisavinimu aplinkinės kultūros augščiausiu vertybių.

Didelė mūsų kultūrinio gyvenimo yda yra neskyrimas mėgėjiškumo nuo profesionališkumo. Tai ypač dirgina nervus tu, kurie ir savajai bendruomenei nori taikyti augštus kūrybinius bei kultūrinius matavimus. Tai iš tikrųjų nėra teisinga, išskyrus retokus, daugiausia individualius, atvejus. Kalčiausia yra mūsų spauda, nesistengianti, o gal ir neįstengianti daryti skirtumą.

Neturėtume skystis savo tautiečių kultūringumo stoka. Jei pasvertume tolygūs socialinės-ekonominės padėties lietuvių išieivius su čia gimimais, svarbiai neabejotinai kryptų į mūsų pusę. Juk retas fabriko darbininkas, dešimtininkas ar elininis tarnautojas eina klausytis "rimtos" muzikos koncertų, lanko dailės parodas, nežiūrėti kokio lygio tai būtų. Jiems tolygūs lietuvių panašiuose renginiuose užpildo lietuviškas sales. Mūsų žmonės kultūrai yra atviri, bet tiksliai tokiai, kokią jie pažįsta. Mūsų Bendruomenės vadovų pareiga yra savųjų tautiečių kultūrinius horizontus praplėsti.

Kaip ir visa kita, kultūra nėra statiška. Ji auga arba merdi, bet tame procese nuolatos keičiasi. Mūsų atsivežta tautinė kultūra tačiau yra užkonservuota jau bent 30 metų. Tebegyvename keturiasdešimtųjų metų lietuviškomis ir tuolaikinėmis nelietuviškomis nuotakomis. Tokias perduodame ir jauniesiems! Konservatyvumas yra būdingas daugumai išieiviu, o ypač mums, kurie dar ir dabar neturime reikiamo ryšio su savo žeme. Neproduktyvus konservatyvumas yra išdava nesekimo ir nesinaudojimo tuo, kas yra gero aplinkui.

Tautinė kultūra sveturi negali išlikti grynai tautine. Norint, kad ji būtų gyva ir augtų, neišvengiamai reikia įsisavinti gyvenamojo krašto kultūrą. Deja, aplinkos įsisavinimo pavyzdžių turime perapsčiai. Vulgarie gatvės ir televizijos kultūra dar turima lietuviškąją kultūrą tik teršia ir smukdo. O reikia, kad savoji atsivežtinė bei dabar jau kad ir šykščiai mus pasiekianti dabartinė Lietuvos kultūra šiaip būtų maitinama tiksliai geriausiais aplinkinės kultūros vaisiais.

Būsiamasis simpoziumas aptars eilę problemų. Galbūt kaikiuriems negalavimams bus surasta ir receptų. Bet tai darytina remiantis gyvenimiškais mūsų kultūrinės būklės prielaidomis.

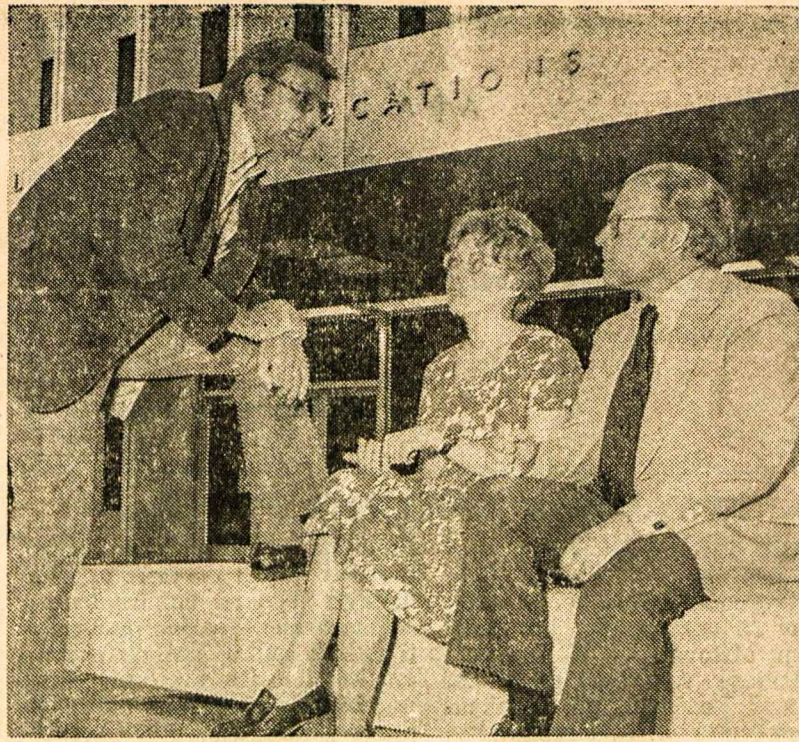
Atsiųsta paminėti

Sofija Ozelenė, DIENŲ VITRAŽAI. 380 psl. knyga, dedikuota autorės vaikams Sofijai, Kazui, Daliai ir jų šeimos. Viršelis dail. Ados Korsakaitės. Minkšti viršeliai. Kaina \$5. Spausdino 1974 m. "Draugo" spaustuvė, 4545 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

I Laisve, nr. 60(97), 1974 m. birželis. Politikos žurnalas, leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžio. Redaguoja Leonardas Valiukas, administratorius Aleksas Kulnys, 7034 Harterest Dr., Rancho Palos Verdes, Cal. 90724, USA.

Filatelistų Draugijos Lietuva žurnalas, nr. 1(159), 1974 m., gaunamas pas administratorių K. Rožanską, 6941 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Ateitis, nr. 5, gegužė. Moksleivių Ateitinių Sąjungos mėnesinis žurnalas, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Redaktorius

Lietuviai dalyvauja projektuojamo baltiečių teatro konferencijoje Southern Illinois universitete, Carbondale. Iš k. į d.: Algirdas Landsbergis iš Fairleigh Dickinson universiteto, Eglė Juodvalkytė, siekianti magistro laipsnio teatro srityje Southern Illinois universitete, Rimvydas Šilbajoris iš Ohio State un-to

SIDABRINIŲ ŠERKŠNŲ PASIDABINUS

AL. GIMANTAS

Sie trys antraštės žodžiai skamba patetiškai, lyriškai, gal net ir persaldžiai. Šiuo atveju poetiškai nusiteikti verčia "Tėviškės Žiburiai" 25-metinė sukaktis, kurią, atrodo, rūpinasi daugiau švesti ne pats laikraštis, bet gausus skaitytojai, remėjai ir pritarėjų šeima.

Jei dažnokai minime atskirų asmenų, organizacijų sukaktis, būtų nedovanotina negirdomis praleisti sukaktį, kurios reikšmė gerokai prašoka vadinamus "parapijinio masto" minėjimus. Išieivijoje laikraštis yra kažkas daugiau už mus pačius. Jo vieta mūsų tarpe yra žymiai didesnė už atskirus asmenis, sambūrius ir sąjūdžius. Laikraštis bando mus visus apjungti, formuoti ir informuoti. Aišku, skaitytojų

— kun. J. Staškevičius, 494 Isabel Ave., Mississauga, Ont., Canada.

Technikos Zodis, nr. 1(143), 1974 m. sausis-kovas. PLIAS ir ALIAS žurnalas. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcija. Galima gauti pas administratorių J. Sakalą, 7025 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

masė yra įvairi, plati. Vargu ar kas pajėgtų kiekvienam įtikti, patenkinti kiekvieno norus, polinkius, įsitikinimus. Negalima to viso reikalaus ir iš savo laikraščio. Prieš pradėdami bet kurią kritiką, reikia pirma suprasti ir išsąmoninti, kad visų pirma laikraštis negali būti tobulesnis už mus pačius ar, dar aiškiauariant, jis tegali būti toks, kokią esame mes patys. Tai lygionis liečia ir laikraščio tvarkytojus, ir bendradarbius, ir skaitytojus. Gal ir yra mūsų tarpe laukiančių, kad laikraštis taptų vienos ar kitos grupės tarnaitė, bet tai nerealas, mirazų grindžiamas lūkestis.

"Tėviškės Žiburiai" jau seniai yra suradę savąjį kelią ir turi stiprius bei sveikus principus, kurių pagrindu yra krikščionybė ir lietuviybė. Tie du dalykai faktinai reikią plačią vertybių sąrašą. Per visą 25 metų gyvenimą (tai gali patvirtinti kiekvienas "TZ" bičiulis) laikraštis, vykdydamas tuos du įsipareigojimus, nei kartą esminiuose dalykuose nesuklydo. Tuo pelyntai gali diduotis tiek leidėjai, tiek ir redaktoriai — buvę ir esantieji.

"TZ" niekadoms nesiveržė iškilti ir pirmuoti šio kontinento lietuviškosios periodikos tarpe, bet atsitiko taip, kad šis savaitraštis neabejotinai laikomas vienu iškiliausių mūsų laikraščių, kurio įtaka jaučiama ne vien tik kanadiečių, bet ir amerikiečių lietuvių tarpe. Net ir sovietinams Lietuvos spaudoje, bent jau skiltyse, kur randama noro, drąsos ir reikalo minėti užsienio lietuvių spaudą, "TZ" cituojami toli gražu ne paskutiniuose vietoje. Atseit, ir ten "TZ" laikomi pakankamai įtakingu išieivijos balsu.

Gerai išmąstyti vedamieji visada atspindi ne tik esamus reiškinius mūsų kasdienos rutinoje, bet ir bando šviesti, būti lyg ir kelrodžiu dabarčiai bei atečiai. Platus ir nuolatinis skaitytojų laisvų skyrius visada lieka atvira įvairioms nuomonėms, neslėpiant skaudulių. Ekstazėn nepuola vertinant laimėjimus.

"TZ" ateitis ir turinys — pačių skaitytojų rankose. Skyriniai "Religiniame gyvenime", "Pavergtoje tėvynėje", "Kultūrinėje veikloje", "Lietuviai pasaulyje" tegu ir sutrauktai, beveik kapsulės forma, mums duoda daug tikslų ir vertingų žinių be jokios propagandos, be juodos ar baltos spalvos, išlaiko prideramą rimtumą bei objektyvumą.

Aišku, tobulumui ribų nėra. Klaidų išvengti negali visa, kas mirtingųjų rankose. Besidžiaugiant sidabrine sukaktimi, drašiai galima tikėtis, kad 50-toji sukaktis bus sutikta su dar ryškesniais laimėjimais.

SANDRA KYBARTAITĖ, sėkmingai baigusi architektūrą Toronto universitete, pradėjo dirbti Otavoje viešųjų darbų ministerijoje. Po poros metų darbo Sandra tikisi tęsti studijas magistrės laipsniui gauti.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

ALFONSO NYKOS-NILIŪNO poezijos rinkinį "Vyno stebuklas" išleis Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Knyga jau surinkta Čikagoje, M. Morkūno spaustuvėje. Vadinamosios žeminių kartos poetas A. Nyka-Niliūnas jau yra išleidęs tris poezijos rinkinius: "Praradimo simfonijas" — 1946 m., "Orfėjaus medį" — 1953 m. ir "Balandžio vilgijilias" — 1957 m. Taigi, nuo pastutinio rinkinio iki dabartinio susidarė ilgas 17 metų laikotarpis, kuriame jis tik labai nedaug savo eilėraščių yra paskelbęs periodikoje ir poezijos antologijoje.

LENKIJOS LAIKRAŠTIS "Chlopska Droga", kurio iškarpos gautos "TZ" redakcijoje, pastaraisiais metais nekartą rašė apie lietuvių dalę. 1971 m. jis išspausdino Barbaros Bogdewicz rašinį apie M. K. Čiurlionį. Jame rašoma, esą Čiurlionis buvo lietuvių dailininkas, tačiau Lenkija buvo jam antroji tėvynė, kurioje ir mirė. Dail. K. Svainausko pastangomis Varšuvoje, Zurawia gt. 45, įmūryta paminklinė lenta senojo namo, kuriame Čiurlionis 1905-1907 m. gyveno. To paties dail. K. Svainausko rūpesčiu buvo pagaminta jo suprojektuota antra paminklinė lenta ir įmūryta Pustelniko ligoninėje, prie Varšuvos, kur M. K. Čiurlionis baigė savo dienas. Suplanuota ir velionies dailininko paveikslų paroda Pustelniko mokykloje. Švietimo vadyla netgi sutiko pavadinti vietinę lenkų mokyklą Čiurlionio vardu. "Chlopska Droga" taip pat rašė ir apie Lietuvos liaudies dailininkų lankymąsi Lenkijoje pastaraisiais metais.

BALTIEČIŲ TEATRO steigiamajai susirinkimui Carbondale P. Illinois universitete suaukštė latvių kilmės prof. dr. Alfreds Straumanis. Be paties iniciatoriaus, jame dalyvavo: Fairleigh Dickinson universiteto profesorius Algirdas Landsbergis, Ohio valstijinio universiteto prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, latvis prof. dr. Jūris Sileniekis iš Carnegie-Mellon universiteto, estai — prof. dr. George Kurman iš V. Illinois universiteto ir prof. dr. Mārdi Valgema iš Niujorko miesto universiteto. Steigėjų gretas papildė doktorato ir magistro laipsnių siekiantys studentai-asistentai: latviai A. Sedriks, Jūris Valters ir Eglė Juodvalkytė. Nutarta iki 1975 m. vidurio surinkti į anglų kalbą jau išverstus baltiečių dramaturgų kūrinius, sudaryti numatomą išversti sąrašą, paruošti kritiškas apžvalgas bei santraukas, trumpas lietuvių, latvių ir estų teatro istorijas. Baltiečių teatrą globojančiame P. Illinois universitete pavaras bus patatytas į anglų kalbą išverstas lietuvių dramaturgo veikalas, su kuriuo bus galima gastroliuoti ir kitose vietovėse. Baltiečių teatro projektui JAV valdžia šiemet yra paskyrusi \$19,000, bet jo nebus įmanoma įgyvendinti per vienerius metus. Projekto vykdyme bus ypač sekamas jo darbų pritaikymas amerikiečių visuomenė. Baltiečiams sudaroma proga informaciją paskleisti per JAV mokyklinę sistemą. Baltiečių teatro reikalams pernai P. Illinois universitete buvo įsteigtas specialus fondas, kurį daugiausia rėmė tik latviai. Lietuvių aukų laukama šiuo adresu: Baltic Theatre Fund, Southern Illinois University Foundation, SIU at Carbondale, Ill. 62901, USA.

BOSTONO KULTŪRINIAI SUBATAKARAI naują sezoną pradėjo susitikimu su Bronių Rila, kuris su žmona Daneta atvyko iš Los Angeles. Subatvakarių pirm. inž. R. Velitai tarus įvadinį žodį, apie B. Railos žurnalistinę veiklą bei jo išleistas knygas, ypač jo neseniai pasirodžiusią "Paguodą" kalbėjo St. Santvaras. Humoristinių eilėraščių kūrėjas A. Gustaitis išryškino B. Railos kūrybinės "asakas", įstringančias konservatyvios visuomenės gerklėje. Pats B. Raila pakedeno išieivijos problemas, pasisakydamas už kultūrinio prado, tautinės kultūros puoselėjimo kelią, bet taipgi pripažindamas, kad išieivija yra reikalinga abiejų krypčių santalkos — ir kultūrinės, ir politinės. B. Railos nuomone, net ir valstybė žlugus, niekas negali sunaikinti laisvės idealų, dvasinių, meninių bei mokslinių vertybių. Todėl pagrindiniu akcentu turis būti kultūrinės kūrybos puoselėjimas ir kultūrinės veiklos rėmimas. B. Raila švenčia kūrybinio darbo penkiasdešimtmetį.

DAIL. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS kilimų, gobelenų ir tapybos darbų paroda spalio 11-20 d. Čikagos Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje, surengė švėksniškių Draugija, švėsdama savo veiklos aukštinę sukaktį. Dail. A. Mažeikaitė-Tamošaitienė yra šios draugijos narė, švėksnos gimnazijos auklėtinė.

LOS ANGELES LIETUVIŲ DRAMOS SAMBŪRIS, vadovaujamas pirm. Gražinos Raibienės, ruošiasi "Nakties" premjerai. Šios trijų veiksmų dramaturgus yra Jurgis Gliudai, joje paliečiantis dabartinį dienų skaudžią tikrovę Spektaklį režisuoja Dalila Mackelienė, vaidmenis kuria aktoriai — V. Ažuolaitis, D. Barauskaitė, V. Jautulienė, St. Pautienienė, M. Prišmantas, R. Urbanienė ir R. Zukas. Pirmiausia "Naktis" bus suvaidinta lietuvių teatro III festivalyje Čikagoje lapkričio 27 — gruodžio 1 d. Jos premjera Los Angeles bei apylinkių lietuviams bus 1975 m. sausio 11 d.

SOL. VIRGILIUS NOREIKA, Vilniaus operos pagrindinis tenoras, gastroliavo Maskvoje. Didžiojo konservatorijos salė įvykusio jo koncerto programos pirmoji dalis buvo skirta J. Indros, S. Simkaus, V. Kairiškio bei kitų lietuvių kompozitorių kūriniams, antroji — R. Schumanno, F. Liszto, G. Puccini kompozicijoms. Solistai akompanavo Zaneita Noreikienė.

SKULPTORIAUS KAZIO VALAČIO tragišką mirtį, neatskleidamas aplinkybių, "Literatūros ir Mene" praneša dail. Tadas Baginskas. Velionis buvo gimęs 1939 m. Kaune, Vilniaus dailės instituto baigęs 1959 m. Jo diplominis darbas — architektas L. Stuokos-Gucevičiaus skulptūrinis portretas tarsi atspindėjo su architektūra siejti linkusį kūrybinį kelią. K. Valaičio kūrinių daugiausia puošia naujųjų pastatų vidų. Trumpame nekrologe T. Baginskas rašo: "Velionio kūrybai būdingas meninės išraiškos priemonių įvairumas, jis giliai studijavo kultūrinį palikimą ir kartu siekė novatoriškai panaudoti šiuolaikines medžiagas, naujus jų apdirbimo būdus. Tai buvo skulptorius, giliai jaučiantis architektūrinę aplinką..." V. Kst.

Vienas didžiųjų meno centrų dabar - jau jūsų pašonėje

Tai žavinga vieta. Pamatykite didįjį Kanados meno rinkinį. Galerija turi per 2500 žavių Kanados meno kūrinių. Nuo Krieghoffo iki Carr ir Bush.

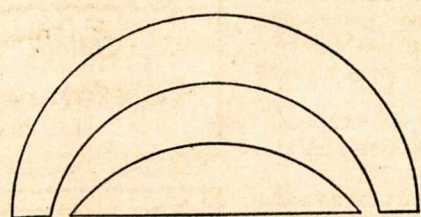
Aplankykite naują Moore centrą. Henry Moor vadinamas didžiausiu skulptoriu nuo Michelangelo laikų. Jame yra didžiausias pasaulyje jo kūrinių rinkinys.

Pamatykite per 800 dabarties meno kūrinių, nuomojamų Jums kaip nariui. Aplankykite didžiausią Kanados meno knygų parduotuvę. Pasiklauskite paskaitų. Pasidžiūrėkite filmų. Papietaukite arba papusryčiaukite naujajame restorane. Pailsėkite naujoje narių menėje, pro kurios langus matyti Walker Court.

Naujoji meno galerija dabar yra vienas didžiųjų meno centrų pasaulyje. Ateikite ir pamatykite... Jame visuomet rasite ką nors įdomaus.

Ateikite ir pamatykite, kas dedasi naujoje galerijoje

Atidaroma spalio 26, šeštadienį

Toronto Meno Galerija

Dabar vienas didžiųjų meno centrų pasaulyje

Dundas St., į vakarus nuo University Ave., Toronto miesto centre

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKES, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

Kasos valandos:	Moka už:
Pirmadieniais .... 10 - 3	term. indėlius 1 metų 9½%
Antradieniais .... 10 - 3	taupomąsias-savings s-tas. 9¼%
Trečiadieniais uždaryta	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10 - 7	Duoda paskolas:
Penktadieniais 10 - 8	asmenines 10½%
Šeštadieniais .... 9 - 12	nekiln. turto 10%
Sekmdieniais 9.30 - 1	investacines iki 12%
Skyrius Anapilyje veikia sekmdieniais nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santuopą dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS ST. W.

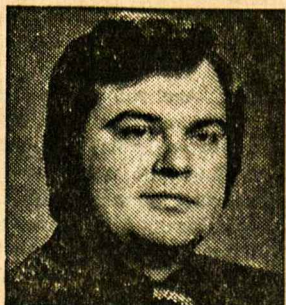
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimį mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETTIT

BEST ELECTRO ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkštus
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos apsaugą
- studentų draudus
- fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

Raštinė: 363-7881

2 Carlton St., suite 714

Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

SOLD UNITED TRUST REALTOR
Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus Mrs. H. BAILEY (BALČIONIENE)
United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatvės tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A + A

MARIJAI KELERIENEI

mirus, jos vyrui JONUI, sūnui RIMANTUI, dukterims GRAŽINAI ir NIJOLEI reiškiamo nuosirdžią užuojautą —

Lakačiasų šeima

APYLINKĖS TARYBOS POSĖDIS

KLB Toronto Apylinkės tarybos posėdis įvyko spalio 20 d. L. Namuose. Dalyvavo 20 rinktų ir 35 organizacijų bei institucijų atstovai.

Atidarė valdybos pirm. A. Puteris. Posėdžiui pirmininkauti pakvietė J. R. Simanavičius, sekretoriauti — M. Vasiliauskienė. Nominacijų komisiją sudarė kun. Aug. Simanavičius, B. Jackus, J. Jankaitis, mandatu A. Jankaitienė, V. Aušrotas ir L. Šeškus. Nedalyvaujant D. Juozapavičiutei, protokola skaitė valdybos vicepir. M. Abramaitis, kuris priimtas su mažomis pataisomis. Pranešimus padarė valdybos pirmininkas, išdininkas, Tautos Fondo atstovybės ir revizijos komisijos pirmininkai.

Pirm. A. Puteris pareiškė, kad studijų reikalai vertė pasitraukti iš valdybos, o taip pat ir likusieji valdybos nariai nutarė atsistatydinti. Todėl bus renkama nauja valdyba. Veiklos pranešimas lietu tik kelių paskutinių mėnesių laikotarpi. Surostas karavanas, gautos valdybai L. Namuose nuolatinės patalpos, nedalyvauta Toronto parodoje CNE, nes nebuvo gautos leidimas, be to, valdyba mano, kad tokioje komercinėje parodoje su savo kultūriniais ekspozicijomis neverta dalyvauti — daugiau žalos nei naudos. Valdyba taip pat mėgino paruošti veiklos planą, bet vasaros atostogos labai trukdė. Ir pasitraukė iš valdybos A. Puteris sutiktų dalyvauti tokio plano užbaigime. Susirūpinta, kad kairiosios vasaros stovyklose vartojama tik anglų kalba. Kelia rūpesčių bendruomeninis jaunimo auklėjimas. Reikėtų rengti seminarus, kursus, kuriuose jaunoji karta galėtų pasisavinti lietuvių bendruomenės idealus. Taip pat atkreiptinas dėmesys į Kanados politinį gyvenimą, reikalą įsi-

jungti ir gauti paramos mūsų tautinei bylai. Gal reikėtų bandyti suruošti bendrą baltiečių karavaną. Skatino nenurašyti mišrių šeimų, įieškoti pozityvių kelių ir jas pakreipti mūsų naudai. Kartais per antrąsias puses galima prieiti prie įtakingų asmenų, kurie galėtų padėti. Išd. V. Biretos pranešimu, karavanas davė \$2336.00 pelno. Valdyba yra įvykdžiusi visus finansinius įsipareigojimus ir šiuo metu išde yra \$3000. Posėdis išdininko pranešimą palydėjo entuziastingu plovimu. Tautos Fondo Toronto atstovybės pirm. A. Firavičius paskutiniomis metais aplankė daug vietovių ir sutiko daug tautiečių. Vieni krašto laisvinimui aukoju nuosirdžiai. Kiti kėlė įvairius klausimus. Tačiau atstovybė per paskutinius trejus metus surinko \$29,710, šiais metais — \$11,630.00 Tautos Fondo atstovybės prašymu, apylinkės revizijos komisija, vadovaujant B. Sapliui, padarė reviziją ir rado tvarkingai vedamas knygas bei atsiskaitymą.

I valdybą kandidatavo: M. Abramaitis, kun. P. Ažubalis, V. Bireta, V. Dauginis, A. Juzonkis, H. Simanavičienė, S. Sarkaitė, V. Bačėnas, St. Jokūbaitis, A. Matulaitis, J. Vaičieliūnas, G. Urbonas, V. Verikaitis. Balsų dauguma išrinkti: V. Bireta, H. Simanavičienė, V. Dauginis, kun. P. Ažubalis, A. Juzonkis, M. Abramaitis, J. Vaičieliūnas. Kandidatai: S. Sarkutė ir A. Matulaitis.

Buvusiam pirmininkui A. Puterui išreikšta nuosirdi padėka. Posėdžiui pritarus, jis paprašė, kad toliau posėdžiuose dalyvauti sprendžiamuoju balsu.

I diskusijas įsijungė ir jaunoji karta. Susirinkimas praėjo darbingoje ir nuosirdžioje nuotaikoje. Baigtas tautos himnu. D.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Sveikarioje įvykusiose pasaulio šaudymo pirmenybėse pasaulio rekordą pasiekė kanadietė K. Netris(?). Lėkštelį šaudyme iš 150 galimų ji numušė 143.

P. Amerikoje įvyko idomios krepšinio rungtynės Europa — Amerika. Pirmosios rungtynės įvyko Rio de Janeiro mieste. Jas laimėjo senasis pasaulis, įveikęs krepšinio išradėjų amerikiečius 94:85. Antrosios rungtynės įvyko Sao Paulo mieste. Jas irgi laimėjo europiečiai 103:99. Europos rinktinė buvo sudaryta iš 1 rusų, 2 ispanų, 1 prancūzo, 1 graiko, 2 italų ir 3 jugoslavų. Komandai vadovavo belgas. Amerikos rinktinė buvo sudaryta iš JAV, Brazilijos, Argentinos, Puerto Rico, Kanados ir Meksikos žaidėjų.

Paulius Stanevičius, gyv. Stanyryje, pasižymi ne tik lengv. atletikoje, bet ir kitose sporto šakose. Jis yra pagrindinis Stanyrio mokyklos krepšinio ir tinklinio komandų žaidėjas.

Dėl rutulio stūmimo pasaulio rekordas dabar kovoja dvi moterys. Kurį laiką vyravo rusė Nadežda Čizova. Neseniai ją pralenkė čekoslovakė Helena Fibringerova, nors rusė dar sugebėjo atsilimti stipriausios moters pasaulyje vardą, nustumdama rutulį 70-4½ pėdų. Pasišpaudė ir čekė — neseniai įvykusiose lengv. atletikos rungtynėse ji nustumė rutulį 70-8¼ pėdų.

Daugelis sportininkų mėgina užsidirbti pragyvenimui, tapdami profesionalais. Tai paviliojo net ir lengvaatlečius. Tačiau nevisiems tai lengvai įveikiama. Garsusis Jim Ryan, kuris perėjo į profesionalus, vienoje rungtynėse mylios bėgime pasitraukė iš bėgimo po dviejų ratų. Tuo tarpu mėgėjas Tony Waldrops nubėgo mylią per 3:53.2 sek. Filbert Bayi iš Tanzanijos yra pasakęs: "Aš nereiklausiu savęs ir nepriklausysiu nuo kieno nors malonės, darančios pinigą iš mano prakaito". Jis yra 1500 m. bėgimo pasaulinis rekordininkas.

VYČIO ŽINIOS

Stalo teniso treniruotės Toronto L. Namuose nukeltos į ketvirtadienį. Treniruotės vyksta kiekvieną savaitę nuo 6.30 v.v. trečiojo rugsėjo mėn. Treniruotės ir šiais metais vadovauja J. Nešukaitis. Iš pirmųjų treniruotinių matyti, kad ir šiais metais turėsime daug stalo tenisininkų. Numatoma rungtynti su Hamiltono Kovo stalo tenisininkais, miesto rengiamuose turnyruose. Pajėgus žaidėjai žais miesto lygos pirmenybėse. Šiais metais žaidėjai bus su-

skirstyti grupėmis pagal pajėgumą. Gloria Nešukaitė netoli Montrealio įvykusiam stalo teniso turnyre iki 13 m. grupėje laimėjo I v. Ji taip pat laimėjo antras vietas varžybose. I. Nešukaitis tame pačiame turnyre senjorų klasėje iškovėjo II v. Biuletenu 2 nr. jau atspausdintas ir siuntinėjamas klubo nariams. Jame rasime žinių apie Vyčio klubo sportinę veiklą ir kitokių naujienų. Lietuvis susilaukė nemažai gražių atsiliepimų raštu ir žodžiu. Redaktorius Algis Stankus dar laukia glaudesnio bendradarbiavimo iš sekiųjų vadovų — laukia žinių apie sportinę veiklą. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Tradicinis klubo vakaras ruošiamas lapkričio 30 d. Priskelimo salėje. Pakviestas Detroito jaunų vyrų oktetas "Vakaro garsai". Taip pat tą savaitgalį atvyks Detroito lietuvių ir jaunių Kovo krepšinio komandos draugiskoms rungtynėms.

Seniai įsigytos klubo sportininkų uniformos yra nusidėvėjusios. Reikia apie 100 naujų uniformų. Viena uniforma kainuoja apie \$15-20. Daugeliui vietinių klubų uniformas nupirka prekybininkai. Klubas džiaugtųsi sulaukęs tokios paramos iš lietuvių prekybininkų. Ausros klubas, neturėdamas nė vieno mecenato sportininkų uniformoms įsigyti, skelbia uniformų įsigijimo vajių auką lapais. Klubas valdyba kviečia visus lietuvius prisidėti savo auka bei talka. Nerūstaukite pamatę klubo aukų lapą uniformoms įsigyti, bet prisidėkite auka, kad mūsų sportuojantis jaunimas galėtų gražiai atstovauti vietinės lygos sporto klubų tarpe.

Klubas valdyba dar kartą prašo įsidedėti krepšinio treniruotėjų laiką į jose punktuoliai dalyvauti: Jaunučiai D (ligi 12 m.) — pirmadieniais 5.30-7.30 v. v.; jaunučiai C (13-14 m.) — antradieniais 5.30-7.30 v. v.; jauniajai B (15-16 m.) — pirmadieniais 7.30-9.30 v. v.; jauniajai A (17-19 m.) — antradieniais 7.30-9.30 v. v. ir trečiadieniais 8 v. v.; vyrai — trečiadieniais 8 v. v.; mergaitės — ketvirtadieniais 5.30-7.30 v. v. ir moterys — ketvirtadieniais 7.30-9.30 v. v. Klubui reikia daugiau trenerių ir komandų globėjų, kurie sutiktų pagalbėti pastoviai ar tik kartais. Valdyba dar kartą kviečia tėvus ir sportininkus pagelbėti savo sportuojantiems vaikams. Galintys malonėkėti pasikambinti pirm. Algii Nausėdii 743-9042. Nepalikim visos naštos tik keliems valdybos nariams. V. M.

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų suvažiavimas, kuris įvyks Toronte lapkričio 8-10 d.d., artėja. Laukiama daug studentų iš įvairių J.A.V. ir Kanados vietovių. Registracija prasidės penktadienio vakarą ir šeštadienio rytą. Šeštadienio programa prasidės 10 v. r. Viskas vyks seselių namuose, 57 Sylvan Ave. Smulkesnių informacijų prašome kreiptis į Eug. Girdauską.

Visi tėvai ir ateitininkai, pradedant jaunučiais ir baigiant sendraugiais, kviečiami dalyvauti iškyloje, kuri įvyks sekmdienį, spalio 27 d. Visi vyksime į Glen Haffy Conservation parką. Autobusas išeis nuo Priskelimo parapijos tuoj po 10 v. Mišią. Kurie vyks autobusu, prašomi užsiregistruoti iš anksto pas Eug. Girdauską.

Havajų vakarui, kuris įvyks lapkričio 9 d. Priskelimo salėje, bilietai jau platinami. Suvažiavimo bilietai, atvykę į studentų suvažiavimą, dalyvaus Havajų vakare.

Skautų veikla

• Vyr. skautių "Vaidilutių" drėvės sueiga įvyko spalio 17 d. skautų būkle. Drėvė vadovauja ps. B. Palilytė.

• LSS tarybos suvažiavimas — spalio 25-26 d.d. Pradžią — penktadienį, 6 v. v. Priskelimo Parodų salėje. Šeštadienio posėdžiui pradžią 9 v. r., o sekmdienį nuo 8 v. r. iki 4 v. p.p. su pamaldų ir pietų pertraukomis. LSS tarybos pirmosios pirmininkas v.s. A. Saulaitis į Torontą atvyksta ketvirtadienį ir apsisot pas tėvus pranciškonus. Kaikurie posėdžiui bus atviri visiems vadovams. Uždarose posėdžiuose dalyvaus tarybos nariai ir kiti LSS vadovybės pareigūnai. Suvažiavimo komitetas, vadovaujant rajono vadui v.s. K. Batūrai, spalio 15 d. aptarė techniškios reikalus, o spalio 21 d. vadovų-vių sueigoje v.s. C. Senkevičius supažindino su skautybės principų tema, kuri bus suvažiavime referuota.

• Tėvų k-to rengiamas bazaras bus lapkričio 16 d. Kviečiame visus prisidėti laimikiais ar piniginėmis aukomis. Daiktai priimami skautų būkle sekmdieniais po kiekvienų pamaldų. Taipgi juos galima siųsti ir per vienietį vadovus.

• Sk-vyčių Romo Kalantos būrelio vadū išrinktas D. Marijošius.

• LS Seserijos vadovų suvažiavimas bus lapkričio 2-3 d.d. Hamiltone Royal Connaught viešbutyje. Suvažiavimas pradedamas lapkričio 2 d. 10 v. r. Kviečiamos visos vadovės jame dalyvauti. Č.S.

Studentų žinios

— Spalio 12 d. studentai buvo nuvažiavę į Kitchener švęsti "Oktoberfest". Teko matyti nemažai Kitchener miesto, bejieškant "Schwaben Club". Praleidom laiką linksmiai, šokdami polkas ir valsus, valgydami skanias dešras ir palaikydami studentų tradiciją — gėdami alų. Visi grįžome linksmi dainuodami į namus.

— Ateinantis susirinkimas bus spalio 29, antradienį, 6 v. v. St. Michael's College Seminar Room patalpose. Tema bus — "Kongresas". Gajiba Juozapavičiūtė kalbės apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, kuris įvyks P. Amerikoje 1975 m. Po susirinkimo bus vaišės.

— Lapkričio 8 d. bus "Čiuožimo balius" The Terrace patalpose.

Toronto, Ontario

Daugiakultūrių reikalų ir darbo min. J. Munro spalio mėn. paskelbė naują pašalpų sąrašą. Įvairiom grupėm paskirta \$155-596.00. Iš lietuvių sąrašė minima tik Lietuvių Bendruomenė Edmontone, kuriai esą paskirta \$4.500.00 apmokėti mokslinės knygos spausdinimo išlaidoms. Iš kitų šaltinių žinoma, kad tą leidinį paruošė A. Kantautas, dirbęs un-to bibliotekoje. Tai bibliografinis veikalas, kuriame suregistruotos knygos bei straipsniai apie lietuvių ir Lietuvų anglų ir prancūzų kalbomis. Veikalą spausdins Edmontono universiteto leidykla.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju už man suruoštą tokių puikų ir didelį mergvakarį, žengiant man į vedybinį gyvenimą. Ypatinga padėka priklauso rengėjams už didelį darbą bei rūpestį jį organizuojant, už tokias puikias vaišes ir dovanas. Ačiū visoms viešioms už atsilankymą, gražias ir vertingas dovanas bei visoms, negalėjusioms dalyvauti, bet prisidėjusioms prie jų.

Ačiū mamom, mamutėms, sėseitei ir tetom už tokius jautrius, prasmingus sveikinimų žodžius ir dovanas; pamergėm už palydėjimą manęs prie naujo gyvenimo durų; ateitininkėm ir Sv. Jono Kr. par. chorui už sveikinimus ir dovanas.

Dar kartą visoms ir visiems nuosirdus ačiū. Jūsų nuosirdumo niekadoms neužmiršiu.

Dana Ramanaukaitė-Chornomaz

PADEKA

Nuosirdus ačiū už dovanas ir pagalbą esant man ligoninėje: B. J. Vaidotams, seselėi Arkadijai, O. P. Karaliūnams, R. Žiogariui, J. Povilanskui, p. Kvedarui, p. Pikeliiui, p. p. Dambarams, B. A. Petryloms, Mikalainiams, A. I. Gataveckams, p. p. Dockalek.

M. Jakubauskienė

8 psl. • Tėviškės Ziburiai • 1974. X. 24 — Nr. 43 (1290)

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

INDIAN RD. — BLOOR, atskiras didžiulis 20 kambarių, 5 butų namas. Metinės pajamos — daugiau kaip \$12,000 ir butas šeimininkui. Garažas su privačiu įvažiavimu. Skubiai parduodamas su visais baldais, atvira skola.

SUNNYSIDE — HIGH PARK, 12 kmbarių, 4 butų modernus mūrinis namas, vandeniu-alyva šildomas. Metinės pajamos — \$7,500. Parduodamas su baldais. Prašoma tik \$61,500.

BLOOR — JANE, vienos šeimos namas, 3 prausyklos, 2 poilsio kambariai rūsyje, lietuviška pirtis (sauna), maudymosi baseinas, viskas naujai įrengta. Savininkas nori skubiai parduoti.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie \$10,000 ar mažiau.

BLOOR — DUNDAS, visai nauji 6 kambarių kvadratinio plano, mūriniai namai, garažai su privačiu įvažiavimu, ramioje gatvėje, netoli Bloor požeminio bei krautuvų. Bus baigti maždaug už 3 mėnesių.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

A.L. GARBENIS

P.R. KERBERIS

Namų tel. HU 9-1543

Namų tel. LE 5-1584

ST. DARGIS namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

- 9¼% už 90 dienų term. depozitus
- 9% už 1 metų term. depozitus
- 8¼% už taup. sąskaitas
- 6% už depozitus (čekių sąskaita).

KAPITALAS: \$8,800,000

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santuopų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (lėpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), mežtinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviškas daroma Toronto 3, Ontario NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

Sąžiningas patarnavimas. Parūpiname mortgičius. perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriam rajone. 102 Riverwood Parkway Telefonas 233-5996 Toronto, Ontario M8Y 4E9

YOUNG & BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431 Toronto 165, Ontario 537-3433

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IS BURMOS MEDZIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Ivairūs spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

</

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PARODŲ PASISEKIMAS

Spalio 3-5 d.d. savaitgalį Jaunimo Centro rūmuose įvyko dvi skirtingos parodos, susilaukusios netikėto pasisekimo. Putnamo seselių rėmėjos metinės madų parodos proga surengė labai turtingą gintaro ir jo dirbinių parodą. Pasisekimas buvo toks didelis, kad ją, rengėjų žodžiais, aplankė 1.500-2.000 žmonių. Gintaro dirbiniai buvo įvairūs ir įdomūs, jų tarpe nemaža dalis atgabendai iš okup. Lietuvos ir V. Europos. Matėsi ir religinių dirbinių, kaip Aušros Vartų Dievo Motina, padaryta Lietuvoje. Tuo pačiu metu Čiurlionio Galerijoje vyko pirmojo ir paskutiniojo neprik. Lietuvos prezidento A. Smetonos raštų ir jį liečiančių įvairių dokumentų paroda. Tikrai įdomiai parodai apžiūrėti reikėjo mažiausia dviejų valandų. Pagrindinė ta visa dokumentinė turta surinko red. Br. Kviklys (apie 80%), buv. red. St. Pieža ir finansininkas J. Mackevičius. Kai pamatai tiek senų knygų, laikraščių, žurnalų, laiškų ir kitokių dokumentų vienoje vietoje, aiškiai įsitikini, kad dalį lietuvių išsivijoje domina ne tik materialinės vertybės ir prabangus gyvenimas, bet ir praeitis bei ją liečiantys įvairūs raštai, dokumentai. Tam savo gyvenimą yra paskyręs red. Br. Kviklys, K. Baltramaitis ir eilė kitų išsiviję lietuvių. A. Smetonos raštų ir dokumentų paroda taip pat aplankė nelauktas skaičius žmonių — apie 1.500. Gražu, kad jai parodas buvo vedamos lit. mokyklų mokiniai ir skautų organizuotos ekskursijos.

VĖL NAUJA OPERA

Čikagos Lietuvių Opera rugsėjo pabaigoje pradėjo 19-tąjį darbo sezoną. Spalio 11 d. Jaunimo Centro kavinėje įvyko specialii vakaronė. Gausiai susirinkusiam operos vienetui, laikraštininkams bei plačiai visuomenei (žmonių buvo pilnatelė kavinė) įdomia paskaita apie Čikagos Lietuvių Operos nueitą kelią skaitė muzikos kritikas B. Chomskis, iš daugelio paruoštų operų gal augščiau išskėlęs V. K. Banašio "Jūrate ir Kastytį", užbaigtą kurti jau išsivijoje. Jos garas pasiekė ne tik Lietuvą, bet ir dabar tebeskamba rimtose amerikiečių radijo stotyse, aptariamas amerikiečių muzikos almanachuose bei specifiniuose leidiniuose. Vakaronės metu pranešta, kad šį sezoną Čikagos Lietuvių Opera scenos rampon išves komp. G. Donizetti operą "Meilės eliksyras". Bus trys spektakliai: balandžio 19, 20 ir 26 d.d. Juos diriguos Vyt. Marijošius ir muz. Alv. Vasaitis. Dainuos: G. Capkauskienė, M. Momklienė, S. Wick, Alg. Brazis ir Arnoldas Voketaitis, amerikiečių operos teatro solistas. Jau devyniolikti metai Čikagos Lietuvių Operos vienietui nepri-trūksta energijos. Netruksta ir solistų. Tokie vardai, kaip Margarita Momklienė, yra išaugę iš paties operos choro. Vakaronėje, šalia kitų, ma-lonu buvo susitikti mūsų garsųjį tenorą Stasį Barą, pilnai atsigavusį po sunkinės ligos. Sol. D. Stankaitytė vienu kitu sakiniu prasiitarė apie savo programą "T2" 25 m. sukakties šventėje Toronte, gi sol. J. Vaznelis džiaugėsi, kad šio sezono koncertų programą pradės Kanadoje — Hamiltone. "Meilės eliksyras" spektak-

VITALITY

Natūralaus maisto, vitaminų, kosmetikos ir įvairių dovanų
KRAUTUVĖ.

3288 Lakeshore Blvd. W.,
Toronto, Ont. • Tel. 259-8364
R. Statulevičius

PARDUODAME LIETUVISKUS
sūrius, estišką duoną. Didelis
mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šal-dytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norinti pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų aryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA Baltic Exporting Co. TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

PONIOS! PONIOS! PONIOS!

Sutaupysite

ant rudens ar žiemos apsiausto

pirkdamas didelėje mūsų arba užsakydamos parduotuvėje pasiūti pagal ūgi

GERESNI APSIAUSTAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
TIKRAI JUMS PATIKS

Pirkite tiesiai iš įmonės
ir sutaupysite iki 25% ar daugiau

Briston Fashions

GROUND FLOOR 366-4557

312-318 Adelaide St. West

(du bloko į rytus nuo Spadina Ave.)

Atidaryta 9 v.r. iki 6 v.v. nuo pirmadienio iki šeštadienio

PRANEŠIMAS

seniesiems Toronto
gyventojams

Sniegas nuo viešų šaligatvių bus nemokamai nukastas namų savininkams ar nuomininkams, gyvenantiems vienos arba dviejų šeimų namuose, jeigu jie gauna senatvės pensiją ir neturi tame pastate gyvenančių giminių, jaunesnių kaip 65 metai.

REIKALAVIMAI

Jie turi kreiptis asmeniškai, pateikdami pavardę, adresą, senatvės pensijos gavimo įrodymą.

Pareiškimai jau priimami šiose viešųjų darbų departamento įstaigose nuo pirmadienio iki penktadienio 9-11 val. ryto ir 12-2.30 val. po pietų.

425 Old Weston Road 100 Merton Street
1116 King Street West 381 Greenwood Avenue
1008 Yonge Street 786 Dundas Street East
505 Richmond Street West

Atsineškite viengą šių įrodymų, suteikiančių jums teisę pasinaudoti minėta paslauga:

1. senatvės pensijos paskyrimo pranešimą,
2. tos pensijos čekį arba jo kopiją.

Jei esate namo savininkas, pridėkite nekilnojamo turto mokesčių sąskaitą.

SVARBU

Tiems, kurie šia paslauga jau esate naudojęsi anksčiau, nereikia kreiptis asmeniškai. Tik pasirašykite jums atsiųstą pranešimą ir grąžinkite mums.

R. M. BREMNER,
Toronto miesto viešųjų darbų
priežiūros viršininkas

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, Telefonas 471-1424
CHICAGO, ILL. 60629.

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(k a m p a s Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakyms atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-skubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas Namų telefonas
278-2757 278-4529

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARUODAM — NUOMUOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVICIUS

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

Toronto, Ontario

M6R 1X3

Visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

Toronto, Ontario

Mėnesio kelionei per Atlanto vandenyną ryžosi buv. torontietis R. Meiliūnas, įsigijęs \$100.-000 vertės būrinį "Communicat" laivą; su 14 metų sūnumi dviese spalio 19 d. iš Toronto išvyko vieno mėnesio kelionei Atlanto vandenynu, plaukdamai 500 mylių nuo kranto į Puerto Rico. Plauks per 3000 mylių. Spalio 19 d. rytą, prieš išplaukiant pasiryžėliams, laivas buvo kun. P. Azubalio pašventintas, dalyvaujant keletui bičiulių ir tėvams — inž. M. Meiliūno šeimai, gyvenančiai Westone.

SLA kuopa Toronte "T. Žibu-riams" paskyrė \$10 ryšium su jų 25 metų sukaktimi ir atsiuntė sveikinimą.

Lietuviškoji televizijos pro-grama, tvarkoma J. R. Simanavičiaus, transliuojama dukart į savaitę: pirmadieniais 4.30 v. p. p. ir ketvirtadieniais 7.30 v. v. iš Maclean-Hunter Cable TV Chan. 10. Ji pavadinta "Memo-ries of Lithuania", t. y. tuo pačiu vardu, kaip ir radijo progra-ma, vadovaujama to paties J. R. Simanavičiaus. Ją mato tiksliai tie televizijos žiūrovai, kurie tu-ri įsivedę kabelius ir gyvena Maclean-Hunter rajone, t. y. va-kaninėje Toronte miesto dalyje. Ši rajoninė televizijos stotis tu-ri 165.000 namų klientūrą. Iš jos transliuoja savo programas visa eilė tautinių grupių. Spalio 17 d. lietuviškojo programoj buvo transliuojamas filmas apie buvusį "Drago" redaktorių L. Šimutį ir pasikalbėjimas su "T. Žibu-rių" atstovu jų 25 metų su-kakties proga. Ši programa bus kartojama spalio 24, ketvirta-dienį, 7.30 v. v.

Kun. H. Sulcas, salezietis iš Brazilijos, daug dirbęs su lietu-vių jaunimu, keliauja po S. Ameriką, organizuodamas sti-pendijų fondą Brazilijos lietu-viams studentams. Šiai iniciaty-vai jis yra įgaliotas Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdy-bos, kuriai pirmininkauja Alg. Stiesoraitis. Pastarasis savo rā-šte mini, kad Brazilijoje norint studijuoti reikia dirbti dienomis, studijuoti vakarais. Tokias sąlygas mažai kas gali pakelti. Dėlto organizuojamas stipendi-jų fondas, kuris įgalina dalį jaunuolių normaliai studijuoti ir tapti lietuvių organizacijų veikėjais. Viena metinė stipen-dija — \$500. Iki šiol buvo 7 sti-pendininkai. Norima jų skaičių pakelti iki 25. Amerikiečiai pra-somi siūsti aukas per BALFą, kanadiečiai — per Kanados Lie-tuvių Šalpos Fondą, kuriam va-dovauja J. Pleinys, arba tiesiai kun. H. Sulcui. Toronte jis bus iki spalio 31d. Apstojęs Prisi-kėlimo par. klebonijose.

Platus masto vestuvės įvyko spalio 19 — susituokė Danutė Ramanauskaitė ir Tadas Chor-nomaz. Jungtinių apeigas atli-ko kun. J. Staškus Sv. Kotrynos šventovės. Giedėjo Lietuvos Kankinių parapijos choras, vad. St. Gailevičius, ir sol. V. Veri-kaitis. Vestuvinis pokylis įvyko Anapilio salėje, dalyvaujant 400 asmenų. Pokylio pranešėju buvo V. Aušrotas. Be šeimos ar-timųjų, jaunavedžius sveikino Lietuvos Kankinių par. choro vardu p. Matulaitienė, ateitinin-ku — E. Girdauskas, buv. pa-rapijos vaikų choro vardu — sol. Verikaitis (padainavo linksmą dainą), p. Petruilis. Tradicines kalbas pasakė jaunosios ir jau-nojo tėvai. Visiems padėjojo jaunavedžys Ted angliskai, lie-tuviškai ir ukrainietiskai. Tiek jo, tiek kitų kalbos netrūko hu-moro. Svečių buvo atvykusių iš įvairių JAV ir Kanados miestų. Visi su vestuviniu džiaugsmu palydėjo jaunavedžius į vedy-binį gyvenimą.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronte sk. susirinkimas įvyko rugsėjo 29 d. L. Namuose. Nu-tarta aktyviai dalyvauti protesto demonstracijoje prieš Australi-jos ir N. Zelandijos vyriausybes bei pasiūsti protesto raštus. Gvildenta tarptautinė politinė padėtis, ypač Kanados užsienio politikos postūkis Sov. Sąjungos okup. kraštų nenaudai, ruoš-masis Kanados LAS skyrių su-važiavimui gruodžio 7 d. L. Na-muose, išklausytas dr. J. Kaške-lio pranešimas apie Pasaulio Prieškomunistinės Lygos veik-lą. Pilsnietis jos nariu dr. J. Kaške-lio dėka yra LAS. Toronte sk. valdybą sudaro: pirm. L. Mačionienė, vicepirm. G. Urbo-nas, išd.-sekretorius V. Štreitas. Kandidatais yra S. Paciūnas ir dr. K. Liutkus, dėl asmeninių priežasčių pasitraukus dr. J. Kaške-liui. Inf.

Televizijos taisytojas

Į duris pasibeldė televizijos taisytojas.
— Laba diena, jūs kvietėte taisytoją?

— Kvietėme, bet dabar jau nebereikia, ačiū.
— Tai kas buvo atsitikę?
— Mes su vyru netyčia buvom sukeitę akinus.

KALĖDINIAI

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Prieš sudarydami dovanų siuntinius savo giminėms Lietuvoje, nepamirškime pasiūsti žemiau išvardintų prekių, kurios yra ten ypač naudingos ir pageidaujamos.

Stora "crimplene" medžiaga su ornamentais; tinka moterų eilutėms arba suknelėms; 1 jarda	\$ 6.00
Lygi "crimplene" medžiaga suknelėms, 1 jarda	\$ 5.40
"Crimplene" medžiaga su blizgučiais, 1 jarda	\$ 7.80
(Crimplene medžiagos galima siūsti iki 8 j. viename siuntinyje)	
Geriausia vyriškai eilutei angliska medžiaga, 3/4 jardo	\$50.00
Labai gera eilutei angliska medžiaga, 3/4 jardo	\$43.00
Moterų apsiaustams medžiaga, stora, vilnonė, 3 jardai	\$30.00
Minko kailis moteriškam apsiaustui	\$50.00
Nailono kailis moteriškam apsiaustui, 3 jardai	\$36.00
Vyriški arba moteriški užsegami megztukai (cardigans)	\$16.50
Vyriški nailono marškiniai	\$ 9.50
Sulankstomi lietsargiai, labai geri	\$ 8.00
Vilnonės gėlėtos skarelės arba "Cashmilon" skarelės su blizgučiais	\$ 7.20

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiūsti. Taip pat siūlome pasiūsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomasias mašinėles su lietuvišku šriftu. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame paliki-mus prekiš ir pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščio, nurodykite savo pageidavimus.

TORONTO MIESTAS

Grįžtama į standartinį laiką
sekmadienį, 1974 spalio 27

Miesto tarybos nutarimu buvo paskelbta instrukcija, reikalaujanti gyventojus laikytis dienos šviesos taupy-mo laiko nuo 1974 m. balandžio 28 iki spalio 27 die-nos. Dabar primename gyventojams pasukti laikrodžių rodykles vieng valandą atgal

spalio 27, sekmadienį,

2 valandą ryto.

DAVID CROMBIE,

Mayor

FRANK BARAUSKAS Limited
REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario

231-6226

- Didelis namų pasirinkimas Islingtone, Mississaugoje ir užmiesčiuose
- Finansuojame įmokėjimus, sudarome naujus mortgičius
- Perkame ir parduodame mortgičius
- 10 asmenų pasiruošę jums patarnauti

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

- Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
- 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

"BALTIC" APARTAMENTAI

(CONDOMINIUMS)

506 - 71st Ave., St. Petersburg Beach,

Florida 33706, USA. Tel. 813-360-8766

PARDUODAMI vieno ar dviejų miegamųjų apartamentai — labai gražūs, modernūs, prabangūs, netoli vandens, krautvių ir susisiekimo. Mažas kompleksas, nedidelės išlaikymo išlaidos. Tik suaugusiems (be kambarinių gyvu-lių). Tarpininkai (brokeriai) pageidaujami. \$24,500 ar daugiau.

PERKI ŠEVI AR OLDSMOBILĮ?

Geriausią kainą gausite tik per

VIC ADAMS (Viktoras Adomavičius)

CHEV - OLDS

courtesy

2749 Lakeshore Blvd.

• Raštinė: 255-9151

• Namai: 767-7820

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251

Darbo valandos nuo 10 val. ry-to iki 6.30 val. vak. Šeštadie-niais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. TREČIADIENIAIS uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

Anapilio žinios

Nuosirdžiausi sveikinimai ir linkėjimai "Tėviškės Žiburiams", laikraščio leidėjams, redaktoriams ir visai skaitytojų šeimai sidabrinės sukakties proga. Religinį ir tautinių idealų spinduliai tešviečia išeivijos lietuviams ilgus metus, keliant palaimintą nerimą mūsų visų širdyse kovoje už Lietuvos ir Bažnyčios laisvę. Šį sekmadienį 11 v. pamaldose prisimenami "T2" mirusieji veteranai ir geradariai.

— Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava — misijoms.

— Specialus autobusas nuo požeminio Islington gatvėje į Anapilį kursuoja kiekvieną sekmadienį 11 v. pamaldoms.

— Nuo spalio 21 d., vietoj iki šiol turėtų 7 autobusų linijų, praplečiama iki 15. Queensway autobusas, iki šiol važiuojęs iki Mississauga ligoninės, važiuos iki Stavebank Rd.

— Lietuvių kapinių lankymas Vėlinių proga — lapkričio 3, sekmadienį, 3 v.p.p.

— Registruojami vaikai pirmajai Komunijai pasiruošti.

— Spalio 21 d. Sv. Jono lietuvių kapinės palaidotas a.a. Pranas Griškonis iš Sudburio, Ont.

— Juo toliau, juo daugiau geradarių aukomis paremia didįjį Anapilio projektą. Pr. savaitę \$1000 paauguko ankstyvos emigracijos tautiečiai — Alfonsas ir Rozalija Puidokai iš Toronto, \$500 A. Silinskas iš Hamiltono; po \$100: M. Meiliūnas, R. Meiliūnas, J. K. Rugai (300), B. Bacevičius (500). Be to, tariamasi dėl pasiūlymo perimti didesnę pomirtinį palikimą Anapilui. Visiems geradariams nuosirdi padėka. Geradarių duosnumas stiprina ryšį tolimiesiems Anapilio planų vykdymui.

— Spalio 20 d. įvyko pirmasis Anapilio patalpos KLM Moterų Drjos vietinio skyriaus susirinkimas. Draugiškos skyrus, vadovaujamas R. Siurienės, yra pasiryžę naujoje vietoje atlikti daug darbų. Kviečiame įsijungti naujas ponia.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 10 v.r., už a.a. Juliją Šalkauskį; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Vytautą Placiakį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., bažnyčioje II metų konfirmandų pamoka.

— Sekmadienį, 9.30 v.v., įvyks Reformacijos šventės pamaldos su Sv. Komunija, kuriose bus prisiminimas Toronte vykstantis LSS tarybos posėdis. Pamaldų metu vyks sekmadienio mokyklos pamokos nuo darželio iki II metų konfirmandų.

Lituanistiniuose gimnazijos užskaitų kursuose praėjusį antradienį buvo 42 studentai. Mokytojai Adomavičiienė sutikus kursuose dėstyti, klausytojai padalinti į dvi klases: XI klasės ir XII-XIII klases. Pagal taisykles, kursuose negali būti daugiau kaip 25 klausytojai vienoje klasėje. Tuo būdu XI klasėje yra dar 7 laisvos vietos, o XII-XIII klasėje tik viena laisva vieta. Gimnazijų mokiniai, kurie norėtų tas vietas užimti, prašomi atėiti į kursus ne vėliau antradienio, spalio 29 d., nes po lapkričio 1 d., pagal taisykles, nauji mokiniai į šių metų užskaitų kursus nebegalės būti priimti.

Kursų vedėjas

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDymo SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvales Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JIESKAU išsinuomoti kambario ir virtuvės. Skambinti tel. 535-8798.

ISNUOMOJAMAS suaugusiems butas arti Bloor — Dundas sankryžos. Tel. 535-7227.

HIGH PARK RAJONE, pirmame augšte išnuomojamas butas baldų (yra šaldytuvas ir elektrinė virimo krosnis) 3 kambarių ir virtuvės butas. Skambinti tel. 762-8072, po 5 v.v.

JONAS BANYLIS atleka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

PER 15% UZDARBIO \$9,600 perka \$11,000 antra mortgicijų, \$7,500 perka \$8,200 antra mortgicijų. Skambinti 231-6226 arba 233-3323

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarydai tel. 534-5615.

BARONESSA

Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė

2265 Bloor St. W.

kampas Bloor-Durie gatvių

Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pūsmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

SUKAKTUVINIS "T. ŽIBURIU" banketas-koncertas su iškilia menine programa bus spalio 27, šį sekmadienį, 5 v.p.p., Anapilio salėje. Meninė programa atliks žymūs rašytojas humoristas Aloyzas Baronas, redaguojas, be kitų, "Draugo" skyrių "Spygliai ir dygliai". Jis atvažiuos su pluoštu torontiečiams pritaikytos humoristikos. Garsioji solistė Danutė Stankaitytė iš Čikagos atliks koncertinę programą. Akompanuos muz. J. Govėdas. Į sukaktuvinę šventę atvažiuoja L. Zurnalistų Sąjungos c. valdybos atstovai, kurie įteiks premijas trims jauniems "T2" bendradarbiams. Bankete taip pat dalyvaus visa eilė svečių bei viešnių iš Hamiltono, Londono ir kitų vietovių.

Banketo proga bus galima apsilankyti naujais "T2" patalpas — administracija, redakcija ir spaustuve.

Visus tautiečius kviečiame dalyvauti bankete ir įsilygti kvietimus iš anksto. Tai palengvins darbą šeiminkiniui, ruošiančių vakarienę. Kvietimai gaunami "T2" administracijoje (tel. 275-4672), "Paramoje", Priskelimo bankelyje ir spaudos kioske, "Parkside Meat Market", krautuvėje, pas platintojus visose parapijose. Jei kurie nesuskubės įsilygti kvietimui iš anksto, galės jų gauti prie įėjimo į sukaktuvinį banketą Anapilio salėje spalio 27, sekmadienį. Laukiame visų atsilankant. Nuosirdus Jūsų dėmesys spaudai yra kartu jos įvertinimas ir parama.

Priskelimo parapijos žinios

— Sveikiname Eleną (Batulytę) ir John Donnelly, atšventusius savo 25 metų santuokos sukaktį.

— Parapijos choro repeticija bus ketvirtadienį, 7.30 v.v. Choras turi naują valdybą: pirm. Kęstutis Žulys, sekr. Kristina Strimaitytė, tenorų seministas V. Melnykas, bosų — J. Šarūnas, altų — G. Ramanovienė, sopranų — O. Krasauskienė. Choro vedėjas — muz. Eug. Kriščiūnas.

— Pensininkų vakaras — spalio 24, ketvirtadienį, 6 v.v., Parodų salėje.

— Parapijos tarybos posėdis — spalio 29 d., 7 v.v., Parodų salėje.

— KLM Moterų Drjos Priskelimo par. skyrius rengia uždarą rekolekcią lapkričio 22-24 d.

— Vėlinių novena truks visą lapkričio mėnesį. Mišios bus laikomos šia intencija šokiadieniais 8 v.r., šeštadieniais ir sekmadieniais — 9 v.r. Novenos laišku su klebono laišku ir atsklausimų lapu jau išsiuntinėti parapijiečiams.

N. Metų sutikimas bus rengiamas parapijos. Pelnas eis parapijos skoloms mokėti.

— Dėkojame B. S. Sakalams už stambesnę auką parapijai.

— Praštos paskelbti Mišios: šeštadienį, 8 v. — už Magdalėną Kviecinskienę, užpr. J. O. Kirvaitį, 8.30 v. — už Magdalėną Kviecinskienę, užpr. S. Stūrienę; 9.20 v. — už Jozą Kriaučiūną, užpr. O. J. Balsių; sekmadienį, 8 v. — už Joną Vilimą, užpr. B. O. Vilimų; 9 v. — už Karoliną Priškepionienę, užpr. A. Ulbos; 10 v. — už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskių; 7 v. vak. — už Simą ir Oną Lesniauskus, užpr. A. Ranonio.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. savaitę šie nauji asmenys įsirašė į narius ir sumokėjo po \$100 nario įnašus: J. Karasiejus, S. Krievickas, J. Tamošiūnas, M. Naujokienė. Su \$200 nario įnašu įstojo Sudburio Medžiotojų ir Žūkautojų Klubas "Geležinis vilkas". J. Govėdas — su \$50, E. Juknienė \$50, E. Pakštas \$40. Nario įnašus papildė: M. Liormanas \$50, L. Gvidienė \$25 ir 15 m. jaunas narys E. Petronis \$5.

— Scenos įrengimai kainuos apie \$20,000. Šiam projektui įvykdyti labai reikalingi remėjai.

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo per 100 asmenų. Ateinantį sekmadienio popietėje nuo 1.3 v.p.p. įvairią lietuvišką muziką pademonstruos J. Adomaitis.

— Pr. savaitę atsilankiusių bingų žaidėjų vidurkis buvo 780 asmenų.

— Nuo spalio 31 d. įvedamas ketvirtadienio popietėje bingų į pilnas vėžes, penktadienio bingus po kurio laiko bus panaikintas, kad visas Toronto lietuviškas jaunimas penktadienio vakarais galėtų ruošti šokių ir kitus kultūrinius renginius.

— S.m. lapkričio 3, sekmadienį, 1.30 v.p.p., šaukiamas LN naujų narių įėjimo taktininkų susirinkimas. Visi kviečiami dalyvauti. LN Moterų Būrelis padės kaina ir sausainiais.

"T2" redakcijoje lankėsi rašytojas Jurgis Jankus su žmona, sūnumi ir marčia, lydimi p. Čepaitienės. Rašytojas, visos eilės beletristinių ir draminių kūrinių autorius, gyvena Rochesteryje (jo sūnus — Detroit). Kaip pensininkas turi daugiau laisvo laiko kūrybai. I. Torontą buvo atvykęs Padėkos savaitgalio proga. — Iš Londono, Ont., buvo atvykęs mokyt. Gudelis pas savo sūnų inžinierių, gyvenantį Mississaugoje. Ta proga jiedu apsilankė ir "T2".

"Tėviškės Žiburių"

25 metų

sukakties VAKARAS

• **PROGRAMA:** oficialioji dalis, vakarienė, humoristika — Aloyzas Baronas, koncertas — sol. D. Stankaitytė, (duetas su sol. V. Verikaitiu), akompaniatorius J. Govėdas.

• Įėjimas — \$7.50 asmeniui. Kvietimai gaunami: "T2" administracijoje, "Paramos" ir Priskelimo bankeliuose, pas platintojus parapijose po pamaldų.

Maloniai kviečiame visus tautiečius ir tautietes dalyvauti šioje kultūrinėje šventėje — **RENGĖJAI**

SPALIO 27, sekmadienį, 5 valandą p. p., ANAPILIO salėje

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto Sporto Klubo VYTIS

RUDENS ŠOKIŲ VAKARA

PROGRAMĄ atliks sol. V. Verikaitis. Akompaniatorius muz. J. Govėdas. Šokiams gros A. Kaminsko orkestras. Laimingieji įėjimo pakvietimai pirmuojami.

Pradžią 6.30 valandą vakaro.

Įėjimas \$3.50, jaunimui ir pensininkams \$1.75.

Rengėjai

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 16, šeštadienį, Priskelimo parapijos salėse rengia TRADICINIUS

BAZARA

IEJIMAS Į ŠOKIUS: suaugusiems — \$3.00, studentams — \$1.50

Bazaro pradžia — 12 v., šokių — 7 v.v.

- Bufetas veiks nuo 12 valandos
- Bus šiltų valgių ir įvairių gėrimų
- Programą atliks Stepo Kairoio muzikinis vienetas ir tautinių šokių grupė "Atžalynas"

Skautų tėvų komitetas

ŠIAURĖS AMERIKOS SUVAŽIAVIMAS LIETUVIŲ STUDENTŲ

lapkričio 28-30 dienomis TORONTE, Royal York viešbutyje

Organizuoja "Gedimino pilies" kavinės organizatorių būrelis.

Susirinkimas susidomėjusiems jaunimui įvyks sekmadienį, spalio 27 d., 12 v., Priskelimo parapijos posėdžių kambaryje. Pažymėtina, kad be tokio būrelio užgaiti ar veikti kavinės šiais metais. Algis Stankus

Krepšinio rungtynės tarp "Aušros" ir "Vycio" berniukų D ir B klasių įvyks sekmadienį, spalio 27, tuoj po pamaldų Priskelimo salėje.

Filatelistų ir numizmatų drjos narių susirinkimas — spalio 27 d., 3 v. p.p., Priskelimo par. muzikos studijoje. Valdyba

KLB krašto tarybos suvažiavimas — lapkričio 2-3 d.d. Priskelimo par. patalpose. Registracija — lapkričio 2, šeštadienį, 9.30-10.30. Posėdis — iki 4 v. p.p. su pietų pertrauka. Simpoziumas 4-6 v. v. Tema "Kultūrinės lietuvių veiklos strategija Kanadoje". Organizuoja KLB krašto valdybos kultūrinių reikalų komisijos pirm. archit. Alg. Banelis. Vakarienė 6-8 v.v. Muzikos ir literatūros vakaras 8-11 v.v. Lapkričio 3, sekmadienį, pamaldos visose trijose lietuvių šventovėse: evangelikų liuteronų — 9.30 v. r. katalikų — 10 v. r. Priskelimo ir Lietuvos Kankinių parapijose. Užbaigiamasis posėdis 12-2 v. p.p.

Muzikos ir literatūros vakaras rengiamas KLB krašto tarybos suvažiavimo rėmuose lapkričio 2, šeštadienį, 8 v.v., Priskelimo auditorijoje. Programoje dalyvaus: sol. Anita Pakalniškytė iš Hamiltono, akompaniatorius J. Govėdas, pianistė M. Vaiciulėnaitė iš Londono, Ont., rašytojas J. Kralikauskas, poetas H. Nagys ir L. Svėgdaitė.

Tapybos ir pritaikomojo meno paroda rengiama lapkričio 2 — 3 d. d. Anapilio viršutinėje salėje. Bus išstatyti R. Žiuraitienės ir V. Balsienės meno darbai. R. Žiuraitienė palinkima į meną paveldėję turbūt iš savo senelio, kuris buvo liaudies menininkas. Tačiau įkvėpimo savo sūnui inžinierių, gyvenantį Mississaugoje. Ta proga jiedu apsilankė ir "T2".

ANAPILIO MOTERŲ BŪRELIS lapkričio 2 — 3 dienomis rengia pritaikomosios dailės ir tapybos

paroda

Menininkės: R. Žiuraitienė ir V. Balsienė Atidarymas: lapkričio 2, šeštadienį, 3 val. po pietų

Maloniai kviečiame atsilankyti —

Anapilio Moterų Būrelis

Toronto jūrų šaulių LINKSMŲ VAKARIS

lapkričio 16, šeštadienį, 7 v. vakaro, Anapilio salėje

Kaminsko "Muzika", vakarienė, loterija, bufetas, staigmenos.

Kvietimai gaunami pas: A. Gataveckienę "Utopia" krautuvę — 1558 Bloor St. W., prieš Lietuvių Namus, tel. 535-0164 arba J. V. Simkų, tel. 231-9425.

2 d., 3 v. p. p., arba sekmadienį nuo 10 val. ryto.

Anapilio Moterų Būrelis "Gedimino pilies" menės atidarymas L. Namuose bus lapkričio 9 d., 6.30 v. v. Rengia LN Moterų Būrelis. Bilietai — "Paramoje" ir pas P. Jankaitienę. Tel. 767-8711. Kaina — \$10, studentams — \$5.

Salpos grupės "Daina" susirinkimas atidėtas į lapkričio 10 d., 3 v. p. p. Jis bus pas J. Kulikauskienę, 32 Statler Ave, Islington, tel. BE 3-9692. Visos narės ir viešnios maloniai kviečiamos atsilankyti. Valdyba

Antanui ir Laimai Krakauskams, neseniai persikėlusius į Torontą iš Punsko, p.p. J. I. Žiurinskų namuose buvo surengtas priėmimas, kuriame dalyvavo daug pūnskiečių su šeimomis. P. p. Krakauskai yra jauni žmonės, augina 3 m. dukrelę Alytę.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS šeimos šventė — metinė VAKARIENĖ ruošinama lapkričio 9 d., 7 v. v., parapijos salėje.

- Puiki karšta vakarienė.
- Turtinga didžioji ir mažoji loterija.
- Šokiai ir dainos, grojant geram orkestrui.
- Įėjimo auka suaugusiems tik \$5, Visus Montrelio lietuvių moksleiviams ir studentams — \$2. kviečiame dalyvauti.

Parapijos klebonas, kunigai ir komitetas

Kun. J. Venckus, atvažiuojęs į Montreali, parodys skaidres iš savo kelionės po Sv. Žemę. Taip pat pasiūšos duoti pasikalbėjimų ir pasikalbi organizacijoms bei visai lietuviškai visuomenei moksliniais ir socialiniais klausimais.

Dainavoje spalio 13 d. kun. J. Kubilius atlaikė paskutines vasarines pamaldas. Ten turi vasarnamius nemažas lietuvių skaičius. Dainaviečiai labai patenkinti ir dėkingi kun. J. Kubiliui ir laukia sekančios vasaros, kur gražioje medžiagoje apaugusiais kalnuose vėl skambės gražios lietuviškos giesmės.

Parapijiečių lankymas jau pradėtas. Kun. J. Kubilius lankys vilasaličius, kun. St. Kulbis — verduniečius, kun. J. Aranasas — lietuvių už Sv. Lauro upės.

Paremkime mūsų seses ir brolius Suvalkų trikampyje. Šį kilyn krikščionišką ir lietuvišką darbą atlieka mūsų darbščiosios seselės su energingąja sesele Paule priešakyje. Visi, kas turite atliekamų darbų, prašomi atnešti pas seses. Ziema artinasi. Šilti drabužiai labai pravartūs. Kurie galite, prašomi prisidėti pinigine auka siuntinių persiuntimui. Seselės daug siuntinių jau yra pasiuntusios.

Apšros Vartų par. choro koncertas Niujorke praėjo su dideliu pasisekimu. Choristai grįžo pavargę, bet labai patenkinti. Niujorkiečiai buvo labai vaishingi ir nuosirdūs. Plačiau apie koncertą bus vėliau.

Daugiau pasitikėjimo. Vienas asmuo, gražindamas AV par. loterijos bilietus rašo, kad loterija esanti ne-

tikra ir jau iš anksto nuspręsta, kas turi ką laimėti. Tai didelė nesąmonė. Loteriją tvarko keli asmenys, ir jokių suktybių negali būti. Bilietus traukia maži vaikai. Laimėjimai yra grynai laimės dalykas. Mano nuomone, tokį netikintį Tomą parapijos klebonas ir komitetas turėtų pakviesti loteriją praveisti. A. A.

Kun. J. Kubilius, SJ, ir kiti AV parapijos kunigai, negalėdami nuvykti į "T. Žiburių" 25 metų sukakties minėjimą, pasluntė sveikinimą: "Prašome priimti nuosirdžiausius mūsų linkėjimus bei sveikinimus ir gilią padėką "T2" redaktoriams bei visiems, kurie kokių nors būdu yra prisidėję prie "T2" ugdymo."

Lietuvių tautodailės puoselėti Montrelio skautų projektas "Vai-vorykštė" ir valdžios gauta parama užgažavo nemažą būrį Montrelio moterų, merginų ir vaikų. Vasaros atostogos darbų nesustabdė — ne viena grįžo rudenį su naujai atliktu darbeliu. "Baltijos" ir Akademio Skautų Sąjūdžio stovyklose atlikti tautodailės darbai sukėlė susidomėjimą. Rudenį ir vėl prasidėjo nauji darbai. Audėjų grupė buvo nuvykusi į dail. Tamošaičių sodą pasistubulinti. Jau gautos ir sustatytos dvejų staklės — dvylikantės ir keturantės.

"Lite" dar galima gauti II-sios serijos olimpinų pinigų ir milijoninės loterijos bilietų lapkričio 18 d. laimėjimų skirstymui.

"Lito" bankelio AV skyrius nuo spalio 20 d. dirbs sekmadieniais įprastomis valandomis po 10 v. pamaldų. Pr. R.

Jūsų dėmesys ir patikėtos apdraudos

1974 metais leido praplėsti šios įstaigos darbą, pridėdant 2 naujas apdraudas bendroves:

General Security Insurance Co. of Canada ir Zurich Insurance Company.

Savarankiško agento tikslas yra:

- a. turėti daug galimybių įvairiais apdraudos atvejais;
- b. išlaikyti pastovumą;
- c. duoti pilną apdraudos patarnavimą, ypač nelaimės atveju.

ADAMONIS Insurance Agency Inc.

VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA!

Tel. 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmeninės	11.5%
Taupomasis s-tas	8.75%	Nekiln. turto	11.0%
Term. ind. 1 m.	10.0%	Cekių kreditas	12.0%
Trumpalaikius indėlius įvairuojančiomis palūkanomis.		Investacines nuo	11.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantin, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nu. 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.